

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛІКУ З
МІЖНАРОДНИМИ СИСТЕМАМИ
ПАСТЕЛЯК КРИСТИНА ЯНОШІВНА

Студентка IV-го курсу
Освітня програма «Облік і оподаткування»
Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ
Протокол № 7 / 27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

Ганусич Вероніка Олександрівна
кандидат економічних наук, доцент

Завідувач кафедри:

Бачо Роберт Йосипович
доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2021 року
Протокол № ____ / 20____

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота
ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛІКУ З
МІЖНАРОДНИМИ СИСТЕМАМИ

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу
ПАСТЕЛЯК КРИСТИНА ЯНОШІВНА
Освітня програма «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Ганусич Вероніка Олександрівна**
кандидат економічних наук, доцент

Рецензент:

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри

Берегове
2021

**A NEMZETI SZÁMVITEL HARMONIZÁCIÓJÁNAK PROBLÉMÁI A
NEMZETKÖZI RENDSZEREKKEL**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: **PASZTELLÁK KRISZTINA**

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: Számvitel és adóügy

Témavezető: **Hanuszics Veronika**
közgazdaságtudományok kandidátusa, docens

Recenzens:

közgazdaságtudományok doktora, docens

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	6
ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	7
ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	9
РОЗДІЛ I. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ГАРМОНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	11
1.1. Стандартизація обліку: історія становлення	11
1.2. Міжнародні стандарти фінансової звітності як основа міжнародних відносин	21
РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ	32
2.1. Організаційно-методологічна характеристика діяльності	32
2.2. Аналіз та оцінка економічної діяльності у дзеркалі національних стандартів бухгалтерського обліку	54
2.3. Проблеми та можливості організації бухгалтерського обліку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності	59
РОЗДІЛ III. ГАРМОНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ІЗ СИСТЕМОЮ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	64
3.1. Побудова фінансової звітності і трансформація до міжнародних стандартів	64
3.2. Проблеми та можливості гармонізації бухгалтерського обліку в Україні на основі міжнародних стандартів фінансової звітності	73
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	80
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	90

ДОДАТКИ

АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

TARTALOM

SZÓJEGYZÉK.....	6
BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN.....	7
BEVEZETÉS MAGYAR NYELVEN	9
FEJEZET I. A SZÁMVITEL HARMONIZÁCIÓJÁNAK NEMZETKÖZI TAPASZTALATA	11
1.1. A számvitel standardizálása: a kialakulás története.....	11
1.2. Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, mint a nemzetközi kapcsolatok alapja	21
FEJEZET II. A [REDACTED], SZÁMVITELÉNEK MÓDSZERTANI MEGSZERVEZÉSE	32
2.1. A [REDACTED] tevékenységének szervezeti és módszertani jellemzése	32
2.2. A [REDACTED] gazdasági tevékenységének elemzése és értékelése a nemzeti számviteli standardok tükrében	54
2.3. A [REDACTED] Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján történő számvitelének megszervezésének problémái és lehetőségei	59
FEJEZET III. A SZÁMVITEL HARMONIZÁCIÓJA A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK RENDSZERÉVEL	64
3.1. A pénzügyi beszámoló felépítése és átalakítása a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján.....	64
3.2. Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján történő számviteli harmonizáció problémái és lehetőségei Ukrajnában	73
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK UKRÁN NYELVEN	80
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK MAGYAR NYELVEN.....	85
FELHASZNÁLT IRODALOM	90
MELLÉKLETEK	
ANNOTÁCIÓ UKRÁN NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ MAGYAR NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ ANGOL NYELVEN	

SZÓJEGYZÉK

AICPA	- American Institute of Certified Public Accountants
AISG	- Accountants International Study Group
EDRPOU	- Ukrajna egységes állami nyilvántartása a vállalkozásokról
ENSZ	- Egyesült Nemzetek Szövetsége
EU	- Európai Unió
FRC	- Financial Reporting Council
GDP	- Gross domestic product
G7	- Group of Seven
G20	- Group of Twenty
IAS	- International Accounting Standards
IASB	- International Accounting Standards Board
IASC	- International Accounting Standards Committee
IFAC	- International Federation of Accountants
IFRIC	- International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	- International Financial Reporting Standards
IOSCO	- International Organization of Securities Commissions
KKV	- Kis- és középvállalkozások
KVED	- Tevékenységek fajtái a szakmakód szerint
NSzS	- Nemzeti Számviteli Standardok
SEC	- Securities and Exchange Commission
SIC	- Standing Interpretations Committee
US GAAP	- United States Generally Accepted Accounting Principles
WFE	- The World Federation of Exchanges

ВСТУП

Глобалізація – це явище, що впливає на суспільство та на сучасну світову ситуацію не тільки в соціальному, політичному, але і в економічному плані. Жоден окремий бізнес, корпорація, приватний підприємець або державна установа не може уникнути економіки, і з розвитком світу його роль розширюється донині.

Швидкий розвиток і зростання світових економічних відносин вимагає міжнародної зрозумілості та стандартизації бухгалтерської інформації. Чудовим *актуальним* прикладом цього є поява та поширення Міжнародних стандартів фінансової звітності в різних частинах світу. Адаптація цих стандартів є тривалим процесом, який може призвести до різних проблем гармонізації. Це не відрізняється від економічного розвитку України та гармонізації цих стандартів. Рівень економіки та технологій у країні вимагає більш повільного процесу гармонізації. У кваліфікаційній роботі розглядаються проблеми гармонізації, проілюстровані на базі підприємства [ ] і розглянуто з позиції державного управління.

Метою дослідження є „Проблеми гармонізації національного обліку з міжнародними системами”, тобто опис розвитку та тенденції процесу гармонізації, виявлення та назва відповідних проблем на рівні держави та підприємств. Презентація основних особливостей національної та міжнародної систем бухгалтерського обліку для прогнозування перспектив розвитку української економіки відповідно до внутрішніх можливостей в умовах глобалізації.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- вивчення історії стандартизації бухгалтерського обліку;
- презентація розробки Міжнародних стандартів фінансової звітності;
- загальний опис [ ] та опис можливої гармонізації бухгалтерського обліку;
- експертиза процесів гармонізації та трансформації;

- вивчення можливостей та небезпек процесів гармонізації;
- презентація практичних та теоретичних пропозицій для ТОВ [ ] та української економіки.

Об'єкт роботи – дослідження проблем гармонізації бухгалтерського обліку, опис та аналіз його перспектив у аспекті [ ] і української бухгалтерської системи та економіки.

Предмет – гармонізація національного обліку з міжнародними системами бухгалтерського обліку.

У кваліфікаційній роботі дану тему дослідження розглядали з використанням таких *методів дослідження*: збір даних, аналіз, індукція, дедукція, спостереження, порівняння, абстракція, графіка. За допомогою них була досліджена значна частина теми дослідження.

Під час написання роботи було використано та досліджено багато наукової літератури. Роботи наступних вчених допомогли завершити роботу: М.Р. Лучко, Т. Дупнік, Д. Л. Флешер, Барта Агнеш, Т. Мединська, В. Муравйов, В. М. Комплейнт, О. Олійник, В. В. Резінкова та багато інших.

Інформаційною базою роботи були переважно нормативно-правові документи, такі як: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні стандарти бухгалтерського обліку, Положення про бухгалтерський облік. Крім того, ознайомлення та застосування міжнародних нормативно-правових документів також активно сприяло робочому процесу, таких як: Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та відповідні тлумачення. Однак різні підручники, монографії, наукові дослідження, публікації, дані Державної служби статистики України та інших Інтернет-джерел становили невід'ємну частину роботи.

Зміст кваліфікаційної роботи включає такі елементи: перелік умовних позначень, вступ, 3 розділи, висновки та пропозиції, 53 використаних джерел, 7 додатків, анотація. Загальний об'єм роботи 96 сторінок. Робота містить 18 таблиць та 20 рисунків.

BEVEZETÉS

A globalizáció – olyan jelenség, amely nemcsak társadalmilag, politikailag, hanem gazdaságilag is befolyásolja a társadalmat és a jelenlegi világhelyzetet. Egyetlen vállalkozás, magánvállalkozó vagy állami intézmény sem kerülheti el a gazdaságot, és a világ fejlődésével szerepe a mai napig bővül.

A világgazdasági kapcsolatok gyors ütemű fejlődése és növekedése a számviteli információ nemzetközi érthetőségét és egységesítését igényli. Ennek egyik kitűnő *aktualitási* példája a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok kialakulása és elterjedése a világ különböző tájain. Ezen standardok adaptálása egy hosszadalmas folyamat, amely különböző harmonizációs problémákhoz vezet. Nincs ez másképp Ukrajna gazdasági fejlődésével és ezen standardok harmonizációjával. Az országai gazdasági- és technológiai szintje egy lassabb harmonizációs folyamatot igényel. A szakdolgozat a harmonizáció számos problémáját vizsgálja, amelyek a [ ] vállalkozás alapján vannak szemléltetve, és amelyek a közigazgatás szempontjából vannak mérlegelve.

„A nemzeti számvitel harmonizációjának problémái a nemzetközi rendszerekkel” témájú kutatás *célja* a harmonizációs folyamat kialakulásának, tendenciájának ismertetése, az ezzel kapcsolatos problémák felismerése és megnevezése állami és vállalkozási szinten. A nemzeti és nemzetközi számviteli rendszerek fő jellemzőinek prezentálása, az ukrán gazdaság fejlődési kilátásainak előrejelzésére a belső képességekkel összhangban a globalizáció összefüggésében.

A szakdolgozat *feladatai*:

- a számviteli standardizáció történetének feltárása;
- a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok kialakulásának bemutatása;
- a [ ] általános jellemzése, valamint lehetséges számviteli harmonizációjának ismertetése;
- a harmonizációs és a transzformációs folyamatok vizsgálata;
- a harmonizációs folyamatok lehetőségeinek és veszélyeinek feltárása;

- gyakorlati és elméleti javaslatok bemutatása a [ ] és az ukrán gazdaság számára.

A munka *objektuma* – a számviteli harmonizáció problémáinak feltárása, perspektíváinak ismertetése és elemzése a [ ], az ukrán számviteli rendszer és a gazdaság aspektusában.

Tárgya – a nemzeti számvitel harmonizációja a nemzetközi számviteli rendszerekkel.

A szakdolgozatban a következő *kutatási módszerek* alkalmazásával került megvizsgálásra az adott téma: adatgyűjtés, elemzés, indukció, dedukció, megfigyelés, összehasonlítás, absztrakció, grafikus. Ezek segítségével a kutatási téma jelentős része feltárássra került.

A szakdolgozat megalkotása során tudományos szakirodalom is felhasználásra és vizsgálatra került. A következő szakemberek írásai segítették a munka elkészülését: Lucsko M.R., Dupnik T., Flesher D. L., Bartha Ágnes, Medinszka T., Muravjov V., Panaszjuk V.M., Olijnék O., Rezinkova V.V. és még sokan másoké.

A munka információs bázisát képezték elsősorban a normatív-jogi dokumentumok, mint például: Ukrajna „Az ukrainai számviteli és pénzügyi beszámolókról” szóló törvénye, Ukrajna Nemzeti Számviteli Standardjai, Számviteli rendeletek. Ezen felül a nemzetközi normatív-jogi dokumentumok megismerése és alkalmazása is aktívan segítette a munka folyamatát, olyanoké, mint: a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szabványai, a Nemzetközi Számviteli Szabványok, valamint az ezekhez kapcsolódó értelmezések. Mindazonáltal szerves részét képezték a szakdolgozatnak a különböző tankönyvek, monográfiák, tudományos kutatások, publikációk, Ukrajna Statisztikai Hivatalának adatai és egyéb internetes források.

A szakdolgozat tartalmilag a következő elemeket foglalja magába: szójegyzék, bevezetés, 3 fejezet, következtetések és javaslatok, 53 felhasznált forrás, 7 melléklet, annotáció. A munka teljes terjedelme 96 oldal. A munka 18 táblázatot és 20 ábrát tartalmaz.

FEJEZET I.

A SZÁMVITEL HARMONIZÁCIÓJÁNAK NEMZETKÖZI TAPASZTALATA

1.1. A számvitel standardizálása: a kialakulás története

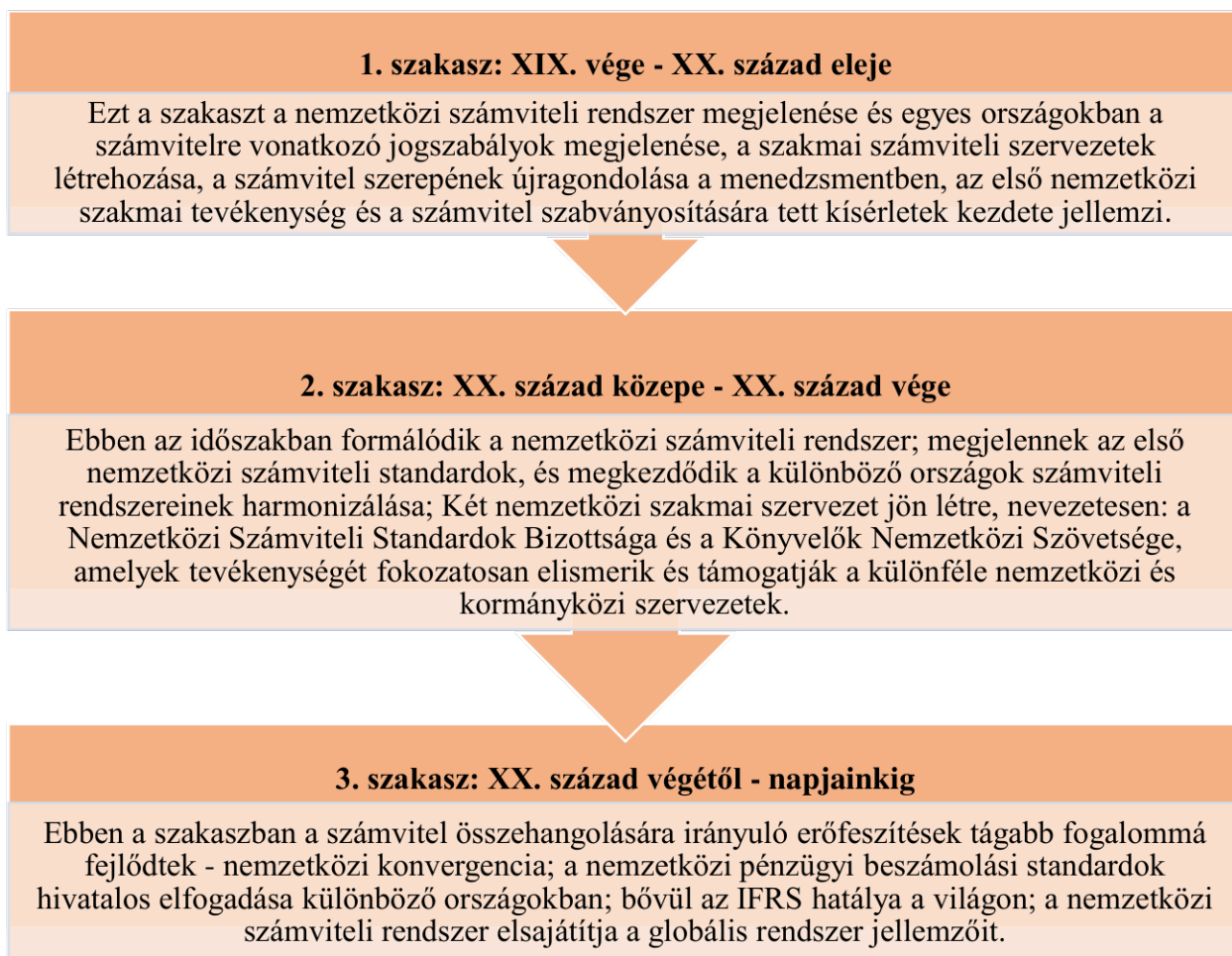
Az elmúlt majdnem 100 év történelmi eseményei mély nyomott hagytak a gazdasági életen. Ha csak a két világháborúra, a hidegháborúra vagy a világ nagy hatalmainak erőfitogtatására gondolunk megjegyezhetjük, hogy ezek mind-mind nagy mértékben befolyásolták a gazdaságot. De ezen negatív események magukkal hozták a változás szelét, amely kiterjesztette a világ gazdálkodóinak lehetőségeit és a vállalkozóknak rá kellett jönniük arra, hogy más-más módon kell alkalmazkodniuk az igényekhez, ha még mindig a versenyképesek akarnak maradni. Ennek következtében transznacionális gazdasági kapcsolatok alakultak ki, amely a fogyasztók körének bővülését, a vállalati kapcsolatok kiszélesedését és az exportigények növekedését hozta magával.

Mivel egyre több multinacionális vállalat jött létre, melyek befektetési lehetőségeket kerestek, ezért a tőkeigénnyel való rendelkezés mértéke is növekedett. Így azon gazdálkodó egységek, amelyek befektetőket kerestek vagy befektetni kívántak, olyan akadályokba ütköztek, amelyek a számviteli információ meg nem értését eredményezték. Annak következtében, hogy a világ országai más-más számviteli törvények és szabályok alapján működnek és nyújtanak be kimutatásokat, megnehezedik egy harmadik független fél bevonásának vagy jól informálásának lehetősége. Mivel a gazdálkodóról kapott információt a potenciális befektetők nem tudták összehasonlítani más vállalkozások adataival, ezért nehézségekbe ütköztek, amelyek a helytelen pénzügyi helyzet megállapítását hozták magukkal. De ez a dilemma nem csak a befektetők körében jelent meg, hanem a kormány és az egyéb döntéshozók közegében is. Orvosolva ezen problémákat, olyan igények és ötletek merültek fel, amelyek a számviteli szabályok egységesítését hívták előmozdítani. Az egységesítés feladata lett a számviteli információ, jelentés tétel egyszerűségének,

következetességének és érthetőségének kidolgozása, mely jól át tudja adni a lényegét az információ felhasználói számára és biztosítja az összehasonlíthatóság opcióját [35, 2-4. o.].

Bármennyire is idillien hangzik, ezen lépések mégsem mentek zökkenőmentesen, hiszen számtalan társadalmi-, kulturális-, jogi- és gazdasági differenciával kellett szembenézni, melyek akár a mai napig megoldatlanok maradtak. Kiemelhetők még a vállalkozások finanszírozási lehetőségei, melyek az országok fejlettségi szintjéhez kötődnek [35, 11. o.].

Megjegyezendő, hogy a nemzetközi számviteli rendszerek és szabályozások kialakulása szoros kapcsolatban áll a számviteli fejlődéstörténetével, illetve a könyvelői iskolák és a könyvelői szakma létrejöttével. A legjobban az 1.1. ábra jellemzi a nemzetközi számvitel fejlődéstörténeti szakaszait.

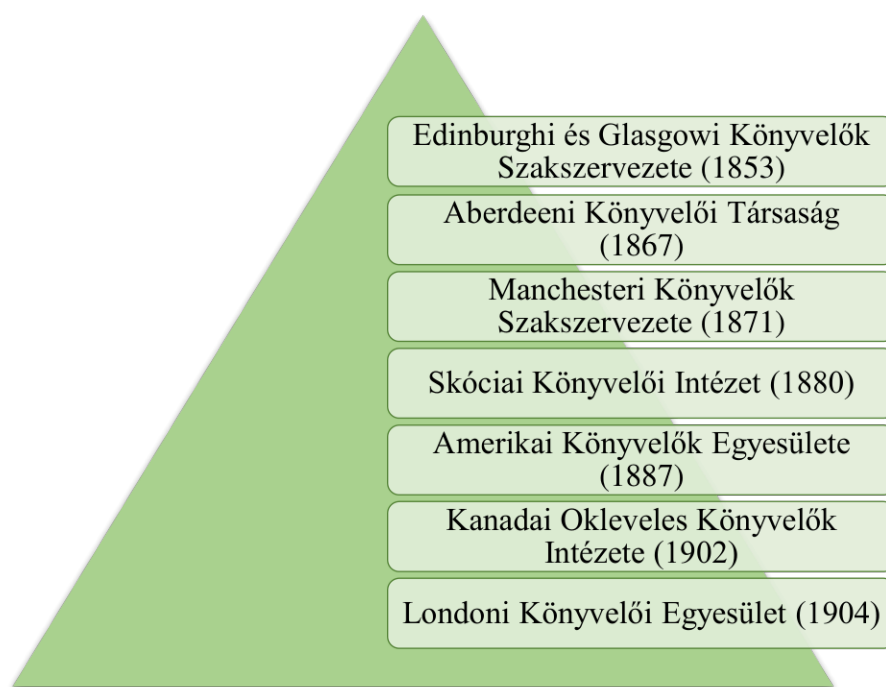

1.1. ábra. A nemzetközi számviteli rendszer fejlődésének szakaszai

Forrás: saját szerkesztés [35] alapján

A nemzetközi számvitel fejlődésének a XIX. század végi és a XX. század eleji szakasza magával hozta a könyvelői szervezetek létrejöttét és olajozott működését, amelyek befolyásolták a számvitel állami szintű szabályozásának kialakulását és kidolgozását, ezáltal megalapozva és igényt tartva a nemzetközi számviteli rendszer megalkotására. Melnik Natália értekezésében az 1.2. ábrán látható szervezetek létrejöttét emelte ki [21, 504 o.].

1.2. ábra. Szervezetek létrejötte Melnik Natália szerint

Forrás: saját szerkesztés [21] alapján

Ezen felbuzduláson a számviteli- és pénzügyi szakemberek 1904-ben tartották meg az első Nemzetközi Könyvelői Kongresszust, melynek színhelye az USA volt. Ezen eseményen számos európai ország is képcisztette magát és olyan fontos kérdéseket vitattak meg, mint például a vállalati profit meghatározása, a számviteli szakma megszilárdítása, a könyvizsgálói cégek tevékenységének fejlesztése, a számviteli információ felhasználói igényeinek feltérképezése és kielégítésének lehetőségei, stb.. A Kongresszus aktiválta a nemzetközi szervezeteket és több fontos kérdést kezdtek el megvitatni a szakemberek, így jogosan nevezhető ez az esemény a nemzetközi számviteli rendszer előhírnökének [37, 1. o.].

A második nemzetközi volumenű kongresszusnak már Amsterdam adott otthont 1926-ban, itt a résztvevők egymásközt tudták terjeszteni a saját országukban szerzett könyvelői ismeretüket, megosztották egymással tapasztalataikat, megismerték más-más országok számviteli módszereit, illetve megpróbálták nemzetközileg is elismerhető költségszámítási elemeket kialakítani [34, 78. o.].

Az 1900-as évek elején jelentek meg a multinacionális vállalatok, amelyek a nyersanyagok kitermelésével és értékesítésével foglalkoztak a gyarmatosított országokban, azaz Ázsiában, Afrikában és Dél-Amerikában [29, 46. o.].

A nemzeti számviteli rendszer szükségességéhez az 1929-es nagygazdasági világválság is hozzá tett. Mint Paliya V.F. nemzetközi számvittel és jelentéstétellel foglalkozó tankönyvében is megemlíti, hogy a tőzsdekrach az egész világra negatív hatással volt egészen huzamos ideig. Rámutatott arra, hogy elsősorban az iparorientált országok pénzügyi jelentéstétele és számvitele milyen hiányosságokkal és esetlegesen hibákkal rendelkezik. A szakértők felfedezték, hogy a számviteli alapelvek, illetve a pénzügy beszámoló elkészítésének módszertana is teljesen különbözik nem csak az országok között, hanem akár egy országon belül megtalálható vállalatok között is. Ez a megoldatlan probléma fejtörést és a válság elhúzódását eredményezte [31, 5-6. o.].

Sturmina O. C. szerint ez vezetett többek között az US GAAP létrejöttéhez is, hiszen az Egyesült Államokon belül akkora káosz uralkodott, hogy mind az állam, mind pedig a számviteli szakemberek egy olyan jelentéstételi rendszer létrehozását igényelte, melyet a tőzsdéken bejegyzett vállalatok alkalmaztak. Később ezen rendszer kiterjedt más gazdálkodó egységekre is [33, 12-13. o.].

Kijelenthető, hogy az addig ismert számviteli módszerek és jeletnéstételek formái már nem voltak elegendőek a felhasználók igényeinek kielégítésére, hiszen egyre inkább kezdett felgyorsulni a világ, valamint új utat törtek maguknak a nemzetközi kapcsolatok, amelyek az információ átláthatóságát, naprakészségét és összehasonlíthatóságát követelték. Így ezt az időszakot tekinthetjük a nemzetközi számviteli szabályok történetének első szakaszának [33, 12-13. o.].

A II. világháború és az azt követő helyreállás időszaka évekre befagyasztotta ezen törekvéseket, hiszen akkor a társadalom és a gazdaság számára nem ez volt az elsődleges, hanem az, hogy valamilyen módon túléljék a katasztrófát és aztán próbálják újraépíteni azt, ami lerombolásra került. Így maga tudatos igény és érdeklődés az egységesített számviteli rendszer után, a helyreállás időszakában, csak az 1950-es és 1960-as években jelentkezett. Hiszen az országokat átívelő tőkeáramlás és az integrációs folyamatok, valamint a nemzetközi kereskedelem ekkor kezdte igazán bontogatni szárnyait. Butinec F.F. szerint a transznacionális vállalatok megalakulásával, ezek együttműködésével, valamint az ipari specializációval kapcsolatosan már nem volt megengedhető az, hogy a pénzügyi jelentések eltérő szabványok alapján készüljenek el [14, 524 o.].

Az évszázad közepén történő események tekinthetők a nemzetközi számviteli szabályozás fejlődéstörténet második szakaszának. Ugyanis itt az események felgyorsultak és jelentős változásokat lehetett érzékelni [14,525 o.].

Kiemelkedően fontos megjegyezni, hogy ebben az időszakban olyan jelentős társulások jöttek létre Európában, amelyek mind a mai napig jelen vannak és aktívan befolyásolják a gazdasági életet. Ebben az időszakban jött létre, elsősorban 1951-ben az Európai Szén- és Acél közösség, 1957-ben az Európai Gazdasági Közösség, illetve 1960-ban az Európai Szabadkereskedelmi Társulás [14, 526. o.].

1962-ben már a 8. Nemzetközi Könyvelői Kongresszus került megrendezésre, melynek az American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) volt a szervezője. A Kongresszus fő témája: a világgazdaság számvitelre gyakorolt hatása. Sok résztvevő felvetette, hogy olyan lépéseket kellene tenni, amelyek ösztönzik a számviteli szabályozás, a pénzügyi jelentések és a könyvvizsgálat nemzetközi szintű működését. Számos vita folyt annak előnyeiről és hátrányairól, de abban majdnem egyhangúan egyet értettek a szakemberek, hogy valamilyen szintű harmonizáció elengedhetetlen az akkori gazdasági kapcsolatok esetében [14, 524. o.].

Ezen felbuzduláson az AICPA megalapította a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságát, melynek feladata nem más volt, mint a különböző országok könyvelők közti együttműködésének javítása, valamint olyan programok kidolgozása, melyek

javítják az információcserét és az ötletek megosztását. 1964-ben született meg az első harmonizációs kísérlet, amikor is az AICPA munkatársai közzétették a Számviteli Standardok Felülvizsgálatát 25 országban, mely segítette a további fejlesztéseket [51, 807-837. o.].

A következő fontos lépés 1966-ban történt, amikor a PricewaterhouseCoopers egyik rangidős partnere, Henry Banson ellátogatott Amerikába és Kanadába. Ezzel egyidejűleg Benson volt az Angliai és Walesi Könyvvizsgáló Intézet elnöke, így ő képviseltette magát. Az amerikai és kanadai partnerekkel arra a közös megegyezésre jutottak, hogy megalapítják a Nemzetközi Könyvelői Kutatócsoportot, azaz az Accountants International Study Group-t (AISG), melynek fő feladata kutatások kidolgozása és elvégzése a számvitel és a könyvvizsgálat szférájában, a tárgyaláson megnevezett országokban [51, 807-837. o.].

Az AISG megpróbált olyan harmonizációs törekvések kidolgozására, melyek segítik egyesíteni országaik számviteli rendszerét és könyvvizsgálati gyakorlatát, valamint mérlegelték a számviteli standardok megalkotását. Ez a csoport 10 éves működése alatt közel 20 tanulmányban tárta fel és taglalta, a résztvevő országok (Kanada, Egyesült Királyság, USA) számviteli gyakorlatának sokféleségét, amely rámutatott arra, hogy mennyire is következetlen a pénzügyi beszámoló nemzetközi szinten [51, 807-837. o.].

1967-ben adta ki Gerhard G. Mueller, a nemzetközi könyvelés atyja, „International Accounting” című könyvét, melyben részletesen elemzi és megalapozza a nemzetközi könyvelést. Írásában taglalta, a nemzetközi számvitel ismeretének fontosságát, valamint felhívta figyelmet a könyvelés nemzetek közötti különbségeire és ezeknek a kereskedelemre gyakorolt hatására [40, 220. o.].

1972-ben a 10. Könyvelői Világkongresszuson az AISG tagországai elgondolkodtak egy olyan testület létrehozásán, amely több tagországot foglal magába és a világgazdaságban résztvevő országok számvitelét harmonizálva megkönnyíthetnék a kereskedelmet. Ez a gondolat nem maradt gyümölcstelenül, hiszen 1973-ban megalakult a Nemzetközi Számviteli Standardok Testülete (IASC), melynek első tagjai közé sorolható: Franciaország, Hollandia, Japán, Mexikó,

Kanada, Ausztrália, az Egyesült Királyság, Írország és az USA. A testület székhelye London. Formájában egy non-profit szervezet volt, melynek célja a kezdetekkor a pénzügyi jelentéstétel során alkalmazott szabályok harmonizálás volt. Az IASC első elnöke Henry Benson lett. A XX. század közepén különlegességnek számított, hogy a testület tagjai hivatásos számviteli és könyvvizsgálói szervezetek és csoportok voltak, nem pedig egy adott állam. Az idő haladtával egyre több társulni kívánó szervezet jelentkezett a világ különböző pontjairól. Az első teljes standardgyűjtemény, azaz az IAS, 1975-ben jelent meg [51, 834 o.].

Az IASC tagjainak felelőssége az évek múlásával bővült és jelenleg ők felelősek az IFRS-szabványok, köztük a kkv-kra vonatkozó IFRS kidolgozásáért és közzétételéért. Az igazgatóság feladata az IFRS értelmezési bizottság által kidolgozott IFRS-standardok értelmezésének jóváhagyása is [40].

1977-ben a 11. Könyvelői Világkongresszuson a résztvevők megalapították a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szervezetét (IFAC), a szervezet megalapításának célja: a számviteli szakma megszilárdítása. Feladata a magas színvonalú számviteli szabványok kidolgozása a könyvvitel-, a könyvvizsgálat- és az állami szektor területein; oktatás és támogatás megszervezése a már meglévő és még kialakulóban lévő könyvelők számára; a tagok közötti kollektív együttműködések lebonyolítása; közös munka létrehozása a világ más szervezeteivel; képviseleti tevékenység, mint a nemzetközi számviteli szakma követe [40, 221. o.].

Tehát a nemzetközi számviteli rendszer fejlődéstörténetének második szakaszában két olyan jelentős szervezet alakult meg, amely keretet adott magának a nemzetközi számviteli standardok kialakításának. Az IASC vállalja a felelőséget minden olyan kérdéssel kapcsolatban, amely a nemzetközi számviteli standardokkal és beszámolási szabványokkal kapcsolatos, míg az IFAC mint nemzetközi szintű szakmai szervezet tevékenykedik és az egyéb könyvelési és könyvvizsgálati kérdésekkel foglalkozik [40, 221. o.].

A szervezetek sikere elég hamar meglátszott, hiszen az 1980-as évek derekán már több multinacionális vállalat is támogatta az IASC-t. Többen bejelentették, hogy az éves pénzügyi jelentésük a nemzetközi számviteli rendszer standardainak több

szempontból is megfelelnek, ilyen vállalat volt például General Electric is. Így 1982-re már az IAS-okat alkalmazó országok száma 17-re növekedett [51, 200. o.].

Ámde, nem minden országban érte el a kellő sikert az IASC, hiszen Basoglu B. és Goma A. kutatásait alapjául véve kimondhatjuk, hogy egyes államok túl rugalmasnak tartották az IAS-okat, valamint ezek a standardok nem voltak hiánytalanok, ennek értelmében nem voltak hajlandóak bevezetni ezeket a szabványokat saját rendszerükbe. Mindemellett olyan alternatívákat biztosítottak, amelyek egyes országokban elősegítették a törvény alóli kibújást és ez az országok vezetői számára nem volt kecsegtető megközelítés [36].

Az IASC olyan világpiaci szereplőkkel, mint a Világbank vagy az ENSZ, megalapította a IASC Tanácsadó Csoportját. 1987-ben a csoporthoz csatlakozott Nemzetközi Tőzsdetanácsok Bizottsága is, ezen felül 1990-ben megfigyelőként csatlakozott az Európai Bizottság, valamint az USA Pénzügyi számviteli Standardok Testülete. Majd 1994-ben, az IASC egy Tanácsadó Testületet hozott létre, amelynek feladata a felügyelet és a finanszírozási kérdéseire koncentrált [35, 15. o.].

1989-ben a IASC egy Keretszabály nevezetű dokumentumát alkotta meg, melyben a nemzetközi számviteli standardok alapjait fogalmazták meg és az 1.3. ábrán szemléltetett tételeket tartalmazta [49, 88-89. o.].

1.3. ábra. A nemzetközi számviteli standardok alapjainak tételei

Forrás: saját szerkesztés [49] alapján

A nemzetközi számviteli szabályozás fejlődéstörténet harmadik szakaszának tekinthetjük a XX- század végétől egészen napjainkig tartó időszakot.

Az 90-es évek folyamán átvizsgálásra kerültek a standardok, valamint az IAS-ok aktualizálására is sorkerült, hiszen az első IAS-ok megjelenése óta 15 év telt el, így ezek a standardok már nem tudták kellően felvenni a ritmust a gazdasági fejlődés ütemével. Erre a pontra az IOSCO hívta fel a figyelmet, akik értelmében a tőzsdéken csak az átfogósított IAS-ok lehetnek elfogadottak. A G7 országok, valamint a Pénzügyi Stabilitási Fórum és a Nemzetközi Fizetések Bankjának Bazeli Bankfelügyeleti Bizottsága is jóváhagyta az IAS-ok használatát. A standardok aktualizálása a 2000-es évek elején befejeződött és az IOSCO azt tanácsolja tagjainak, hogy tegyék elérhetővé az IAS-ok alkalmazását a tőzsdéken. Ezzel egyidejűleg azon fejlődő országok, amelyeknek még nem volt kiforrot nemzeti számviteli szabványa alapul vette az IAS-okat, ezek kidolgozására [50, 11. o.].

Annak érdekében, hogy a standardok közérthetők legyen, 1997-ben megalapítják az Állandó Értelmező Bizottságot (SIC) [35, 15. o.].

A 2000-es évek elejére az IASC-hoz a világ 104 országából, 143 hivatalos számviteli szervezet volt a tagja [41].

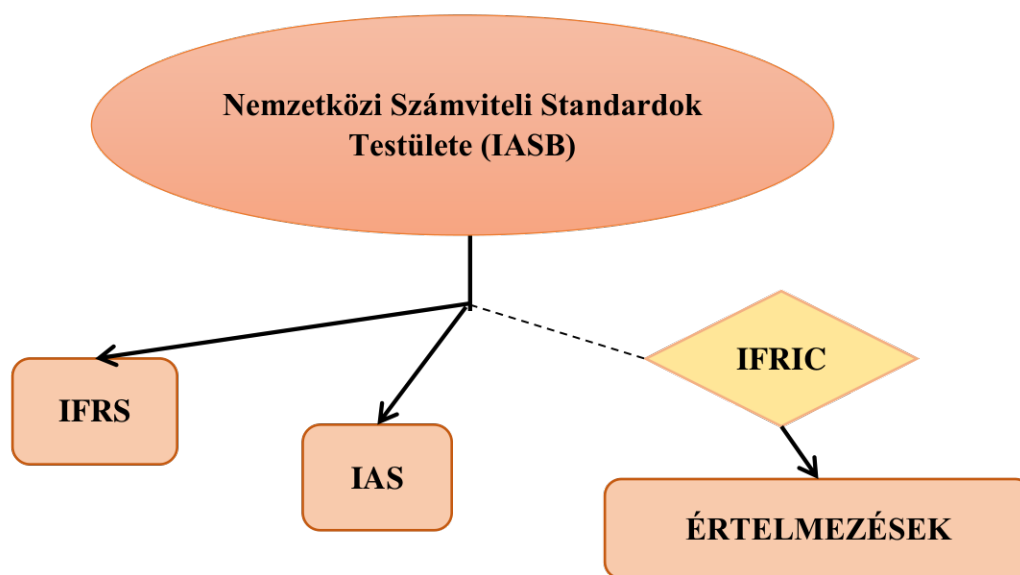
Az ezredforduló egyik legjelentősebb eseménye a Brüsszeli kongresszus, melyen elfogadták az új IASC alkotmányt, ennek értelmében az IASC nevet változtatva 2001. április 1-től már IASB-ként funkcionál. Itt jelentős felépítésbeli változások történtek, valamint céljaik és feladataik is kibővültek. E mellett az IAS megnevezését is IFRS-re bővítették, azaz Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok néven alkalmazzuk. És a harmonizáció helyett a konvergenciára törekedett az IASB, ennek következtében már beszélhetünk nemzetközi konvergenciáról [35, 15. o.].

2002-ben az Állandó Értelmező Bizottság (SIC) is nevet változtat, mely során az Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Értelmezési Bizottságra változtatja nevét, azaz IFRIC-re [35, 15. o.].

2003-ban már a standardok IFRS néven futnak, valamint értelmezését az IFRIC végzi és csatolja [35, 15. o.].

Ennek értelmében a nemzetközi számviteli rendszer az 1.4. ábrával szemléltethető.

1.4. ábra. A nemzetközi számviteli rendszer felépítése

Forrás: saját szerkesztés [35] alapján

2005. január 1-én az EU jogszabályi szinten kötelezővé tette az IFRS-ek alkalmazását. Az IFRS-ek és az EU-ban elfogadott értelmezések elérhetőek az EU összes hivatalos nyelvén, és közzéteszik azokat az EU Hivatalos honlapján. Ez a döntés jelentősen kibővítette az IFRS alkalmazási körét a világban, befolyásolta azok további terjesztését és bevezetését a különböző országokban [50, 16. o.].

Az ausztrál Pénzügyi Beszámolási Tanács (FRC) szinte az EU-határozattal egyidejűleg bejelenti az IFRS-ek elfogadását [50, 16. o.].

2002 szeptemberében a Financial Accounting Standard Board és az IASB közös ülést tartott a Connecticuti Norfolkban, és megállapodtak abban, hogy együtt fognak dolgozni az IFRS és az Egyesült Államok számviteli standardjainak (US GAAP) harmonizációját. Ugyanakkor az Egyesült Államok képviselői megállapodtak abban, hogy célszerű olyan magas színvonalú nemzetközi számviteli standardokat bevezetni, amelyek felhasználhatók transznacionális és nemzetközi vállalatok pénzügyi kimutatásainak elkészítésére [41].

Doupnik T. és Perera H. 2007-es kutatásukban rámutattak arra, hogy IASB nem eléggé független, valamint egyes tagjainak képzettsége nem megfelelő és ezen belül a tagok részrehajlósága is megfigyelhető [39, 26-142 o.].

Még ebben az évben a SEC jóváhagyta, hogy az IAS/IFRS-eket alkalmazó vállalatok is jelen legyenek az USA tőzsdéin, érvénybe lépésének ideje pedig 2008-ban történt [39, 26-142. o.].

2009-ben az IASB a KKV-ék számára kidolgozott egy sajátos IFRS rendszert, amelyeket alkalmazva ezen kategóriába tartozó gazdálkodó egységek is készíthetnek éves beszámolót IFRS-ek alapján [49, 90. o.].

Jelentősebb változások nem történtek az évek múlásával, egyedül az IAS IFRS-ekre történő lecserélése, valamint pontosítása tart még mind a mai napig. Valamint az IFRS-eket alkalmazó országok köre egyre bővül.

Ukrajna 2012-ben fogadta el az IFRS-ek alkalmazásáról szóló törvényt, mely az EU-hoz történő csatlakozás egyik alapfeltétele volt. Ez a folyamat 8 év után még mind a mai napig tart [1].

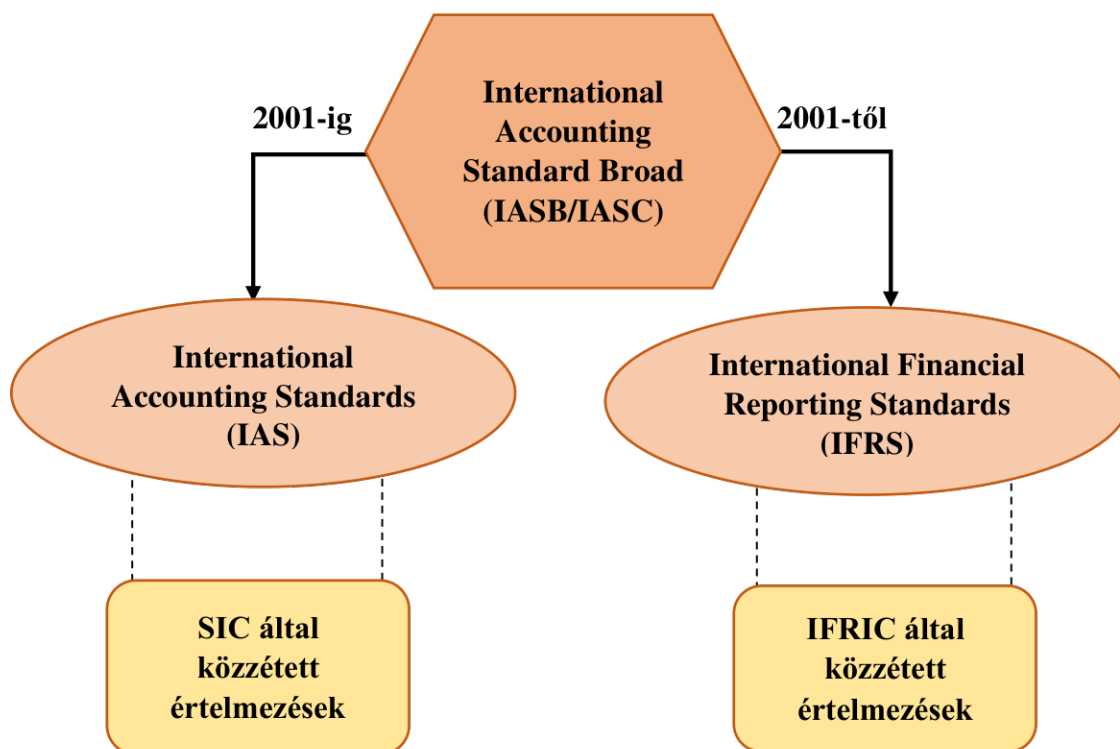
1.2. Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, mint a nemzetközi kapcsolatok alapja

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok ma már el sem képzelhetők az IFRS-ek nélkül, hiszen ezek biztosítják az információ érthetőségének és összehasonlíthatóságának alapját. Ennek érdekében először is meg kell vizsgálnunk a IASB által kiadott szabványokat és értelmezéseket, amely az ukrajnai fordítás №929_010 Nemzetközi számviteli Standardok nevet viselő dokumentum alapján az 1.1. táblázatban szereplő elemeket tartalmazza (Melléklet A) [3].

A mellékletben szereplő standardok és értelmezések mind-mind a nemzetközi számviteli rendszer adaptálását és alkalmazásának pontosságát hivatottak elősegíteni. Fontos ugyanis, hogy ha egy állam a nemzetközi kereskedelem színterére is ki szeretne lépni, hogy ne csak a saját szabványaival készített pénzügyi beszámolóikat tudja a befektetők vagy vásárlók számára nyújtani. Vannak olyan

országok, amelyek mind két rendszer alkalmazásával is tökéletesen harmonizáltan működnek, ilyen például Magyarország. Amint jól megfigyelhető, az IASB testülete benne hagyta még a régi IAS szabványokat is, amelyeket úgy vélem az idő előrehaladtával folyamatosan felfogják váltani majd a sokkal részletesebb és pontosabban megfogalmazott IFRS-ek. Az IASB által kiadott szabványok és értelmezések az 1.5. ábrán vannak ábrázolva.

Az IASC által 2001-ig kiadott IAS szabványai mind a mai napig érvényesek, illetve ez a gyűjtemény 29 standardot tartalmaz. A mellékelt értelemezést a SIC testület fogalmazta meg és tette közzé, az IASC jóváhagyásával. A már új nevet viselő IASC, azaz IASB 2001-től bocsájta ki a szabványait, az IFRS-eket, ezekből 14 működik a gazdaságban, valamint az értelmezéseket az IFRIC dolgozta ki [3].

1.5. ábra. A IASB által kiadott szabványok és értelmezések kapcsolata

Forrás: saját szerkesztés [42,43,44,45] alapján

Az IFRS egyfajta olyan szabványosítás, amelynek nem célja, az összes pénzügyi és számviteli eljárás részletezése és megszabása, hanem inkább egyfajta támpontot ad a mérlegképes könyvelők számára. Ennek köszönhetően előnyben részesíti a könyvelők, illetve pénzügyi szakemberek szakmai függetlenségét,

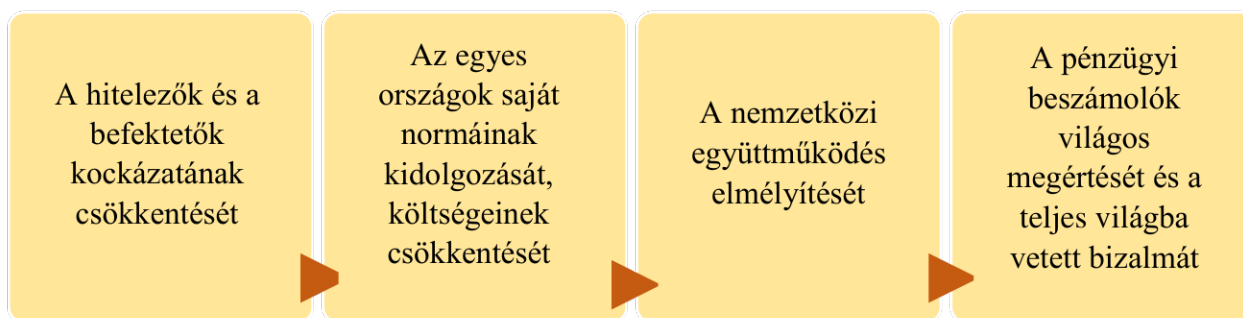
amelynek következtében sok esetben a lelkiismeretükre, illetve a szakmai megítélésükre kell támaszkodniuk [18, 7. o.].

Az IFRS a gazdaságpolitika eszköze, amelynek fő célja a gazdasági egységek tevékenységeire vonatkozó információk átláthatóságának és egyértelműségének biztosítása. Az IFRS kidolgozásának és bevezetésének célja továbbá megbízható alap létrehozása a bevételek és ráfordítások meghatározásához, az eszközök és kötelezettségek értékeléséhez, a meglévő pénzügyi kockázatok közzétételéhez, illetve a teljesítmény összehasonlításához [18, 7. o.].

Az IFRS egyes nemzeti jelentési szabályokkal ellentétben nem elveken, hanem szabályokon alapszik, vagyis a lényeg a folyamat gazdasági következménye. Az IFRS szerinti beszámolási sorrendben rögzített elvek lehetővé teszik, hogy a gazdasági egységek képesek legyenek a valós pénzügyi helyzetük szemléltetésére [18, 7. o.].

Ukrajna 2012-ben az EU integrációs kereteknek köszönhetően fogadta el az IFRS-ek alkalmazását. A standardok adaptálása még mind a mai napig folyamatban van.

Azon országok, amelyek elfogadják ezen standardokat, biztosítják az 1.6. ábrán látható elemeket.

1.6. ábra. Az IFRS-t elfogadó országok biztosítandó elemei

Forrás: saját szerkesztés [18] alapján

Mint a gazdasági kapcsolatok alapját képező standardok, a következő előnyöket biztosítják:

- a vezetői döntések meghozatalához szükséges információk könnyebb hozzájutásához;

- a jelentések összehasonlíthatóságának biztosítása más szervezetekkel, függetlenül attól, hogy hol található a székhelyük;
- a külföldi befektetések és hitelek bevonásának lehetősége, valamint hozzáférés a külföldi piacokhoz;
- presztízs, a potenciális partnerek nagyobb bizalmának kialakítási lehetősége;
- megbízhatóbb információk;
- összeállítás szabályainak betartása által nyújtott információk átláthatósága, valamint a jelentésre vonatkozó számos magyarázat [18, 8. o.].

Tudni kell azonban, hogy az IFRS-ek önmagukban jogilag nem kötelező érvényű dokumentumok addig, ameddig egy ország kormánya vagy egy efelett álló szabályozó testület fel nem ruházza ezzel a státusszal.

A kutatás során megvizsgálásra került az országok száma, amelyek alkalmazzák az IFRS-eket.

Annak érdekében, hogy a világ minél több államában elérhetőek legyenek az IFRS-ek, az IFRS Alapítvány olyan formákat dolgoz ki, amelyek közelebb hozzák a standardok harmonizációjának lehetőségét az egyes joghatóságokban [45].

A világ 166 országára vannak kidolgozott hatáskörei, amelyek a G20 joghatóságaira is kiterjednek [45].

A világ tájankénti felbontását az 1.2. táblázat ábrázolja.

1.2. táblázat

Az IFRS világtájankénti alkalmazásának eloszlása 2021-ben

Tájék	Joghatóságok száma	Eloszlás (%)
Európa	44	27
Afrika	38	23
Közel-Kelet	13	8
Ázsia és Óceánia	34	20
Észak- és Dél-Amerika	37	22
Összesen:	166	100

Forrás: saját szerkesztés [45] alapján

Megfigyelve a felosztást a legtöbben az európai országok között alkalmazzák az IFRS-eket, de emellett számos olyan égtáj is megtalálható, amely jelentős szereppel bír a világgazdaságban.

A kutatás folyamán három csoportra lehet bontani a világ 166 ország vállalatait, akik alkalmazzák az IFRS-eket:

1. Országok, amelyek teljesen elfogadják a standardokat, mint egyetlen számviteli rendszert: a világ 166 országából 156 nyilvánosan elköteleződött az IFRS-ek mellett, mint magas színvonalú globális számviteli standard. Egyedül Albánia, Belize, Bermuda, a Kajmán-szigetek, Egyiptom, Makaó, Paraguay, Suriname, Svájc és Vietnám mondott erre nemet.

2. Országok, amelyek elkötelezettek a standardok mellett: a világ 166 joghatósága, kivéve azt a nyolcat, amelyek a fentiekben megvannak említve. Ezek mind nyilvánosan vállaltak felelősséget az IFRS adaptálására és alkalmazására, mint egyetlen globális számviteli rendszerre. A nyilvános nyilatkozatok hiányában a nyolc fent említett ország vállalatai közül, csak a tőzsdén bejegyzett társaságok és a pénzügyi intézmények használhatják.

3. Országok, amelyek elfogadták a standardokat: a 166 országból 144 előírja az IFRS-szabványokat a legtöbb nyílt vállalat vagy a tőzsdén bejegyzett vállalkozás és pénzügyi intézmények számára. A megnevezett számú országok között egyetlen ország nem kezdte még el a szabványok alkalmazását. Bhután 2021-ben kezdi el az adaptálási folyamatot [45].

Azon 22 joghatóság, amely még nem adaptálta a szabványokat ezek közül: 12 joghatóság engedélyezi, nem pedig előírja az IFRS-szabványokat (Bermuda, Kajmán-szigetek, Guatemala, Honduras, Japán, Madagaszkár, Nicaragua, Panama, Paraguay, Suriname, Svájc, Kelet-Timor); 1 joghatóság előírja a pénzügyi intézmények számára, amelyek nincsenek bejegyezve a tőzsdén (Üzbegisztán); 1 ország az IFRS-ek teljeskörű átvételét végzi jelenleg (Thaiföld); 1 ország lényegesen, de nem teljesen konvergálja a szabványokat (Indonézia); 7 joghatóság alkalmaz nemzeti- vagy regionális szabványokat (Bolívia, Kína, Egyiptom, India, Makaó KKT, Egyesült Államok, Vietnam) [45].

A 166 ország magában foglalja az Európai Unió (EU) és az Európai Gazdasági Térség (EGT) mind a 31 tagországát, amelyekben az IFRS előírások kötelezőek minden olyan társaság számára, amelynek értékpapírai a szabályozott piacon vannak forgalomban [45].

A 144 ország számos olyan joghatóságot is magában foglal, amelyek szinte szóról szóra átvették az IFRS szabványokat nemzeti számviteli standardjaiként (pl. Ausztrália, Hong Kong, Új-Zéland és Dél-Korea) [45].

A tőzsdével rendelkező 144 joghatóság közül hat nem igényli az IFRS-szabványokat a tőzsdén jegyzett pénzügyi intézmények számára (Argentína, El Salvador, Izrael, Mexikó, Peru, Uruguay), bár más tőzsdén jegyzett társaságok esetében is előírják az IFRS-t. Az összes többi joghatóság előírja az IFRS-t minden tőzsdén jegyzett társaság számára [45].

Azon 144 jogrendszer mintegy 65 %-a, amely előírja az IFRS-szabványok alkalmazását az összes vagy a legtöbb hazai tőzsdén jegyzett társaság számára, kötelezővé teszi az IFRS-szabványokat azoknak a hazai vállalatoknak is, amelyek értékpapírai nem nyilvánosak (általában pénzügyi intézmények és tőzsdén nem jegyzett nagyvállalatok). A 126 joghatóságnak több mint 90 %-a, amely előírja az IFRS-szabványokat az összes vagy a legtöbb hazai tőzsdei társaság számára, szintén előírja vagy engedélyezi az IFRS-szabványokat az összes vagy a legtöbb nem nyilvános tőzsdei társaság számára [45].

KKV-k számára készített IFRS-ek 86 ország előírja vagy engedélyezi ezeket, valamint 9 joghatóság mérlegeli ennek elfogadását [45].

Az tudományos munkám következő pontja a G20 országok világgazdaságra gyakorolt szerepe, valamint az ebből következő IFRS-ek elfogadási és alkalmazási aránya [45].

A hidegháború utáni időszakban az addig uralkodó gazdasági hatalmak szerepe megváltozott, mivel két új szereplő lépett a színre: Kína és India. Ez a változás szembetűnő, ha jól megvizsgáljuk a világ GDP elosztását. Az láthatjuk, hogy míg az 1990-es években az USA és a G7 országok a világ GDP-jének 51,2% termelték ki, addig ez a mutató már 2019-ben visszaesett 39%-ra [47].

Ez jelentős csökkenést mutat az előbbi országok számára. Ugyanebben az időszakban Kína, Japán és India teljes hozzájárulása a világ GDP-jéhez 7,7%-ról 25,43%-ra nőtt. Az a tény, hogy már nem csak az USA és a G7 országai uralják a világgazdaságot a 2010-es évektől egy eléggé meghökkentő kijelentés is lehetne, de mivel tudjuk, hogy Kína, de főképp India „költséghatékonyan” és gyorsan állítja elő termékeit ez számunkra így már egy nem meglepő állítás [48].

Mivel a világgazdaság integráltabbá vált, amely a pénzügyek integrációjának köszönhető nem pedig magának a kereskedelemnek, ezért új megoldásokat keresve, illetve a válságok elkerülése érdekében a világ nagyobb befolyással rendelkező országai megalakították a G20 csoportosulást [47].

Jelenleg a G20 tagjai közé tartozik a G7, az EU, valamint Ausztrália, Argentína, Brazília, India, Oroszország, Egyesült Királyság, Indonézia, Kína, Mexikó, Szaúd-Arábia, Törökország, Dél-Afrika és Dél-Korea [47].

2008-ban a nagy válságot követően a G20 találkozóján a csoportosulás a következő pénzügyi reformokkal kapcsolatos elveket állították fel:

- az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozása az összetett pénzügyi termékek szükséges nyilvánosságra hozatalának javításával; annak biztosítása, hogy a vállalkozások teljes és pontos információt nyújtsanak be pénzügyi helyzetükről; és a stimulusok kiegyenlítése a túlzott kockázatok elkerülése érdekében;
- a szabályozás hatékonyságának növelése a hitelminősítő intézetek szigorú ellenőrzésének biztosításával; megbízható kockázatkezelés; valamint az összes pénzügyi piac, termék és résztvevő felügyelete vagy szabályozása;
- a pénzügyi piacok integritásának előmozdítása a piaci manipulációk és csalások megelőzésével, az összeférhetetlenségek elkerülésének elősegítésével és a pénzügyi rendszer terrorizmus, kábítószer-kereskedelem vagy más illegális tevékenységek támogatására történő felhasználásával szembeni védelem révén;
- a nemzetközi együttműködés megerősítése olyan nemzeti törvények és rendeletek elfogadásával, amelyek ösztönöznék a szabályozókat

következetesebbé, koordináltabbá és együttműködőbbé válására a pénzügyi piacok minden szegmensében;

- a nemzetközi pénzügyi intézmények reformja irányításuk és tagságuk korszerűsítésével, hogy a feltörekvő piacok és a fejlődő országok nagyobb arányban szavazzanak és szélesebb körű képviselést élvezzenek. A velük való együttműködéssel lehetővé válik a sebezhetőségek jobb azonosítása és a stressz előrejelzése, majd gyorsan fellépve kulcsszerepet játszhatunk a válságkezelésben [38].

Ezen elvek nagyban elősegítették az IFRS-ek elterjedését a G20 országaiban, amely nem csak megkönnyítette, hanem valamilyen módon stabilabbá is tette a világgazdaság helyzetét. Valamint ezen országok állítják elő a legtöbb terméket és szolgáltatást a világpiacon, így a konkurens helyzeten való felülkerekedés igényli a jól átlátható és egységes pénzügyi beszámolókat, amelyeknek az IFRS szabványai tudnak keretet nyújtani. Hiszen ebben az esetben még felmérhetőbbé válik a konkurencia, az iparágak szerinti termelés eloszlása, valamint a megfelelő befektetési lehetőségek is jobban szemügyre vehetők. Ennek fényében elemeztem, hogy a jelenlegi állás szerint a G20 országai milyen arányban alkalmazzák az IFRS-eket. A legfrisebb 2017-es adatok alapján azon joghatóságok GDP-je, amelyek megkövetelik vagy megengedik az IFRS- szabványok alkalmazását a hazai nyílt vállalatok számára, az összes bevont joghatóság GDP-jének 54%-át teszi ki. Még ugyanebben az évben azon országok, amelyek nem teszik lehetővé az IFRS-ek alkalmazását a vállalatok számára, az összes ország GDP-jének 46%-át adja. Tehát jól megfigyelhető, hogy többségben vannak azon országok, amelyek alkalmazzák az IFRS-eket, illetve ez kihatással van a világ GDP eloszlására is. Az IFRS 2017-es elemzése alapján az 1.3. táblázatban látható GDP eloszlást tanulmányozható [45].

1.3. táblázat

Az IFRS-t adaptáló országok GDP eloszlása 2017-es adatok alapján

Kategória	GDP, milliárd USD	Eloszlás, %
Az IFRS-szabványokat a hazai nyílt vállalatok és pénzügyi intézmények számára megkövetelő országok GDP-je	39 474,0	46,8

1.3. táblázat folytatása

Kategória	GDP, milliárd USD	Eloszlás, %
Országok GDP-je, amelyek nem minden vállalat számára követelik meg az IFRS-eket	50,0	0,1
Országok GDP-je, akik szinte az összes vállalat számára biztosítja az IFRS-eket	5 926,0	7,0
Azon országok GDP-je, amelyek nem igénylik és nem engedélyezik az IFRS-eket.	38 966,0	46,2
166 bevont ország összes GDP-je	84 417,0	100,0

Forrás: saját szerkesztés [45] alapján

Ha globális tekintetben megvizsgáljuk a világ gazdasági tevékenységének mértékét, annak GDP eloszlását, akkor segítséget nyújt a Tőzsdék Világszövetségének információja, amely a világ 77 tőzsdéjéről nyújt adatokat. Ebből 3 nem rendelkezik joghatósági profillal az IFRS Alapítvány honlapján [45].

Az 1.4. táblázat nem az IFRS-szabványokat alkalmazó, hanem az azokban a joghatóságokban (országokban) bejegyzett belföldi vállalatok teljes számát mutatja, ahol az IFRS-ek alkalmazása megengedett. Azon országok, amelyek engedélyezik az IFRS-ek alkalmazását, ott a vállalkozások nem mindig adnak pontos információt arról, hogy melyik számviteli rendszert is választották, ezért ez a csekély hibaszázalék bele van kalkulálva az elemzésbe [45].

1.4. táblázat

A IFRS-t adaptáló országok vállalatainak eloszlása a tőzsdén 2018-ban

Követelmények	Belföldi bejegyzett vállalatok	Eloszlás, %
Bejegyzett belföldi vállalatok, amelyek nem rendelkeznek joghatósági profillal	167,0	0,3
Bejegyzett belföldi vállalatok a tőzsdén, amelyek megkövetelik az IFRS-eket	27 359,0	55,9
Bejegyzett belföldi vállalatok a tőzsdén, amelyek számára engedélyezettek az IFRS-ek	3 931,0	8,0
Bejegyzett belföldi vállalatok a tőzsdén, amelyek számára nem előírt és nem engedélyezettek az IFRS-ek	17 456,0	35,8
Az összes bejegyzett belföldi vállalat a WFE tőzsdén (2018-ban)	48 913,0	100,0

Forrás: saját szerkesztés [45] alapján

2018-as adatok alapján a WFE-tőzsdén, azon vállalkozások, amelyek számára az adott ország tőzsdéi megkövetelik vagy megengedik az IFRS-ek alkalmazását, a bejegyzett vállalkozásoknak nagyjából 64%-a alkalmazza is azt [45].

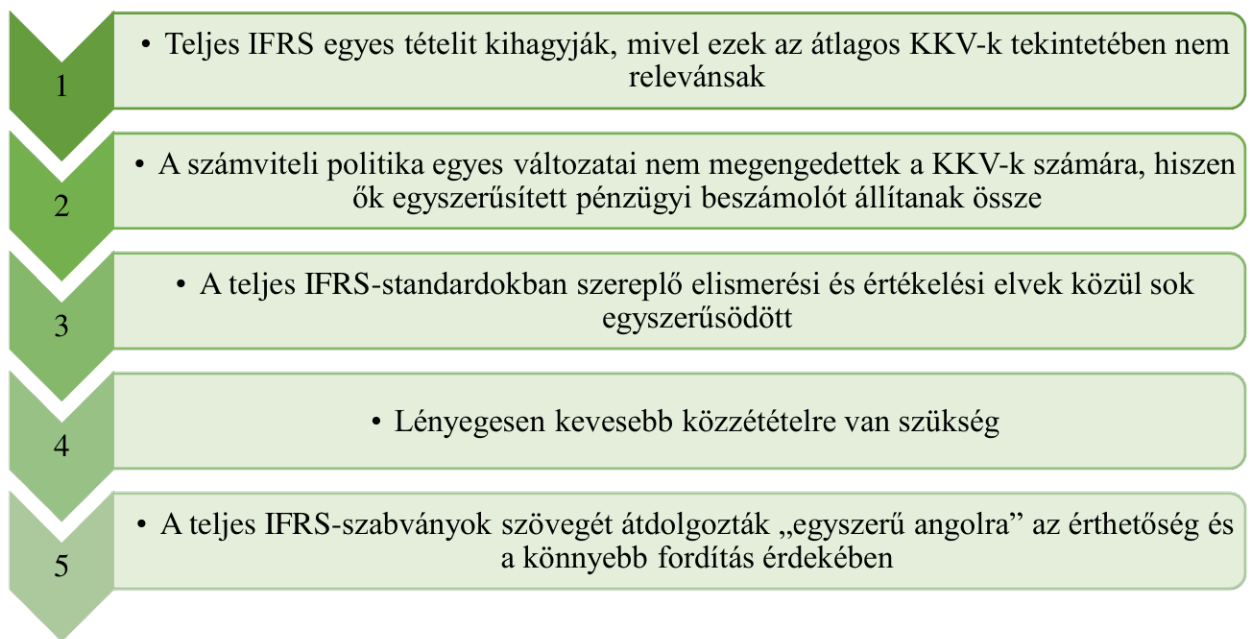
A három ország (India, az Egyesült Államok és Kína) a bejegyzett belföldi vállalatok szinte mindegyikét (87%) teszi ki, amelyeknek nincs szükségük és nem engedélyezik az IFRS alkalmazását [45].

Az elemzés nem szolgáltat információkat a tőzsdén jegyzett társaságokról, amelyek nem tagjai a WFE-nek, ezért nem tartalmaz adatokat számos kis tőzsdén jegyzett társaságok számáról, amelyek megkövetelhetik vagy engedélyezhetik az IFRS-ek alkalmazását [48].

Azt láthatjuk, hogy a tőzsdéken bejegyzett vállalatok túlnyomó részében megkövetelt az IFRS-ek alkalmazása. Ez nem csak a pénzügyi tevékenységekre vonatkozik, hiszen számos olyan vállalat van, amely e tevékenység mellett bő ipari tevékenységgel is rendelkezik. Az IFRS-ek alkalmazása pedig elősegíti ezen vállalatok terjeszkedését és/vagy világpiacra betörő tevékenységét [45].

Az IASB kidolgozott a kis- és középvállalkozások számára Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat. Ez 35 fejezetből és 2 függelékből áll. Ezen IFRS-nek a lényege, hogy egy egyszerűsített módon tudják adaptálni a vállalkozások a nemzetközi rendszerhez a könyvelésüket és a jelentéstételüket [43].

Az IFRS-ek a KKV-k számára az 1.7. ábrán feltüntetett 5 egyszerűsítést tartalmazzák.

1.7. ábra. Az IFRS-ek egyszerűsítései a KKV-k számára

Forrás: saját szerkesztés [43] alapján

Az IFRS a KKV-k számára standard lehetőséget biztosít a gazdálkodók számára, hogy alkalmazzák az IAS 39 Pénzügyi instrumentumok: megjelenítés és értékelés nevű szabványát [43].

Tehát, a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) - olyan számviteli standardok, amelyeket a Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) adott ki azzal a céllal, hogy közös számviteli nyelvet biztosítson a pénzügyi információk átláthatóságának növelése érdekében [35].

Láthatjuk, hogy a számviteli rendszer elengedhetetlen részét képezi mind a gazdaságnak, mind pedig a társadalmi krízisek kezelésének. Hiszen, ha egy állam jól átlátható képet tud adni a területén belül székelő vállalkozások tevékenységéről, akkor elősegíti a krízisek előrejelzésének és kezelésének dinamikáját, valamint a saját szerepét is tudja növelni vagy csökkenteni ez által.

FEJEZET II.

A [ ] SZÁMVITELÉNEK MÓDSZERTANI MEGSZERVEZÉSE

2.1. A [ ] tevékenységének szervezeti és módszertani jellemzése

A vállalkozások tevékenységének és vezetésének megszervezése egy nagyon fontos momentum minden üzlet számára. Ez az olajozott és folyamatos működés egyik alappillére.

A szakmai gyakorlat során megismert vállalkozás a [ ] Ezen vállalkozás a szakdolgozat egyik alanya, amelyen keresztül jól lehet egyrészről szemléltetni, másrészről elemezni a kis- és közép vállalkozások IFRS-ek adaptálási kihívásait és problémáit az ukrán gazdaságban.

A [ ] fő tevékenységi köre a mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási gépek és eszközök nagykereskedelmi értékesítése. Az üzlet székhelye a [ ]

Az elmúlt három és fél évben, az [ ] programnak köszönhetően, Kárpátalja szerte megnövekedett a kereslet a mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási gépekre és eszközökre. A program célja a kárpátaljai gazdaság stimulálása és a szórvány magyarság hozzásegítése a saját vállalkozás létrehozásához. Fontos megjegyezni, hogy ezen programnak köszönhetően számtalan kis- és közép vállalkozás jött létre. Ezen lehetőséget megragadva 2017-ben létrejött a [ ] mely az eszközökre való igények kielégítését tűzte ki célul, ebben látta az üzleti lehetőséget. Az üzlet az újonnan létrehozott kis- és közép vállalkozások egyik központja környékén helyezkedik el.

A [ ] egyik fő ismérve, hogy minőségi mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási gépeket és eszközöket igyekszik biztosítani a vásárlói számára, mindezt elérhető áron. A vállalkozással kapcsolatos főbb információk a 2.1. táblázatban kerültek feltüntetésre.

általános információi

Mutató	Tartalom
EDRPOU (Ukrajna egységes állami nyilvántartása a vállalkozásokról és szervezetekről) azonosító	
Adóazonosító	
Bejegyzés dátuma	2017.11.24
Alapítók	
Saját tőke mértéke	30 000,00 UAH
Tevékenységek fajtái a szakmakód (KVED) szerint	46.61. Mezőgazdasági gépek és berendezések nagykereskedelmi értékesítése (fő tevékenység); 47.19. Egyéb szaküzlet nélküli kiskereskedelmi értékesítés; 73.11. Reklámügynökségi tevékenység; 73.12. Reklámtevékenység a médiában; 73.20. Piac- és közvéleménykutatás; 33.17. Egyéb járművek javítása és karbantartása; 47.99. Egyéb üzleten kívüli kiskereskedelmi tevékenység; 46.90. Nem szakosodott nagykereskedelem; 46.69. Egyéb gépek és berendezések nagykereskedelmi értékesítése; 46.66. Egyéb irodai gépek és berendezések nagykereskedelmi értékesítése; 46.31 Gyümölcs- és zöldségfélék nagykereskedelmi értékesítése; 46.22. Virágok és növények nagykereskedelmi értékesítése; 46.21. Gabona, feldolgozatlan dohány, vetőmag és állati takarmány nagykereskedelmi értékesítése; 46.19. Közvetítői tevékenység széleskörű áruk nagykereskedelmi értékesítésében;
Cím	
Elérhetőség	

Forrás: saját szerkesztés [Melléklet B] alapján

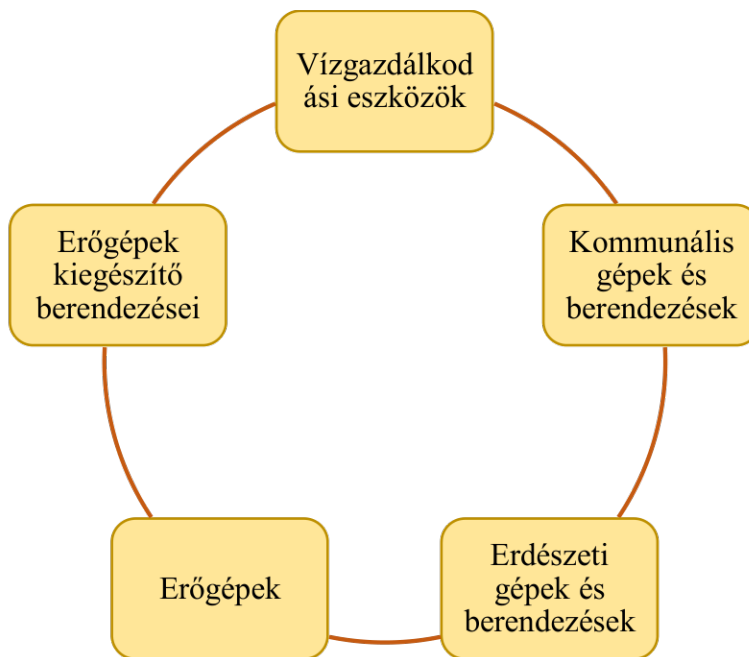
2017-ben került bejegyzésre és kezdte meg tevékenységét a A vállalkozás nagyrészen mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási gépek és berendezések importálásával és nagykereskedelmi forgalmazásával és értékesítésével foglalkozik Ukrajna területén. Ezek többségében a kis- és középvállalkozások számára lettek értékesítve. Ezen felül az üzlet garanciális javítással, valamint garancián túli karbantartási és javítási szolgáltatásokat is nyújt

ügyfelei számára. Így az ügyfelek potenciális partnerekké is válhatnak ennek köszönhetően.

Minden vállalkozás profit szerzés céljából értékesíti termékeit és nyújt szolgáltatásokat a fogyasztói számára. Ennek következtében a legjobb minőségű árukat szeretne értékesíteni, megfizethető áron.

A hivatalos honlapján található termékkatalógus a 2.1. ábrán látható árukat tartalmazza.

2.1. ábra. A áru

Forrás: saját szerkesztés [53] alapján

A vízgazdálkodási gépek és berendezések csoportja a következőket tartalmazza: merülő szivattyúk, fűkaszák, árokgépek, ároknyitók, gréderek (talaj szintezési eszköz), Mumgép gréder.

A termékkatalógusban a kommunális gépek és berendezések kategóriájában ezek az eszközök találhatóak: betonőrlő kanalak, Roding gépek, mulcsozók, gémes kaszák, ArtSteel ágaprítók.

A honlapon fellelhetők a különböző erdészeti gépek és berendezések, mint például: Roding gépezetek, NHS erdészeti gépek, erdészeti gréderek, kötőrők, professzionális aprítógépek, rönkhasítók, KTS gépek.

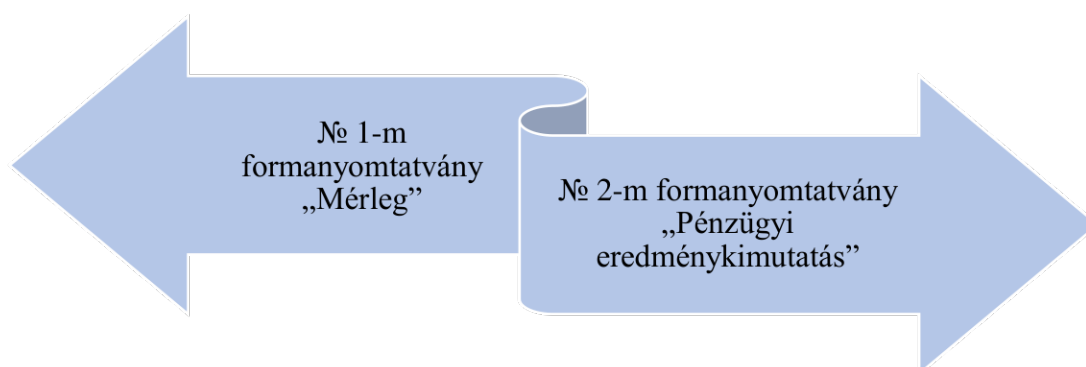
Az erőgépek és ezek kiegészítő berendezéséhez a következő termékek tartoznak: különböző típusú traktorok, Orkán eszközök, Cosmeco ágyásültetők és befedők, Komáromigép szárzuzói, Kühne, Profi-Till, Wernher és Omikron talajművelő gépek, öntözőberendezések, Huniper permetezőgépek, homlokrakodók.

A [ ] az alapítók okiratok alapján végzi tevékenységét.

A pénzügyi beszámoló (Melléklet C) alapján az üzlet alkalmazottainak átlagos száma 2 fő, amely magába foglalja az igazgatót és egy vállalati alkalmazottat.

Emellett a [ ] a tevékenységét a számviteli politikában lejegyzettek alapján folytatja (Melléklet D).

A számvitel megszervezése a [ ]-n belül kiszervezett könyveléssel és bérszámfejtéssel történik, amelyet egy erre szakosodott vállalkozás biztosít. Mivel a társaság a kisvállalkozások közé sorolható, ezért a könyvvitele és pénzügyi beszámolója egyszerűsített módon történik. Ennek oka, hogy a [ ] Kft.-n belül alacsony a gazdasági tevékenység száma, így az általános (teljes) könyvelés és pénzügyi beszámoló elkészítése nem lenne indokolt. A pénzügyi beszámolót Ukrajna a „Az ukrajnai számviteli és pénzügyi beszámolókról” szóló törvénye alapján állítják össze. A [ ]-re vonatkozó egyszerűsített pénzügyi beszámoló a 2.2. ábrán található kötelező elemeket tartalmazza.

2.2. ábra. Egyszerűsített pénzügyi beszámoló formanyomtatványai

Forrás: saját szerkesztés Melléklet D alapján

Ezen felül a [ ] on belül a vezetői számvitel megszervezése a kiszervezett könyvelés feladata.

A [ ] folyószámlával és egyéb számlákkal rendelkezik, emellett saját névvel, védjeggyel ellátott pecsétet is birtokol (Melléklet D).

A számviteli politikában feljegyzett amorizációs módszer a befektett eszközök és az immateriális javak számára a lineáris módszer.

A számviteli politikáról szóló rendelet leszögezi, hogy: „...Az alacsony értékű befektetett tárgyi eszközök összetétele magában foglalja azokat a tárgyi eszközöket, amelyeket az ilyen tárgyi eszközök üzembe helyezésének napjától számított egy évnél hosszabb ideig gazdasági tevékenységben kívánnak felhasználni, és amelyek értéke nem haladja meg a 20 000,00 (húszezer) UAH értéket...” (Melléklet D).

A [ ] számviteli politikájának értelmében, abban az esetben, ha a társaság beszerzi vagy maga állítja elő az immateriális javakat, akkor az összes ilyen eszközre külön határozza meg a hasznos élettartamot. De ez az időszak nem haladhatja meg a 20 évet (Melléklet D).

A készletszabályozásról szóló rendeletek előírják, hogy: „Olyan készleteket, amelyek a jövőben nem hoznak gazdasági előnyt a társaság számára, illikvidnek kell elismertetni és leírásra kell, hogy kerüljön, valamint a mérlegben nem tükröződő, de külön-külön figyelembe vett pénzügyi kimutatások elkészítésekor mérlegen kívüli 07-es alszámlán kell feltüntetni” (Melléklet D).

Ezenkívül meghatározzák a szállítási és beszerzési költségek elosztását és elszámolását, amelyeket a következőképpen kell feltüntetni: „A szállítási és beszerzési költségek összegét, külön 289 „Szállítási és beszerzési költségek” alszámlán összegezve kell felütnetni, havonta elosztásra kerül a beszámolási hónap végi készletek és a jelentési hónap során leírt készletek összege között, a 9. Nemzeti Számviteli Standard által előírt módon.” (Melléklet D).

A [ ], a kétes tartozások számára tartalékot képez, amelynek összege függ az egyes adósok fizetőképességétől, a behajthatatlan tartozások arányától a termékek, áruk, munkák, szolgáltatások értékesítéséből származó nettó jövedelemben az utólagos kifizetés feltételei szerint vagy a vevőkövetelés besorolása alapján formálja meg. A kétes tartozások mértéke a pénzügyi

beszámolóban kerül kimutatásra, ezen belül pedig az egyéb működési költségek sorában tüntetik fel (Melléklet D).

A [ ] ezen felül még létrehoz különböző tartalékokat, mint például: a munkavállalók jövőbeni szabadságának kifizetésére, kiegészítő nyugdíjellátásra, garanciális kötelezettségek teljesítésére, valamint a vállalkozás újrászervezésére alkotott tartalékok (Melléklet D).

A szolgáltatások nyújtásának teljesítésének mértéket, a nyújtott szolgáltatás tanulmányozásával lehet meghatározni, ebből adódóan a pénzügyi beszámolóban a jövedelmet a szolgáltatás nyújtásáról szóló szerződés aláírásának dátumával egyidőben kell feltüntetni (Melléklet D).

A [ ] könyvelése az „1C: Könyvelés” nevű program segítségével történik. Ez megkönnyíti a gazdasági események feljegyzését és a pénzügyi beszámoló összeállítását. A program különböző kimutatásokat készít a vállalkozáson belül használt számlák és alszámlák forgalmáról (Melléklet D).

Ismert, hogy a [ ] a számvitel megszervezését az „Egyszerűsített pénzügyi beszámolóról” szóló 25. Nemzeti Számviteli Standard alapján végzi [11].

Formailag a [ ] a 25. Nemzeti Számviteli Standardnak megfelelően készíti el a könyvelését, valamint a megvizsgált forgalmi mérlegek alapján, a megfelelő helyek és mezőkben tüntetik fel az adatokat.

Annak érdekében, hogy feltudjuk mérni a [ ] helyzetét és megtudjuk jósolni annak jövőjét, elemzésre kerültek a vállalkozás adatai különböző szempontok alapján. A kapott információk alapján a 2.2. táblázatban összegzett eredmények lettek megkapva (Melléklet C, E, F).

2.2. táblázat

A vállalkozás pénzügyi stabilitási mutatóinak dinamikája a 2018–2020-as években

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,–		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Saját működő tőke, ezer UAH	475,2	188,5	267,7	-286,7	79,2	-207,5

2.2. táblázat folytatása

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,-		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Forgóeszközök saját tőkével történő biztosításának együtthatója	0,12	0,75	0,1	0,63	-0,65	-0,02
Saját forgótőke alakulása	3,32	0	2,24	-3,32	2,24	-1,08
A saját működő tőke-eszközök biztosításának együtthatója	1,84	1,58	0,23	-0,26	-1,35	-1,61
Pénzügyi autonómia együtthatója	0,12	0,88	0,18	0,76	-0,7	0,06
Pénzügyi függőség együtthatója	8,5	1,13	5,7	-7,37	4,57	-2,8
Pénzügyi tőkeáttétel együtthatója	7,5	0,13	4,7	-7,37	4,57	-2,8
Sajáttőke alakulásának együtthatója	1	0,39	0,55	-0,61	0,16	-0,45
Rövid lejáratú tartozás együtthatója	1	1	1	0	0	0
Pénzügyi stabilitási ráta (befektetések fedezete)	0,12	0,88	0,18	0,76	-0,7	0,06
Eszközök alakulásának együtthatója	-	0,87	11,63	-	10,76	-

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

A [ ] saját működő tőkéjének alakulása a 2020-as évben 267,7 ezer UAH volt. Ezen működő tőkét felhasználható a működési folyamatban szükséges készletek egy részének, vagy a termelés és az értékesítés folyamán felmerülő vevőkövetelések, vagy egyéb forgóeszközök finanszírozására. Ezen összeg a 2018-2020-as évek folyamán 207,5 ezer UAH-val csökkent.

Amint a táblázatból látható, a [ ] alapítói magas pénzügyi rugalmasságot biztosítottak az üzletnek, mivel a működőtőkét az alapítók saját pénzeszközeikkel biztosították. Mindezenáltal a vállalkozás nem függ a külső pénzügyi erőforrások szolgáltatóitól. 2020-ban a saját működő tőke 10%-át a forgóeszközök biztosítják.

A [ ] saját működő tőkéje magas arányban alakult, amelyet a 2,24-es mutató is jól kifejez.

Rendkívül fontos, hogy a [ ] képes legyen kialakítani a szükséges anyagi erőforrások készleteit, amelyeket aztán felhasználnak a termelési folyamatban és a szolgáltatásnyújtás folyamatában. Ha vannak ellátási zavarok, az mind a termelési program megvalósítását, mind a vállalkozás imázsát veszélyezteti. A saját működő tőke és az eszközök biztosításának együtthatója 2020-ban 23%-os

alacsony érték volt, amely azt konstatálja, hogy a felmerülő zavarok kockázata jelentős. Ezenkívül megnő az anyag-, nyersanyag- és egyéb erőforrások hiányának kockázata a 2018-2020 közötti időszakban, amely [redacted]. működési tevékenységének ideiglenes leállításához vezethet. Ezt bizonyítja, hogy a saját működő tőke-eszközök biztosításának együtthatója 1,61 százalékponttal csökkent.

A tudósok és a gyakorlati szakemberek a pénzügyi stabilitás mutatóinak két fő csoportját különböztetik meg. Az első, a fentiekben tárgyalt, amely figyelembe veszi a működő tőke nagyságát. A mutatók második csoportja a vállalat kötelezettségei és saját tőkéje közötti kapcsolatot tükrözi.

A [redacted] az elemzés alapján a szükséges eszközök mindössze 18 %-át képes önállóan finanszírozni. Az a tény, hogy a megfelelő adat továbbra is alacsony marad, a pénzügyi piaci szereplők, az anyagi erőforrások és a szolgáltatások szolgáltatóinak bizalmatlanságát jelzi. Ha a vállalat elveszíti fizetőképességét és csődbe megy, akkor a saját tőke alacsony aránya nem teszi lehetővé a kötelezettségek nagy részének törlesztését.

Ezen logika alapján a pénzügyi tőkeáttétel és a [redacted] pénzügyi függőségének mutatója szintén kívül esik a szabályozási határokon, és nagy arányban függ a külső pénzügyi forrásoktól. A jövőben figyelemmel kell kísérni a saját tőke és a kölcsönbe vett eszközök közötti elfogadható arány betartását, amely jobb a vállalkozás hitelképességének szempontjából, és ezáltal csökkenti a további pénzügyi források díj ellenében történő bevonásával járó költségeket. A társaság saját tőkéjének minden hrivnyájára 5,7 hrivnya kötelezettség jut. A 2020-as beszámolás időszakban a társaságnak egy hrivnyára 4,7 hrivnya kötelezettsége jutott.

A saját tőke alakulásának együtthatója a [redacted] eszközeinek finanszírozási forrásainak magas szintű pénzügyi rugalmasságát jelzi. 2020 végén ez az érték 55% volt.

A [redacted] saját politikájában megjelenik a kötelezettségek bevonása, mint finanszírozási forrás, ez a rövid lejáratú tartozások együtthatójából is jól látszik. Hiszen a vállalkozás a rövid lejáratú tartozásokra összpontosít, mivel ez elősegíti a

hatékonyabb átalakulásának folyamatát, így csak akkor vonja be és fizeti meg ezen tartozásokat, amikor ezekre jelentősen szükség van. Másrészt, ha a vállalkozások számára ezen rövid lejáratú tartozásokhoz való hozzáférést korlátozzák, akkor az adott szubjektum nem tudja biztosítani a gazdasági műveletek stabilitását. A rövid lejáratú kötelezettségek az összkötelezettségek 100%-át tették ki a vizsgált években.

Ha a pénzügyi autonómia együttthatója figyelembe veszi a saját tőke értékét, akkor a pénzügyi stabilitás összegyűthetőjét egy plusz elemmel számolják ki, amelyet a hosszú lejáratú kötelezettség formájában tüntethetnek fel. Ennek a mutatónak az értéke 2020-ban 18%, ami azt jelzi, hogy az elégtelen rövid lejáratú kötelezettségek miatti leállás kockázata a következő évre magasra prognózálható.

A 2020-as beszámolási időszakban az eszközök struktúrája magas szintű alkalmazkodóképességet produkált, így szükség esetén a [ ] képes lesz gyorsan átalakítani üzleti folyamatait, valamint képes felszabadítani a pénzügyi forrásait azokból az eszközökből, amelyek nem ígéretesek és a változó körülmények között nem kielégítően termelékenyek. Másrészt alkalmas lesz arra, hogy új eszközképzési irányelveknek megfelelően alakítsa át a már meglévő eszközeit. Egy hrvnyia befektetett eszközre 11,63 hrvnyia forgóeszköz jutott a 2020-as évben. Ez a 2019-es évhez képest jelentős növekedést jelent.

Az elvégzett elemzés alapján kiszámításra került a pénzügyi stabilitás típusa, amely elősegíti a [ ] jelenlegi állapotának jellemzésében. A 2.3. táblázatban látható számítások kerültek elvégzésre az elemzés során.

2.3. táblázat

A [ ] pénzügyi stabilitási típusának meghatározása a 2018-2020-as években.

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés)+,-		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Saját tőke és tartalékok	475,2	478,2	487,8	3	9,6	0,63	2,01	2,65
Befektetett eszközök	0	289,7	220,1	289,7	-69,6	-	-24,02	-

2.3. táblázat folytatása

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés)+,-		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Saját forgótőke eszközök	475,2	188,5	267,7	-286,7	79,2	-60,33	42,02	-43,67
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	0	0	-	-	-
Saját forgótőke és hosszú lejáratú források rendelkezésre állása a készletek finanszírozására	475,2	188,5	267,7	-286,7	79,2	-60,33	42,02	-43,67
Rövid lejáratú kötelezettségek	3564,4	63,6	2291,9	-3500,8	2228,3	-98,22	3503,62	-35,7
Saját forgótőke, rövid és hosszú lejáratú források rendelkezésre állása a készletek finanszírozásának érdekében	4039,6	252,1	2559,6	-3787,5	2307,5	-93,76	915,31	-36,64
A készletek átlagértéke	258,2	119,1	1183,4	-1139,1	1064,3	-53,87	893,62	358,33
A forgótőke hiánya vagy többlete (+) a készletek kialakításához	217	69,4	-915,7	-147,6	-985,1	-68,02	-1419,45	-521,98
A forgótőke és a készletek kialakulásához szükséges hosszú lejáratú források hiánya vagy többlete (+)	217	69,4	-915,7	-147,6	-985,1	-68,02	-1419,45	-521,98
A saját forgótőke, valamint a készletek kialakulásához szükséges rövid és hosszú lejáratú források hiánya vagy többlete (+)	3781,4	133	1376,2	-3648,4	1243,2	-96,48	934,74	-63,61

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

Megvizsgálva a mutatókat a [ ] pénzügyi stabilitásának kategóriája a „komplikált”-ként jellemzhető. A vállalkozás pénzügyi forrásainak szerkezete és volumene nem kielégítő, mivel a [ ] nem rendelkezik a szükséges 915,7 ezer UAH-val, amely segítené fedezni az állandó finanszírozási

források és anyagi erőforrások kialakítását. Így a termelés és az értékesítés folyamata is instabillá válhat. Elmondható, hogy ez a jelenlegi negatív tendencia a Covid-19 által okozott világjárványnak következtében alakult ki, amely jelentősen korlátozta a vállalkozás mozgásterét. A pandémia igénybevette a vállalkozás forrásait és eszközeit, viszont a kereslet megcsappanása és a termékek beszerzésének lehetősége nagyban megnehezítette a [ ] életét.

A pénzügyi stabilitás jelenlegi szintjének kialakulásban nagy szerepet játszik a meglévő készletek nagy mennyisége, valamint a szükséges nagy mennyiségű forgótőke és hosszú lejáratú kötelezettségek aránya. Ennek eredményeként a [ ], a rendelkezésre álló rövid lejáratú kötelezettségek miatt készleteket halmozhat fel, így a pénzügyi piac változó helyzete és a vállalkozáshoz való hozzáférés korlátozása miatt a következő időszakban nem lesz képes biztosítani a működési folyamatok stabilitását. Az üzlet pénzügyi helyzetét összetettként lehet a legjobban jellemzeni.

A Melléklet C, E, F alapján a pénzügyi mutatók elemzésének következő szakasza a TradeWelt Kft. mérlegének likviditási elemzése. Annak érdekében, hogy jobban átlátható legyen a vállalkozás szerepe és helyzete, alapos tanulmányozás alá került az üzlet likviditási mutatója. Ezeket a 2.4. táblázat szemlélteti.

2.4. táblázat

A [ ] mérlegének likviditási értékelése a 2018-2020-as években

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés)+,-		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
E1 (készpénz és folyó pénzügyi befektetések)	1 578,2	0	600,4	-1 578,2	600,4	-100	-	-61,96
E2 (rövid lejáratú követelések)	1 824,3	102,8	744,5	-1 721,5	641,7	-94,36	624,2 2	-59,19
E3 (készletek, forgó biológiai eszközök, egyéb forgóeszközök, jövőbeni kiadások)	637,1	149,3	1 214,7	-487,8	1 065,4	-76,57	713,6	90,66
E4 (befektett eszközök)	0	289,7	220,1	289,7	-69,6	-	-24,02	-
F1 (rövid lejáratú fizetési kötelezettségek)	3 468,6	63,6	1 577	-3 405	1 513,4	-98,17	2 379,5 6	-54,53

2.4. táblázat folytatása

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés)+,-		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
F2 (rövid lejáratú banki kölcsönök, jövőbeni bevételek, egyéb rövid lejáratú kötelezettségek)	95,8	0	714,9	-95,8	714,9	-100	-	646,2 4
F3 (hosszú lejáratú kötelezettségek és biztosítékok)	0	0	0	0	0	-	-	-
F4 (saját tőke és egyéb tőkék)	475,2	478,2	487,8	3	9,6	0,63	2,01	2,65
E1-F1	-1 890,4	-63,6	- 976,6	1 826,8	-913	-96,64	1 435,5 3	-48,34
E2-F2	1 728,5	102,8	29,6	-1 625,7	-73,2	-94,05	-71,21	-98,29
E3-F3	637,1	149,3	1 214,7	-487,8	1 065,4	-76,57	713,6	90,66
E4-F4	-475,2	-188,5	- 267,7	286,7	-79,2	-60,33	42,02	-43,67
$\Delta EF1 = E1-F1$	-1 890,4	-63,6	- 976,6	1 826,8	-913	-96,64	1 435,5 3	-48,34
$\Delta EF2=E2-F2 + \Delta EF1$	-161,9	39,2	-947	201,1	-986,2	- 124,2 1	-2 515,8 2	484,9 3
$\Delta EF3=E3-F3 + \Delta EF2$	475,2	188,5	267,7	-286,7	79,2	-60,33	42,02	-43,67
$\Delta EF4=E4-F4 + \Delta EF3$	0	0	0	0	0	-	-	-

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

A fizetőképesség elvesztésének kockázatát 1 hónapig tartó távlatában lehet megfigyeni, ez annak a következménye, hogy az első csoport eszközei és forrásai nincsenek összhangban. A vállalkozás 976,6 ezer UAH-val kevesebb gyors likviditású eszközzel rendelkezik, mint a legtöbb rövid lejáratú kötelezettség.

A helyzet megoldása érdekében rövid lejáratú banki hitelt kell felvennie a   -nak, illetve más eszközöket kell használni a pénzügyi források hiányának pótlására. Ezen kívül az eszközök és források második csoportjában, szintén fenn áll az egyensúlyvesztés lehetősége, amely negatív hatással lehet a

vállalkozás stabilitására. A [ ] számára megvontolandó lenne, egy körütekintőbb eszközök és források bevonásával, illetve kialakításával kapcsolatos politikát kidolgozni. Ez minimalizálná a késedelmes kifizetéseket, így a partnerekkel fennálló kapcsolatok romlásának kockázata is csökkenne.

Annak érdekében, hogy jobban megértsük, hogy a [ ] képes-e időben teljesíteni a beszállítókkal és a hitelezőkkel, az alkalmazottakkal és más felekkel szemben fennálló kötelezettségeit, tanácsos részletesebben tanulmányozni a likviditási mutatókat. Ennek megfelelően elemezve lettek a 2.5 táblázatban szereplő likviditási mutatók dinamikája.

2.5. táblázat

A vállalkozás likviditási mutatóinak dinamikája a 2018-2020-as években

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,-		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Jelenlegi likviditási (fedezeti) együttható	1,13	3,96	1,12	2,83	-2,84	-0,01
Gyors likviditási együttható	1,06	2,09	0,6	1,03	-1,49	-0,46
Abszolút likviditási együttható	0,44	0	0,26	-0,44	0,26	-0,18
A rövid lejáratú követelések és a kötelezettségek aránya	0,53	1,62	0,47	1,09	-1,15	-0,06

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

A [ ], mint megfigyelhető, nem törekszik a rövid távú kockázatok csökkentésére a 2018-2020-as évek folyamán. Emellett még látható, hogy a rövid távú finanszírozási források és a forgóeszközök egyensúlyának biztosítása is nehézséget okoz a döntéshozók számára. Ezt bizonyítja a jelenlegi likviditási együttható ingadozása a vizsgált három év folyamán, valamint a 2020-ra történő negatív csökkenés.

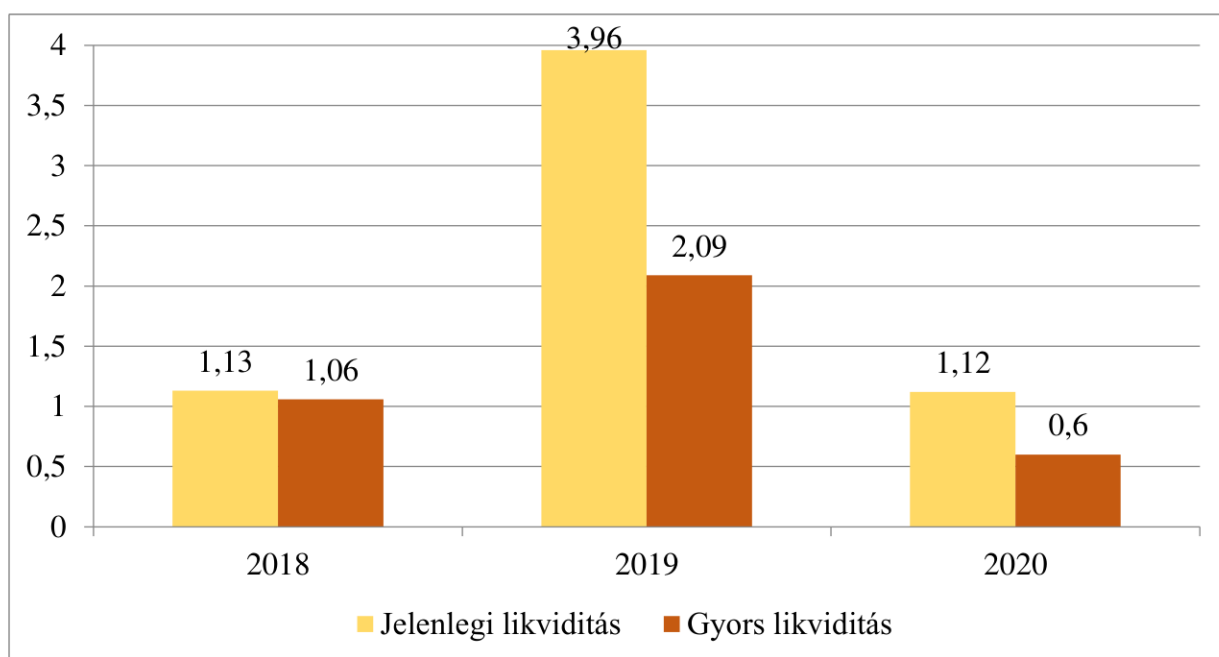
Ezen mutatónak a normatív eredménye ≥ 2 , így ha összehasonlítjuk a vállalkozás kapott együtthatójával, akkor megfigyelhető, hogy a [ ]-nak problémái lehetnek az anyagi erőforrások, szolgáltatások, pénzügyi források stb. szállítóival szembeni kötelezettségek visszafizetésével.

A [ ] képes lett volna visszafizetni a rövid távú kötelezettségeinek a 106%-át a 2018-as jelentéstételtől számított 3-6 hónapon belül.

Az utolsó pénzügyi beszámolási időszakot tekintve (2020), a [ ] nem tartózkodik a megszabott normák között, mivel a rövid lejáratú kötelezettségek minden egyes egységére mindössze 0,6 hrivnya forgóeszköz jutott, amelyet könnyedén lehet realizálni a piacon és ebből pénzeszközt szerezni.

A [ ] kötelezettségei késedelmes teljesítésének kockázata a következő időszakban minimális volt, mert 2020-ban az összes rövid lejáratú kötelezettség 26% -át készpénz képezte.

A 2.3. ábra ábrázolja a gyors likviditási és a jelenlegi likviditási együttható alakulását.

2.3. ábra. A vállalkozás gyors és jelenlegi likviditási együtthatóinak ábrázolása

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

Általánosságban elmondható, hogy a vállalkozásnak sikerült jó kapcsolatokat kialakítani az ügyfelekkel és a klientúrájukkal, mivel a beszállítók kevesebb pénzt irányítanak el, mint a beszállítók, vagy egyéb más felek, amelyek a [ ] tartozását képezik. Minden egyes szállítói kötelezettségre 0,47 hrivnya vevőkövetelés osztható. Ez a [ ] számára csökkenti az egyéb

pénzügyi eszközökre való szükséglet, amelyek többletköltséget jelentenének a vállalkozás számára.

Az elemzés során ismertté vált, hogy a fizetőképesség egyéb együttthatóinak további elemzése szükséges a vállalat pénzforgalmának meghatározásához.

A Melléklet C, E, F alapján végzett rövid elemzés a 2.6. táblázatban látható eredményeket hozta.

2.6. táblázat

A [ ] egyéb fizetőképességi együttthatóinak dinamikája a 2018-2020-as években

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,-		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Fizetőképesség általános foka, hó.	13,93	0,18	8,25	-13,75	8,07	-5,68
Kölcsön és banki hitelráta, hó.	0	0	0	0	0	0
Szállítói kötelezettségekrátája, hó.	13,56	0,18	5,68	-13,38	5,5	-7,88

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

A [ ]-nak 8,25 hónapig tartó időre van szüksége a folyó és hosszú lejáratú kötelezettségek visszafizetéséhez a vállalat áru és szolgáltatásai értékesítéséből kapott pénzből. Az észlelt 5,68 hónapos csökkenés az általános fizetőképesség némi csökkenését jelzi.

Annak kockázata, hogy anyagi erőforrások és szolgáltatások költségei növekedni fognak, ami a [ ] fizetőképességének növekedésének tekintetében a 2018–2020 közötti időszakban nagyon csekély.

A fent elvégzett elemzések sorozata elősegítette, hogy jól átláthatóvá váljon a [ ] likviditási- és fizetőképessége. Ezek dinamikája pedig lehetőséget adott az előrejelzések kialakítására.

A szakmai gyakorlat során a [ ] évenységének elemzése került gorcsó alá. A számviteli politikának (Melléklet D) köszönhetően láthatjuk, hogy a vállalkozás elsősorban mezőgazdasági, erdészeti és vízgazdálkodási eszközök értékesítésével, valamint karbantartással foglalkozik. A jelenlegi állás szerint a [ ] nem foglalkozik termékek gyártásával.

A [ ] tanulmányozása során megvizsgálásra került az üzleti aktivitás egyes mutatói. Ennek eredményeit a 2.7. táblázat mutatja be.

2.7. táblázat

A [ ] üzleti aktivitási mutatói a 2019-2020-as években (forgalmi mutatók)

Mutató	Évek		Abszolút növekedés (eltérés), +,-
	2019	2020	2020 / 2019
Saját tőke forgalma, forgalom	8,74	6,9	-1,84
Eszközök forgalma, átalakulási együttható, forgalom	1,82	2,01	0,19
Eszközök megtérülése, forgalom	28,78	13,08	-15,7
Forgó eszközök forgalmi rátája, forgalom	1,94	2,37	0,43
Forgó eszközök egy forgalmának időtartama, napok	185,32	151,81	-33,51
Készletek forgalmirátája, forgalom	17,01	3,76	-13,25
Készletek egy fordulatának időtartama, napok	21,17	95,68	74,51
Vevőkötelek forgalmirátája, forgalom	4,33	7,87	3,54
Vevőkötelek törlesztésének időtartama, napok	83,21	45,75	-37,46
Kötelezettségek forgalmirátája, forgalom	1,82	2,99	1,17
Kötelezettségek törlesztésének időtartama, napok	198,17	120,52	-77,65
Operatív tevékenység időtartama, napok	104,38	141,43	37,05
Pénzügyi ciklus időtartama, napok	-93,79	20,91	114,7

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E alapján

A saját tőke forgalmi mutatója azt jellemzi, hogy a saját tőkét mennyire használja fel a [ ] a bevételek generálásához. Az eszközök ezen finanszírozási forrásának minden hrivnyájára a vállalkozás 6,9 UAH nettó jövedelmet kapott 2020-ban. Ez 1,84 UAH csökkenést mutat a 2019-es évhez képest.

A saját tőke forgalmát növelő tényező a [ ] nettó jövedelmének növekedése. Bár a saját tőke átlagköltsége nőtt, amely kissé negatívan hatott ezen mutatókra, de az első tényező hatása mégis jelentősebben befolyásolta az eredmények alakulását a 2018-2020-as évek folyamán.

Az eszközök forgalmának minden hrivnyájára, 2,01 UAH értékesítésből származó pénzeszközök beáramlását biztosította a 2020-as év folyamán. Ezen mutató 0,19 UAH növekedést mutatott a 2019-es évhez képest.

A befektetett eszközök kevésbé intenzíven vesznek részt a [ ] operatív tevékenységében, amelyet jól tükröz az eszközök megtérülésének mutatója, amely a bázis évhez képest 15,7 UAH csökkentést mutat a 2020-as évben. Minden egyes befektetett eszközre jutó hrivnya, 13,08 UAH-nyi termékek és szolgáltatások értékesítését tette lehetővé.

A vevőkevetelések forgalmirátája 7,87-es fordulatot mutat, amely a bázis évhez képest növekedést idézett elő 2020-ban. Ezen vevőköveteléseket pedig 45,75 nap alatt sikerült törlesztenie a vásárlóknak, amely majdnem felére csökkent a 2020-as évben a bázis (2019-es) évhez viszonyítva.

Az ügyfelek és más adósok a társaság pénzeszközeit 2020-ban rövidebb ideig (45,75 napig) használták fel ahhoz az időszakhoz képest, amely alatt a [ ] Kft. a beszállítók és a pénzügyi kapcsolatokban a szállítók és más partnerek forgótőkéjének egy részét adta el a fizetendő kötelezettségek kialakításakor (120, 52 nap). Ha ez nem vezet a beszállítókkal való kapcsolatok romlásához, akkor ajánlatos továbbra is követni ezt a politikát.

Az az időtartam, amely alatt az [ ] a készletek kialakulásának folyamata történt 141,43 nap. Ez egyben az operatív tevékenységhez kapcsolódó költségek és bevételek arányából származó, pénzeszközök bfeolyását eredményezi.

Az operatív tevékenység időtartamának észlelt megnyújtása 37,05 nappal azt jelzi, hogy a [ ] működési folyamatának minősége enyhén romlik. A pénzügyi ciklus, amely a vállalkozás tartozásait is figyelembe veszi, 20,91 nap.

A pénzügyi eredmény a [ ] bevételeinek és ráfordításainak különbségét mutatja. Itt látható, hogy egy vállalkozás nyereséges vagy veszteséges. Ez a gazdasági folyamatok hatékonyságának egyik fő mutatója. A 2.8. táblázat a [ ] pénzügyi eredményeinek dinamikáját elemzi és mutatja be.

A   pénzügyi eredményeinek dinamikája a 2018-2020-as
években

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,–		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Termékek értékesítéséből származó tiszta jövedelem	3 069,7	4 168,6	3 333,9	1 098,9	-834,7	35,8	- 20,0 2	8,61
Az értékesített termékek, szolgáltatások önköltsége	2 098,8	3 208,4	2 450,3	1 109,6	-758,1	52,8 7	- 23,6 3	16,7 5
Egyéb működési jövedelmei	0	12,9	18,1	12,9	5,2	-	40,3 1	-
Egyéb működési költségei	550,7	890	260,7	339,3	-629,3	61,6 1	- 70,7 1	- 52,6 6
Egyéb jövedelmek	25	0	0	-25	0	-100	-	-100
Adózás előtti pénzügyi eredmény: nyereség (veszteség)	445,2	83,1	641	-362,1	557,9	- 81,3 3	671, 36	43,9 8
Nyereségadóból származó költségek (jövedelmek)	0	80,1	115,4	80,1	35,3	-	44,0 7	-
Nettó pénzügyi eredmény:nyereség (veszteség)	445,2	3	525,6	-442,2	522,6	- 99,3 3	17 420	18,0 6
Összjövedelem	3 094,7	4 181,5	3 352	1 086,8	-829,5	35,1 2	- 19,8 4	8,31
Összköltség	2 649,5	4 098,4	2 711	1 448,9	-1 387,4	54,6 9	- 33,8 5	2,32

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

A 2018-as évben a   3069,7 ezer UAH bevételt termelt.

A vizsgálat periódus (2020) végén a bevétel 3 333,9 ezer UAH, ami 8,61% -kal több, mint az elemzési időszak elején. Ez azt jelzi, hogy a   képes nehéz gazdasági körülmények között működni, a meglévő versenyelőnyöket felhasználni, a célpiaci szegmens igényeinek kielégítésére. Ez ahhoz vezet, hogy a vállalkozásnak több pénzügyi forrása van a fix és változó költségek fedezésére, az

alkalmazottak hatékony ösztönzésére, a pénzügyi kötelezettségek visszafizetésére, egyéb operatív és stratégiai feladatok megoldására.

A gazdasági folyamatok hatékonyságának csökkenését a [ ]-nál a nettó jövedelem bizonyítja, amely lassabban (8,61%-kal) növekedett, mint a költségek (2018-2020-ban 16,75%-kal). Fontos az ellenkező helyzet elérése, amely kézzelfoghatóbb pénzügyi eredményt fog produkálni.

A bruttó nyereség alacsony értéke azt jelzi, hogy általában az értékesítési tevékenységek irányítása nem hatékony, mivel nincs elegendő pénzeszköz a marketing és a vezetői tevékenységek költségeinek, valamint a pénzügyi költségek fedezésére.

A [ ] végső pénzügyi eredménye a legfontosabb mutató, amely jelzi, hogy a vállalkozás képes-e hozzáadott értéket teremteni, stabil piaci pozíciót elfoglalni a minőségi üzleti folyamatok megvalósításával. A nettó nyereség az elemzési időszakban meghozott összes vezetői döntés, valamint az objektív külső és belső folyamatok hatására alakul ki. A [ ] nettó nyeresége 445,2 ezer UAH 2018-ban, amely 2019-ben drasztikus csökkenést, majd pedig 2020-ban 18,06% növekedést eredményez. Ennek tükrében a vállalkozás még hosszú ideig a piacon képes maradni.

Annak érdekében, hogy megtudjuk tekinteni és elemezni a [ ] jövedelmének és költségeinek szerkezetét, fontos meghatározni ezen fogalmakat.

Ukrajna a „Ukrajnai számviteli és pénzügyi beszámolóról” szóló törvénye alapján a jövedelem – a gazdasági haszon növekedése az eszközök növekedésének vagy a kötelezettségek csökkenésének formájában, amely a saját tőke növekedését eredményezi [1].

Ezzel párhuzamosan a törvény a következőképpen határozza meg a költségeket: költségek - a gazdasági haszon csökkenése az eszközök csökkenésének vagy a kötelezettségek növekedésének formájában, amely a saját tőke csökkenéséhez vezet [1].

A fogalmak ismeretének tükrében a 2.9. táblázatban láthajtuk a jövedelmek és a költségek dinamikáját a 2018-2020-as időszakban.

A [ ] . jövedelmeinek és költségeinek dinamikája a 2018-2020-as beszámolási időszakban

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés),+,-		Relatív növekedés (eltérés), %		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
A termékek értékesítéséből származó nettó bevétel	3 069,7	4 168,6	3 333,9	1 098,9	-834,7	35,8	- 20,0 2	8,61
Egyéb működési bevételek	0	12,9	18,1	12,9	5,2	-	40,3 1	
Egyéb jövedelmek	25	0	0	-25	0	-100	-	-100
Összjövedelem	3 094,7	4 181,5	3 352	1 086,8	-829,5	35,1 2	- 19,8 4	8,31
Az értékesített termékek önköltsége	2 098,8	3 208,4	2 450,3	1 109,6	-758,1	52,8 7	- 23,6 3	16,7 5
Egyéb működési költségek	550,7	890	260,7	339,3	-629,3	61,6 1	- 70,7 1	- 52,6 6
A jövedelemadóból származó költségek (jövedelem)	0	80,1	115,4	80,1	35,3	-	44,0 7	-
Összköltség	2 649,5	4 178,5	2 826,4	1 529	-1 352,1	57,7 1	- 32,3 6	6,68

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

Amint a táblázat mutatja, a [ ] teljes jövedelmének összege 3 352 ezer UAH volt 2020-ban, ami 8,31% -kal magasabb a 2018-as értéknél. Viszont 2019-hez viszonyítva 19,84%-os csökkenés látható. Ennek egyik oka a Covid-19 okozta világjárvány és annak következményei a gazdaság tekintetében, amely nagyban befolyásolta jövedelemmértékét.

A mutató ezen dinamikája a következő tényezők hatásának tudható be: a termékek értékesítéséből származó nettó jövedelem (+ 8,61%), egyéb működési bevétel (+18,1 ezer UAH).

A csökkenés oka az egyéb jövedelmek nagy csökkenése (-100%).

A költségek dinamikáját elemezve láthatjuk, hogy a volumen nőtt a 2018-2020 közötti időszakban.

A növekedést a következő tényezők ösztönözték: az értékesített áruk költsége (+ 16,75%), a jövedelemadóból származó költségek (bevételek) (+115,4 ezer UAH).

A jövedelem csökkenését és a költségek növekedését a járványos helyzet és az ukrajnai lezárás bevezetése okozza. A pandémia befagyasztotta a kereskedelmet, emiatt a mutatók negatív irányba mozdultak el a [ ] esetében.

A jövedelmezőség - a profitabilitás relatív mutatója, amely a [ ]. gazdasági és pénzügyi tevékenységének hatékonyságát jellemzi. A jövedelmezőségi mutatókat a befektetett tőke megtérülésének, az értékesítésnek, a felhasznált erőforrásoknak, a felmerült költségeknek figyelembevételével kerül kiszámításra.

Az elemzés során a jövedelmezőség dinamikája a 2.10. táblázatban összefoglaltak szerint alakult.

2.10. táblázat

A [ ] jövedelmezőségi dinamikájának alakulása a 2018-2020-as beszámoló időszakban

Mutató	Évek			Abszolút növekedés (eltérés), +,-		
	2018	2019	2020	2019 / 2018	2020 / 2019	2020 / 2018
Eszközök jövedelmezősége (kötelezettségek) (nettó nyereség a számlálóban), %	-	0,13	31,65	-	31,52	-
Saját tőke jövedelmezősége, %	-	0,63	108,82	-	108,19	-
A termelési eszközök jövedelmezősége, %	-	2,07	206,2	-	204,13	-
Az értékesítés jövedelmezősége a nettó nyereség mellett (nettó fedezet), %	14,5	0,07	15,77	-14,43	15,7	1,27
Újrabefektetési ráta, %	-	100	1,83	-	-98,17	-
A gazdasági növekedés stabilitási együtthatója, %	-	0,63	1,97	-	1,34	-
Az eszközök megtérülési ideje, év	-	763,57	3,16	-	-760,41	-
A saját tőke megtérülési ideje, év	-	158,9	0,92	-	-157,98	-

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E, F alapján

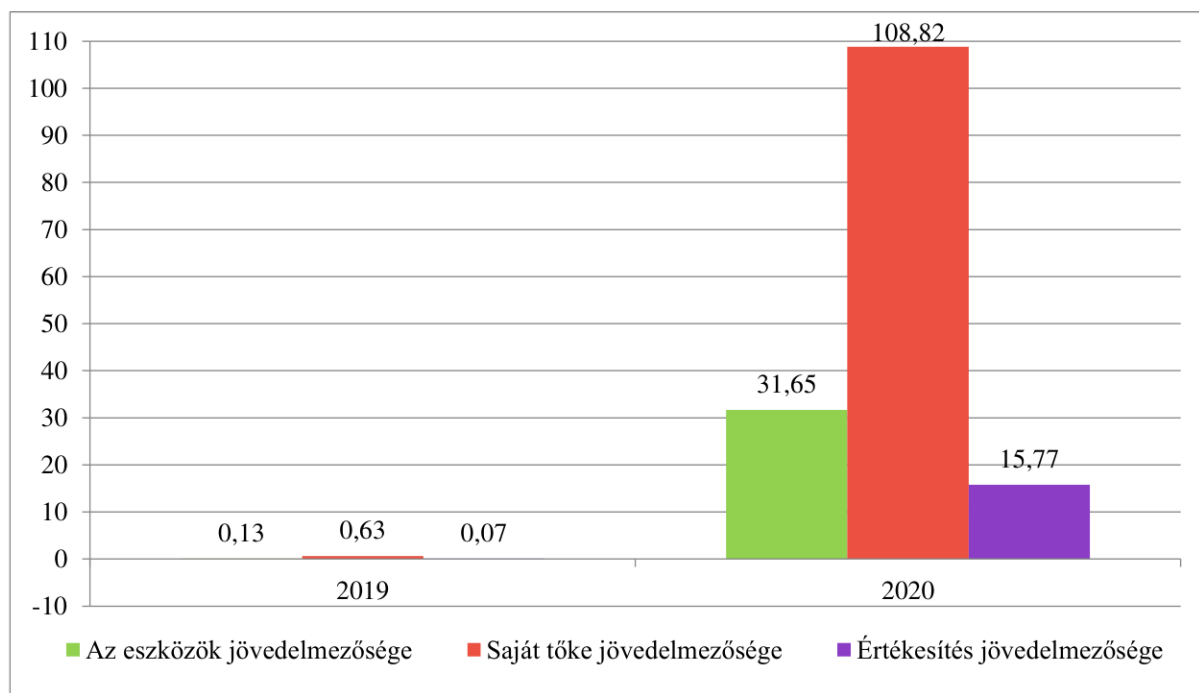
A [ ] eszközeinek jövedelmezőségi mutatója azt mutatja, hogy a társaság vagyonának finanszírozásához felhasznált minden hrvnya esetében 2020-ban 31,65 UAH nettó nyereség keletkezett.

Az eszközök megtérülésének szintje magasabb, mint az ország inflációja, ezért azt állíthatjuk, hogy a [ ] gazdasági folyamatában részt vevő eszközök reálértéke nő [16].

Így a menedzsment képes korlátozott pénzügyi erőforrásokat hatékonyan felhasználni a [ ] növekedési és fejlődési céljainak elérésére.

A 2.4. ábra megjeleníti a vállalkozás jövedelmezőségét.

A [ ] biztosította a tulajdonosok jólétének- és pénzügyi helyzetének javulását, amit a tőkemegtérülési mutató magas értéke is bizonyít.

2.4. ábra. A [ ] jövedelmezőségi mutatói a 2019-2020-as években, %

Forrás: saját szerkesztés Melléklet C, E alapján

Ennek megfelelően 2020-ban a [ ] eszközeinek megtérülési szintje 3,16 év. Fontos mutató a saját tőke megtérülése, amely tükrözi a vállalat hatékonyságát a tulajdonosok vagy a potenciális befektetők szempontjából. A

tulajdonosok tőkéjének minden egyes hrivnyájára 2020-as 108,82 UAH nettó nyereséget volt biztosított.

Ennek eredményeként az az időtartam, amely alatt a tulajdonosok tőkéje megtérül, miközben a jelenlegi saját tőke megtérülést megtartja, 0,92 év.

A [ ] termelési eszközeinek működési folyamatban való felhasználásának hatékonyságát a vonatkozó jövedelmezőségi mutató bizonyítja. Értéke 2020-ban 206,2% volt, ami 204,13 százalékponttal több, mint 2018 végén.

Az a tény, hogy 2020-ban a [ ] nem tudta elérni a pozitív üzemi nyereségességet, azt jelzi, hogy képtelen kezelni a működési költségeket. Fontos, hogy keressen lehetőségeket ezek további csökkentésére. A társaság működési árérének szintje stabil maradt 2018-2020-ban.

A tulajdonosok ígéretes eszköznek tekintik a [ ]-t, amely a jövőben profitot termelhet, ezért inkább a 2020-as jövedelem jelentős részét visszaforgatják a társaság tevékenységébe, így további forrásokat biztosítva a további terjeszkedéshez. A mutató értéke azonban magasabb, mint egy, ami azt jelenti, hogy más tényezők is közrejátszanak ezen dinamika alakulásában.

Az elvégzett elemzések alapján az adatok arra engednek következtetni, hogy a [ ]-on belül a számviteli nyilvántartások jól működnek és ezek megfelelő értékeket adnak az elemzés elvégzése számára. Illetve világból látott példák alapján a vállalkozás nem reagált nagyon rosszul a Covid-19 okozta járványhelyzetre. Ha a vállalkozás tovább szeretné erősíteni tevékenységét, akkor egyéb piaci szegmensek bevonásával tudná erősíteni azt, mint például nagykereskedelmi zöldség- és gyümölcs értékesítés, vetőmagok értékesítése, gabonafélék értékesítése, illetve egyéb káratalanító vegyszerek forgalmazása.

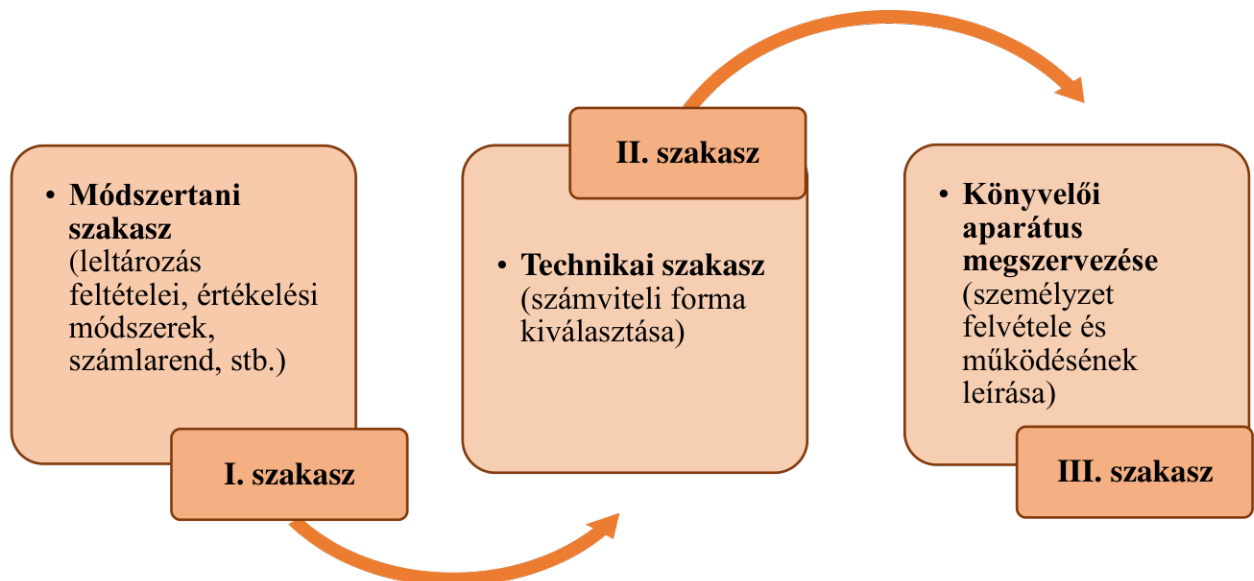
2.2. A nemzeti számviteli standardok alapján történő számvitel megszervezése a [ ]-nél

A számvitel megszervezése a [ ] életében az egyik legkihívásokkal telibb feladat a könyvelők és a vállalkozás vezetői számára. Hiszen

ennek, minden olyan elemet tartalmaznia kell, amely jelen van vagy jelen lehet a vállalkozás életében. Ennek egyik fő leírási formája, a számviteli politika. A [ ] számviteli politikáját elemezve láthatjuk, hogy a vállalkozás a nem csak pénzügyi beszámolót és adóbevallást készít, hanem a tulajdonosk és az igazgatóság felé egy vezetői jelentést is el kell készítenie.

Ukrajna a „Az ukrajnai számviteli és pénzügyi beszámolókról” szóló törvénye a következőképpen definiálja a számviteli politikát: a vállalkozás által a számvitelhez, a pénzügyi kimutatások elkészítéséhez és bemutatásához alkalmazott elvek, módszerek és eljárások összessége [1].

Az elméleti ismereteket elsajátítva ismert, hogy a számvitel megszervezése a [ ] belül három fő szakaszból áll. Ez a számvitel a vállalkozáson belüli minden érintett területét lefedi, kezdve a könyvelői osztály alkalmazottaitól, egészen a gyártási, értékesítési folyamatokig. Ezt a 2.5. ábra tünteti fel [23].

2.5. ábra. A számvitel megszervezésének szakaszai

Forrás: saját szerkesztés [23] alapján

Az első etapa a módszertani szakasz, amely bizonyos számviteli módszerek és technikák rendszerének megválasztásával foglalkozó rész, amelyeken a dokumentáció, a leltár, a felhasználás alapul [23].

Ebben a szakaszban kerülnek megválasztásra a számviteli első szintjének elemei, mint például:

- intézkedéscsomagot hoznak az elsődleges dokumentáció megszervezésének biztosítására: az elsődleges dokumentációs objektumok és az elsődleges információhordozók kiválasztása, a formanyomtatványának összeállítása, azok megtervezése, folyamatok, illetve eljárások létrehozása és végrehajtása az elsődleges dokumentumok bejegyzésére;
- a leltározás feltételeinek és eljárásának meghatározása;
- a vállalati eszközök értékelési módszerének megválasztása;
- az általános és bolti kiadások cikkeinek elnevezésének megválasztása, az önköltség kiszámításának módja stb.;
- a számviteli számlák kiválasztása, valamint az alszámlák és az analitikus számlák szerkezetének kidolgozása;
- a standard számviteli bejegyzések listájának kiválasztása és jóváhagyása;
- a vezetői jelentéstétel listájának meghatározása, formanyomtatványainak és kitöltési sorrendjének meghatározása.

A számvitel megszervezésének második fő szakasza a technikai szakasz. Ez a számviteli formájának kiválasztása, amely a legjobban megfelel az adott iparágnak és a   méretének. Ez a következőkből áll:

- a számviteli adatfeldolgozás módszerének megválasztásában - elektronikus vagy manuális;
- a számviteli nyilvántartások listájának és formáinak kidolgozásában;
- a nyilvántartásokba történő bejegyzésre és az adatok nyilvántartásokba történő továbbítására vonatkozó eljárás kialakításában és végrehajtásában.

A számvitel megszervezésének harmadik szakasza – a könyvelői aparátus kialakításának és működésének etapja. Ez magába foglalja:

- a leggazdaságosabb és legkényelmesebb általános számviteli rendszer (központosított vagy decentralizált könyvelés) létrehozása és működtetése;
- a számviteli aparátus optimális felépítésének meghatározása (a számviteli munka megoszlása a számviteli területek szerint);

- a munkaügyi normák és a munka elvégzéséhez szükséges idő meghatározása és végrehajtása, valamint a könyvelők optimális számának meghatározása;
- a munkavállalók toborzása és képzése;
- a könyvelők munkájának megszervezése;
- a számviteli személyzet racionális elhelyezése (pl. az operatív egységek elhelyezése a könyveléssel gyakran kölcsönhatásba lépő alkalmazottak mellett stb.);
- megfelelő információs kapcsolatok kialakítása a számviteli osztály egyes részei, valamint a számviteli osztály és a vállalkozás működési egységei, illetve a külső környezettel (megfelelő nyilvántartás és dokumentumkezelés);
- a számviteli személyzet anyagi, információs és technikai támogatásának szervezése;
- a számviteli személyzet motivációja (bérek, egyéb ösztönző juttatások);
- az alkalmazottak munkájának helyes és pontos elszámolása és funkcióik végrehajtásának ellenőrzése;
- a számviteli dokumentáció archívumának megszervezése;
- a számviteli információk biztonságának és védelmének megszervezése [23].

Ezen folyamatokat figyelembe véve a [ ] számvitelének megszervezését tökéletesen magába foglalja a számviteli politika (Melléklet D).

A Ukrajna a „Az ukrajnai számviteli és pénzügyi beszámolókról” szóló törvénye alapján a vállalkozás számviteli politikája – a vállalkozás által a számvitel, a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során alkalmazott elvek, módszerek és eljárások összessége [1, 1. cikk].

Mint ismeretes az ukrajnai számviteli törvényeket és szabványokat követve a [ ]-nak lehetősége van saját maga megválasztania a következő elemeket, amelyek a 2.11. táblázatban vannak feltüntetve. Ezen elemeket tartalmazza a számviteli politika.

A számviteli politika választható elemei az ukrajnai törvénykezés alapján

Számviteli politikai elemei	Lehetséges választások	Törvényi szabályozás
A befektetett eszközök értékcsökkenésének felszámolási módszerei	- lineáris módszer; - maradványérték csökkentési módszer; - maradványérték gyorsított csökkentési módszer; - kumulatív módszer; - termelési módszer.	7. Nemzeti Számviteli Standard „Befektetett eszközök” [9, 25-26. cikk.]
A készletek egységének nomenklatúrájának meghatározása	- megnevezés; - egységes csoport (típus).	9. Nemzeti Számviteli Standard „Készletek” [10, 7. cikk.]
A készletelszámolás becslésének módszerei	- az érintett készletegység azonosított költsége; - súlyozott átlagköltség; - FIFO; - normatív költségek; - eladási árak.	9. Nemzeti Számviteli Standard „Készletek” [10, 16. cikk.]
Számlatükör	a kisvállalkozások a jóváhagyott számlatükör alapján dolgozzák ki a vállalkozáson belül működő számlatükröt, amelyek a pénzügyi és gazdasági tevékenységek körülményeitől, a számviteli és menedzsment szükségleteitől függően alakulnak, amelyet a számviteli politika rögzít	Ukrajna Pénzügyminisztériumának 2001. április 19.-i 186. sz. rendelete „Az egyszerűsített számlatükör jóváhagyásáról” [12]
A gazdasági információk feldolgozásának módszere	- manuális; - számítógépes; - részben számítógépes.	-
A számviteli szolgáltatás szervezeti formája	- számviteli szolgáltatás (osztály), könyvelővel; - megfelelően bejegyzett számviteli szakember; - tulajdonos által (vezető); - specializált szervezet (könyvvizsgáló cég); - csak a „Működési költségek” 9. osztályába tartozó számlákat alkalmazza.	Ukrajna „Az ukrajnai számviteli és pénzügyi beszámolókról” szóló törvénye [1]
Könyvelés formája	- főkönyves; - egyszerű; - egyszerűsített; - automatizált.	356 sz. Módszertani ajánlások a számviteli könyvnyilvántartások használatához [7]

2.11. táblázat folytatása

Számviteli politikai elemei	Lehetséges választások	Törvényi szabályozás
A számviteli számlák rendszerének használata	a 8. „Elemenkénti költségek” és a 9. „Működési költségek” kategóriába tartozó számlák egyidejű használata; csak a 9. "Működési költségek" osztályú számlákat használja	25. Nemzeti Számviteli Standard „Egyszerűsített pénzügyi beszámoló” [11]
Vezetői irányítás	Egy kisvállalkozás vezetése önállóan alakítja ki a belső kontroll rendszerét	-

Forrás: saját szerkesztés [1], [7], [9], [10], [11], [12] alapján

Ezen törvényekzéseknek előnye, hogy konkrétan megfogalmazzák a módszerek alkalmazásának menetét, viszont ezáltal nem ad a számára szabadságot a használatban.

Mindazonáltal -nek a 2.6. ábrán feltüntetett elemeket kell figyelembe vennie, ha az ukrainai szabályozás alapján szervezi meg számvitelét.

Elemek			
A vállalkozás eszközei és kötelezettségei külön-külön léteznek alapítói és más vállalkozások eszközeitől és forrásaitól	A vállalkozás gazdasági tevékenységének tényei a beszámolási időszakhoz tartoznak, függetlenül a kifizetés idejétől	A vállalkozás számviteli politikáját a vezetőnek jóvá kell hagynia	A számviteli politikát úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek az 1. vagy a 25. NSzS alapján történő elszámolás szabályainak és a számviteli szabályozás egyéb előírásainak

2.6. ábra. A számvitel megszervezésének szabályozási elemei Ukrajnában

Forrás: saját szerkesztés

Az ábrán látható szabályozási elemek betartása fontos szerepet játszik a számvitelének megszervezésében. Ezen elemek biztosítják a stabilitást, a folytonos működőképességet és a könyvelés felépítését.

2.3. A [ ] Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján történő számvitelének megszervezésének problémái és lehetőségei

Nemzetközi viszonylatban az IAS 8 szabályozza a számvitel és a számviteli politika megszervezését [48].

Azonban ha a [ ]-t helyezzük a középpontba, akkor az IFRS alap által a KKV-k számára kialakított beszámolási standardokat kell figyelembe vennünk, hiszen egy kisvállalkozásról van szó [2].

Ukrajna Pénzügyminisztériuma 2020-ban nyilvánosságra hozta ezen szabványoknak a fordítását.

Elsősorban a következőképpen határozza meg a kis- és középvállalkozásokat: kis- és középvállalkozásnak nevezhető az a vállalkozás, amely nem elszámoltatható a nyilvánosság előtt, s általános jellegű pénzügyi beszámolót készítenek a külső felhasználók számára [2].

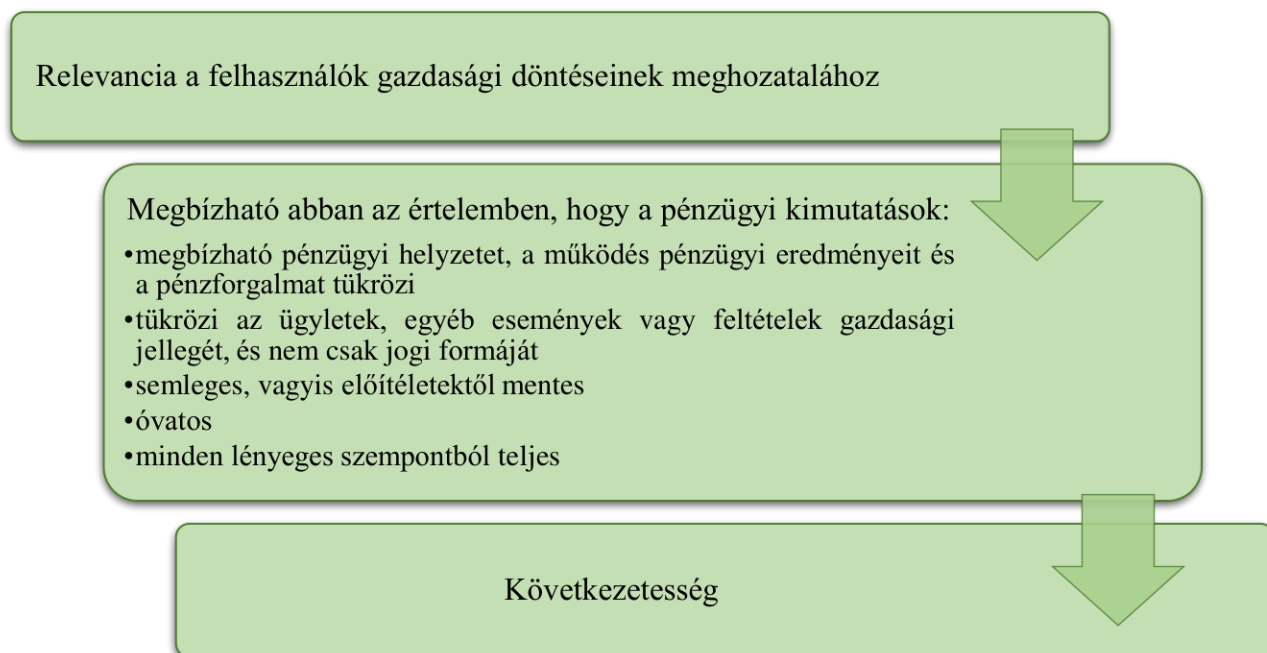
Ezen dokumentum 10. fejezete a számviteli politikát és annak összeállítását írja le. A számviteli politikát a KKV-k számára létrehozott IFRS így definiálja: ezek az egyedi alapelvek, megállapodások, szabályok és gyakorlatok, amelyeket a gazdálkodó egység alkalmaz a pénzügyi kimutatások elkészítése és bemutatása során.

Ezek mellett az IAS 8 alapján a számviteli politikának a 2.7. ábrán feltüntetett feltételeknek kell megfelelnie [42].

A KKV-k számára kialakított IFRS-ek által a számvitel megszervezése és a számviteli politika kialakítását mindenféleképpen a vállalkozásra vonatkozó IFRS-ek alkalmazásával kell kidolgozni, így biztosan teljes lesz ezen dokumentum [42].

A nemzetközi együttműködés szükségessé teszi a pénzügyi kimutatások összehasonlítását és a nyilvános információk nemzetközi szintű harmonizálását. A harmonizálás egyik módja a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) további bevezetése a gazdálkodók egyes kategóriáinak számviteli gyakorlatába. Ukrajnában jelen álláspont szerint a kis- és középvállalkozásoknak nem kötelező

IFRS-ek alapján a könyvelés. Mindazonáltal a vállalkozásoknak az ukrainai számviteli törvények alapján kell benyújtania az éves pénzügyi jelentését [42].

2.7. ábra. A számviteli politika megfelelésének rendje az IAS 8 alapján

Forrás: saját szerkesztés [42] alapján

Ezzel párhuzamosan a nemzetközi viszonylatban a számvitel megszervezésének és a számviteli politika kialakításának elsősorban az IFRS-ek tengerében kell megtalálni a megfelelő módszert. Ez egy tapasztalt könyvelő számára nem kihívás, viszont egy kis- vagy középvállalkozás esetében, amikor a tulajdonos végzi a könyvelést az ezekhez való igazodás és értelmezés még mindig sokkal bonyolultabb [42].

Ukrajnában a jelenlegi állás alapján azon vállalkozásoknak kötelező az IFRS-ek alkalmazása, amelyek például közérdekűek, állami részvénytársaságok, nyersanyag-kitermelő iparral foglalkozó gazdasági társaságok, valamint típusonként gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások, amelyek listáját az ukrán minisztertanács határozza meg [1, 12 cikk.].

A vizsgált IFRS-ek alapján a számviteli politika 2.12. táblázatban feltüntetett elemei választhatóak.

A számviteli politika választható elemei a nemzetközi standardok alapján

Számviteli politikai elemei	Lehetséges választások	Törvényi szabályozás
A befektetett eszközök értékcsökkenésének felszámolási módszerei	- lineáris módszer, - maradványérték csökkentési módszer; - termelési egységek összegének módszere.	IAS 16 [6]
A készletek egységének nomenklatúrájának meghatározása	Meghatározatlan	-
A készletelszámolás becslésének módszerei	- az érintett készletegység azonosított költsége; - FIFO; - súlyozott átlagköltség.	IAS 2 [5]
Számlatükör	Az IAS 1-ben a pénzügyi beszámolóban kötelezően szereplő tételek lettek felsorolva, a vállalkozás számlatükrét pedig ehhez kell kialakítani és igazítani	IAS 1 [4]
A számviteli szolgáltatás szervezeti formája	Meghatározatlan	-
Könyvelés formája	Meghatározatlan	-
A gazdasági információk feldolgozásának módszere	- manuális; - számítógépes; - részben számítógépes.	-
A számviteli számlák rendszerének használata	Meghatározatlan	-
Vezetői irányítás	Egy kisvállalkozás vezetése önállóan alakítja ki a belső kontroll rendszerét	-

Forrás: saját szerkesztés [4], [5], [6] alapján

Amint látható, nagy különbség van a szabályozások között. Ez mint pozitív, mint negatív tényező is lehet egy számviteli politika kialakításában. Sok esetben a meghatározatlan módszerek lehetőséget adnak a [ ] számára, hogy egyedi módon könyvelje el tárgyait, valamint teret adnak a nemzetközi szabályozások a kreatív számvitelnek. Az adott lehetőségek pedig egyes esetekben kevesebbek, mint az ukrain szabályozás alapján.

A könyvelő megalapozott szakmai megítélése az IFRS szabályai szerint lehetővé teszi, hogy felhagyjon egy bizonyos szabvány alkalmazásával, és akár saját megoldást is kínáljon, feltéve, hogy a [ ] üzleti tranzakcióinak szokásos sajátosságai nem teljesen tükröződnek. Az egyes műveletekre az operatív, pénzügyi

és egyéb tevékenységekre vonatkozó előírások hiánya szakmai megítélést igényel, a jelenlegi szabályozási keretre és az ipari szabványokra összpontosítva.

Amint azt Holov G. F. megjegyezte: „A könyvelő szakmai megítélésének köre egyrészt jelentősen szűkült, másrészt jelentősen kibővült az IFRS által biztosított szakmai megítélés köréhez képest. A szakmai megítélés hatókörének szűkülése annak a ténynek köszönhető, hogy Ukrajnában egységes pénzügyi kimutatások vannak. Ez kiküszöböli a pénzügyi kimutatások azonosításának megítélésének szükségességét (IAS 1 47. bekezdése), a jelentések tételeinek részletességét a lényegességük értékelése alapján (IAS 1 72. bekezdése) stb. Másrészt a Nemzeti Számviteli Standard az IFRS-sel ellentétben nemcsak a pénzügyi kimutatásokra vonatkozik, hanem meghatározza az információalkotás módszertani alapelveit is a könyvelésben. Ez feltételezi a formanyomtatványok és eljárások megválasztásának szakmai megítélését a szükséges információk beérkezésének és rendszerezésének biztosítása érdekében” [15, 249. o.].

Ezért a számviteli politika és a [ ] számviteli rendszerének megszervezése és megválasztása egy jól felépített logika alapján kell, hogy álljon, hiszen a jövedelmek és a költségek feltűnetéséből adódó pénzügyi eredmények nagyban befolyásolhatják a vállalkozás jövőjét.

A számviteli politika elemeinek megválasztása tekintetében a [ ] számára ajánlott egy könyvelővel vagy számviteli tanácsadó szakemberrel konzultálni, aki a vállalkozás szervezeti és strukturális adottságaihoz mérten segít kiválasztani a legköltséghatékonyabb, a legtörvényesebb és a leghatékonyabb elemeket.

FEJEZET III.

A SZÁMVITEL HARMONIZÁCIÓJA A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK RENDSZERÉVEL

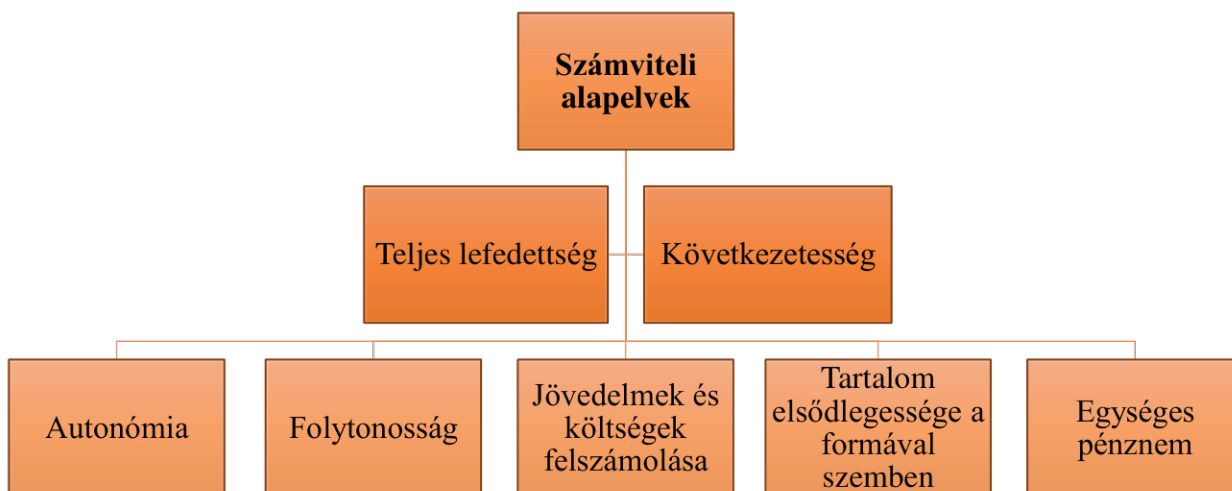
3.1. A pénzügyi beszámoló felépítése és átalakítása a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján

A pénzügyi jelentéstétel már évszázadokkal ezelőtt jelen volt a vállalkozások, manufaktúrák és a kereskedők életében. Fontos szerepet játszottak az ország, királyság vagyoni helyzetének felbecslésében, az adók mértékének meghatározásában.

A pénzügyi beszámoló felépítését megelőzően meg kell határozni, hogy mit is értünk e fogalom alatt.

Pénzügyi beszámoló – általánosított mutatók rendszere, amely a vállalkozás tevékenységét jellemzi. Olyan jelentési formanyomtatványok összessége, amelyek a pénzügyi számviteli adatokon alapulnak annak érdekében, hogy a külső- és belső felhasználók általános információkat kapjanak a pénzügyi helyzetről a szükséges döntések meghozatalához [24].

Ukrajnában a pénzügyi beszámolót a 3.1. ábrán talált alapelvek betartásával kell összeállítani [1, 4. cikk].

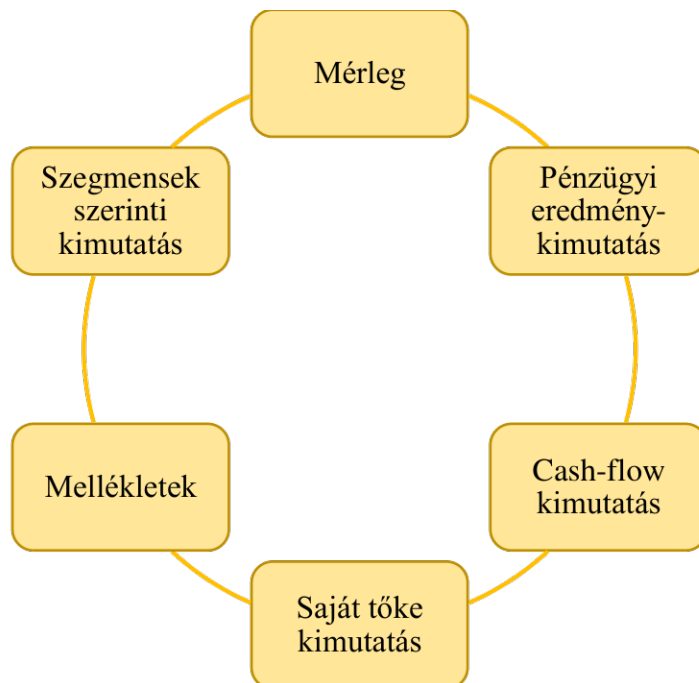

3.1. ábra. Számviteli alapelvek Ukrajnában

Forrás: saját szerkesztés [1] alapján

Mindazonáltal az adatokat formanyomtatványokon kell megjeleníteni, amelyet Ukrajna Pénzügyminisztériuma hagy jóvá. Egy átlagos vállalkozás számára a 3.2. ábrán látható formanyomtatványokat tartalmazza a teljes éves pénzügyi beszámoló [8, 2. fejezet 1. cikke].

3.2. ábra. Teljes éves pénzügyi beszámoló Ukrajnában

Forrás: saját szerkesztés [8] alapján

Mindezek mellett, ha a kis- és középvállalkozások pénzügyi beszámolóját vesszük gorcső alá, akkor a két standardizáció a 3.1. táblázatban feltüntetettek alapján követeli meg a jelentéstételt.

3.1. táblázat

A pénzügyi beszámoló kötelező elemei a kis- és középvállalkozások számára az ukrajnai számviteli törvény és a nemzetközi standarok alapján

Elemek	Ukrajnai számviteli törvények alapján	Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján
Mérleg	kötelező	kötelező
Pénzügyi eredménykimutatás	kötelező	kötelező
Nyereség és veszteség kimutatás	kötelező	kötelező
Saját tőke kimutatás	nem kötelező	kötelező
Cash-flow kimutatás	nem kötelező	kötelező
Megjegyzések	kötelező	kötelező

Forrás: saját szerkesztés [43], [1] alapján

Amint a 3.1. táblázatban látható, a KKV-k számára az IFRS-ek alapján sokkal több elemet tartalmazó pénzügyi beszámolót kell benyújtani, mintsem azoknak a vállalkozásoknak, amelyek az ukrainai számviteli törvény alapján készítik el pénzügyi beszámolójukat.

Annak a lehetősége, hogy bevonnak új befektetőket vagy külföldi vásárlókat és egyéb gazdálkodó egységeket, az IFRS-ek alapján összeállított pénzügyi beszámoló sokkal hatékonyabb lehet. Ez a [ ] számára is egy biztosíték lehetne, mivel a vállalkozás rendelkezik külföldi beszállítókkal. A terjeszkedés érdekében ez a társaság számára sokkal hasznosabb lenne. Fontos megjegyezni, hogy a [ ] egyik tulajdonosa külföldi állampolgár, akinek szintén érdekében áll a pénzügyi beszámoló elemzése és értékelése, valamint a döntések meghozatala ezek alapján.

Ha az ukrainai számviteli törvénynek megfelelő pénzügyi beszámolót nézzük, akkor a vállalkozásnak mindössze 3 kötelező elemet kell csatolnia az éves jelentéstételhez, amely még a kis- és középvállalkozásokon belül is eltér. Mivel azon gazdálkodó egységek, amelyek a kis vállalkozásokhoz tartoznak, a № 1-m és № 2-m formanyomtatványokat és a mellékleteket kell csatolniuk, míg a középvállalkozásokhoz tartozók a № 1-ms és № 2-ms formanyomtatványokat és mellékleteket állítják össze és nyújtják be. Ez előny abban az esetben, ha vállalkozáson belüli könyvelést a tulajdonos vagy egy kezdő könyvelő végzi, és ha a vállalkozás csak Ukrajna területén belül tervez terjeszkedni [1].

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok nemcsak a különböző országok tapasztalatait foglalják össze, hanem aktívan befolyásolják a nemzeti számviteli és beszámolási rendszer fejlődését.

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal összhangban a jelentési sorrendben meghatározott elvekkel lehetővé teszik a szervezet, vállalkozás, intézmény valódi vagyoni állapotának tükrözését. Ezért az IFRS nemcsak a külföldi, hanem a belföldi befektetők számára is fontos. Mindez megerősíti az IFRS harmonizációjának szükségességét és hasznosságát az ukrán gazdaság minden szektorában [17, 204-205. o.].

Mardus N. írásában úgy véli, hogy az IFRS hatékony eszköz az információk átláthatóságának biztosítására és annak javítására, tehát átláthatóvá teszi a gazdasálgodó egységek tevékenységét, megbízható alapot teremt a bevételek és kiadások számára, értékeli az eszközöket és a kötelezettségeket, ami lehetőséget nyújt a meglévő pénzügyi kockázatok objektív nyilvánosságra hozatalára és tükrözésére, valamint a tevékenységeik eredményeinek összehasonlítására a lehetséges és a megfelelő vezetői döntések pontos értékelésének biztosítása érdekében [19, 4. o.].

A szakemberek szerint a 3.3. ábrán látható előnyei lehetnek az IFRS-ek alkalmazására tekintve a [ ] életében [17, 25. o.].

- 1) A vállalkozás tulajdonosainak vagyoni helyzetének egyértelmű meghatározása.
- 2) A vállalkozás által teljesített kötelezettségek teljesítése, a tulajdon hozzáférhetősége és mozgása, az anyagi és pénzügyi erőforrások hatékony felhasználása.
- 3) A vállalkozás hatékony pénzügyi elemzésének megvalósítása.
- 4) Reális előrejelzés készítése a vállalkozás jövőbeni tevékenységeiről.
- 5) Az IAS szerint elkészített pénzügyi kimutatások nemcsak szakemberek vagy végrehajtó szervek, hanem a felhasználók széles köre számára is elérhetőek.

3.3. ábra. IFRS alkalmazásának előnyei a [ ] számára

Forrás: saját szerkesztés [17] alapján

Ezért az IFRS bevezetések felmerülő problémák ellenére vannak előnyei, és ezek a pénzügyi kimutatások legtöbb felhasználója számára tagadhatatlanok.

Az IFRS-ekre való áttérés a 3.4. ábrán feltüntetett mikro- és makroökonómiai előnyöket tudja biztosítani, mind a nagy, mind pedig a kis- és középvállalkozások számára.

3.4. ábra. Az IFRS alkalmazásának előnyei a vállalkozások számára

Forrás: saját szerkesztés [20] alapján

Ebből az ábrából is jól látható, hogy milyen szerteágazó előnyökkel és lehetőséggel rendelkezik a számviteli harmonizáció, viszont ezt a döntést mindenféleképpen a számvitel végző könyvelőnek és a [ ] vezetőségének kell meghoznia.

Mindezek mellett az átalakítási folyamat, azaz a transzformációs időszak egy kissé hosszabb időt vesz igénybe a [ ]-nál.

Az IFRS-re való áttérés egyik módja, hogy mind a kutató elméletek szakértői, mind a tanácsadó cégek gyakorlói gyakran megjegyzik a pénzügyi kimutatások átalakítását, az IFRS-jelentések automatizálását és az IFRS-re való áttérést a számvitelben. Azonban megjegyezendő, hogy a transzformáció módszereinek mindegyike számos költséggel jár. Ezen pozitív és negatív hatásokat felmérve a lentiekben kifejtett információ ismert [13].

Az átalakítás abból áll, hogy a beszámolási időszak végén a Nemzeti Számviteli Standardok (NSZS) szerint összeállított pénzügyi kimutatások tételei átvezetésre kerülnek a nemzetközi standardok követelményeinek és szabályainak megfelelően készített pénzügyi kimutatásokba. Ez a folyamat a különféle típusú üzleti tranzakciók elemzésével és az Nemzeti Számviteli Standardok (NSZS) és az IFRS számviteli szabályaiban való tükröződésük közötti eltérések kiküszöbölésével történik. Ezzel egyidejűleg összeállnak az úgynevezett transzformációs táblák, amelyek tükrözik a jelentési tételek szükséges kiigazításait és átsorolását [13].

Amint azt a szakemberek megjegyezték, a pénzügyi kimutatások átalakításának folyamata általában nem igényli speciális szoftvertermékek bevonását, mert az átalakítási táblákat kényelmes összeállítani a Microsoft Excel táblázatok segítségével. Így a [ ]-nek nem merülhet fel külön költsége egy speciális szoftver megvásárlásáért. Tekintettel azonban arra, hogy az átalakítás időigényes folyamat, amely némi tapasztalatot és speciális ismereteket igényel ezen a területen, megvalósítása nem lehetséges képzett IFRS szakemberek bevonása nélkül. Ezért az ilyen szakemberek bevonása költségekkel jár. Ebben az esetben vagy a [ ] személyzete biztosítja, vagy kívülről is bevonhatja őket [13].

A szakértők megjegyzik, hogy ha harmadik felek (tanácsadó vagy könyvvizsgáló cégek szakemberei) vesznek részt az átalakításban, akkor szolgáltatásaikért fizetési költségek állandóvá válhatnak, ami miatt az IFRS-re való áttérés ára évről évre nőhet. Az ilyen szervezetek szolgáltatásainak költsége függ az ügyfél szervezeti és jogi formájától, tevékenységének típusától, a könyvelés formájától, a pénzügyi kimutatások egyes mutatóinak mennyiségétől, stb.. Ezenkívül befolyásolja a vállalatcsoport részét képező leányvállalatok árát és jelenlétét, amelyeket figyelembe vesznek a konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítésekor [13].

Így S. Moderov szerint, figyelembe véve a könyvelői szakma globális fejlődésének tendenciáit a főbb számviteli rendszerek globalizációja és konvergenciája terén, valamint a számviteli rendszer reformjának általános irányát, az IFRS szerinti külön könyvelés jobb [30, 6. o.].

Ebből kifolyólag az átalakítás lehetséges és gyakran használt módszereit a 3.2. táblázat jól szemlélteti (Melléklet G).

Egyszeri eljárásként az átalakítást csak a beszámolás napján hajtják végre. Ennek a módszernek a hátránya az a tény, hogy az átalakítás csak a nemzeti szabványok szerinti jelentéstétel után lehetséges, ami megnöveli az IFRS-jelentések megszerzéséhez szükséges időt. Általában az átalakítás eredményeként kapott pénzügyi kimutatások kevésbé pontosak, és az általános hibakockázat magasabb, mint a párhuzamos könyvelésnél. Az információk pontossága bizonyos mértékben az átalakítást végző könyvelő képesítésétől függ, ami befolyásolja a pénzügyi kimutatások új változatának elkészítése során a kiigazítások minőségét [30, 14. o.].

A tény, hogy az átalakítás során értékelési ítéletet alkalmaznak, hozzájárul az IFRS jelentési adatok pontosságának csökkenéséhez. Például az átalakulás során devizában történő jelentéseknél a tranzakciók napján érvényes árfolyamok helyett a beszámolási időszak átlagos árfolyamát kell használni [30, 11. o.].

Ennek a módszernek az átalakításnak az előnyei között szerepel, hogy a költségek-nek kevesebbe kerül, mint a párhuzamos könyvelés megszervezése és fenntartása, mert nem igényli speciális számítógépes termékek bevezetését és az IFRS-t értő, képesített könyvelők képzését [30, 17. o.].

Nincs egyetlen módszer a jelentések átalakítására. A tevékenység sajátosságaitól és az üzleti tevékenységek számától függően az átalakulás szakaszai és a kiigazítások halmaza jelentősen eltérhet.

Általános szabály, hogy az átalakulás folyamata előírja a következő szakaszok jelenlétét [30, 19. o.]:

1. A vállalat működésének részletes tanulmányozása és elemzése az NSzS és az IFRS szerinti tükröződésük különböző megközelítéseivel vagy a választott számviteli politikával összhangban;
2. Az átalakításhoz szükséges további információk összegyűjtése;
3. A funkcionális beszámolási pénznem meghatározása - a vállalkozás gazdasági tevékenységének sajátosságaitól függően - és a beszámolás típusának meghatározása (a teljes beszámolás, annak egyes elemei, az anyavállalat

konszolidált beszámolásához szükséges jelentési csomag). Az adatszolgáltatás pénznemének megválasztása jelentős pont, amelyet meg kell határozni a jelentés átalakításának következő lépései előtt;

4. Transzformációs modell (transzformációs táblák rendszere) kidolgozása;
5. Párhuzamos könyvelési nyilvántartások létrehozása (ha szükséges);
6. Átalakítás a jelentési tételek funkcionális pénznemre történő átszámításával és az IFRS követelményeinek való megfeleléshez szükséges kiigazításokkal;
7. Az átalakulás eredményeként kapott adatok ésszerűségének elemzése és az egyes jelentési tételek esetében [32, 14. o.].

Az átalakítás egyik szakasza a bevételek, ráfordítások, eszközök, saját tőke és források átsorolása a pénzügyi kimutatások IFRS szerinti elkészítéséhez és a vonatkozó jelentési tételek kiigazításához [32, 14. o.].

Ebből a célból azokat az eszközöket és kötelezettségeket, amelyekre nem vonatkozik az IFRS szerinti megjelenítés, le kell írni, és hasonlóan az elismert tételeket az IFRS szerint kell osztályozni és értékelni [32, 14. o.].

A pénzügyi kimutatások átalakítása külön figyelmet igényel a következő pontokra:

- az adókövetelések és azok kiigazítása;
- a költségek és a pénzügyi eredmény átsorolása;
- a nettó nyereség terhére leírt kiadások behajtása;
- alapok és tartalékok átsorolása;
- adósságok és kölcsönök átsorolása;
- készpénzszámlák és munkásállományi számviteli dokumentumok átalakítása tükrözi az osztalékpolitikát és a tulajdonosok tőkéjét.

Az átalakítás az úgynevezett kiigazítási naplókat használja az átalakítás tárgyat képező eszközök, források, bevételek és kiadások típusaira. A kiigazítások okait, valamint a módosítások könyvelését be kell jegyezni a kiigazítási naplóba [32, 16. o.].

A kezdeti adatok általánosításait és kiigazításait, valamint az IFRS-jelentéseknek megfelelően átalakított adatokat egyetlen transzformációs táblázatba (transzformációs modellbe) vezetik be [32, 16. o.].

A táblázatos átalakítás kényelmes, mivel a nemzeti szabványokat a táblázatban közölendő, majd a táblázat oszlopaiban szereplő kiigazítások segítségével kiigazítható az előző IFRS-jelentésekhez, és a kiigazításokat megfelelően dokumentálja, és a jövőben elemezhetők és megerősíthetők. Így a korrekciók segítségével összeállított táblázatos transzformációs modell transzformált mérleggé alakul [32, 16. o.].

A beszámolás előtt meg kell alkotni a tételek átíratával ellátott jegyzeteket, a számviteli politikák közzétételét és az IFRS-jelentések elkészítéséhez használt módszer, azaz az átalakítás magyarázatát [32, 17. o.].

A beszámolás nem korlátozódik a Mérlegre és a Pénzügyi eredménykimutatásának átalakítására, hanem magában foglalja a Cash-flow kimutatást és a Saját tőke kimutatást. Jelentős munkát végeznek a pénzügyi kimutatásokhoz csatolt Megjegyzések elkészítésén, amelyek a vállalatokra vonatkozó információkat, az alapvető számviteli politikát, a szegmensekre vonatkozó információkat, a jelentős mérlegtételek magyarázatait és a pénzügyi teljesítmény kimutatását tárják fel [32, 17. o.].

A létrehozott átalakítási modellt időszakonként felül kell vizsgálni, hogy figyelembe vegyék a vállalkozás gazdasági tevékenységében bekövetkezett változásokat, a számviteli standardok és a számviteli politikák változását [32, 17. o.].

Azt is meg kell jegyezni, hogy a számvitelben és a beszámolásban bekövetkező minden lényeges változást, különösen az IFRS-re való áttérést, fokozatosan kell végrehajtani, figyelembe véve a szakmai és más társadalmi érdekeltek, valamint a hatóságok képességeit, igényeit és felkészültségét. Nem lehet egyetérteni abban, hogy a számviteli és beszámolási szabályozási rendszer kidolgozásának olyan modell kiépítésére kell irányulnia, amely figyelembe veszi az összes érdekelt érdekét, csökkenti a veszteségeket és növeli az ilyen szabályozás

hatékonyságát. Ennek a modellnek a hatóságok és a szakmai közösség tevékenységeinek ésszerű kombinációján kell alapulnia [32, 18. o.].

A kutatás alapján az alábbi következtetéseket lehet levonni:

Az IFRS követelményeinek megfelelő az adatszolgáltatás átalakításának módszere, figyelembe véve a kérdés jogszabályi szintű szabályozásának jelenlegi állapotát, a [ ] számára ez a legelfogadhatóbb. A vállalkozás vezetésének és a főkönyvelőnek azonban az IFRS-jelentések elkészítésének módszerének megválasztásakor figyelembe kell vennie a különféle tényezőket és a [ ] sajátosságait. Az IFRS követelményeinek megfelelő transzformációs módszer kiválasztásakor a jelentési adatok pontosságának és objektivitásának biztosítása érdekében figyelembe kell vennie a módszer hiányosságait [32, 19. o.].

Figyelembe kell venni, hogy az NSzS vagy az IFRS követelményeinek megfelelően készített pénzügyi kimutatások mindenestre csak akkor igazolják céljukat, ha objektív információkat tartalmaznak [32, 19. o.].

Ezek miatt további kutatásokra van szükség a nemzeti szabványok helyének és fontosságának meghatározásához a számviteli és pénzügyi beszámolás szabályozási rendszerében a modern üzleti körülmények között.

3.2. Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján történő számviteli harmonizáció problémái és lehetőségei Ukrajnában

Ukrajna jelen állás alapján még nem tagja az Európai Uniónak. Annak érdekében, hogy az ország gazdasági stabilitását és fejlődését elérjük, ahhoz szükség van a számviteli rendszer reformjára. Ez a reform 2012-ben kezdődött el, amikor is Ukrajna úgy döntött, hogy elkezd az IFRS-ek adaptálását az ukrán számviteli rendszerbe. Ezt követően 2016-2017-ben szintén egy számviteli reformot tapasztalt meg ezen szektor. 2021-ben pedig az ország még mindig a számviteli harmonizáció elsődleges szakaszaiban tart.

Politikai tekintetben, ha Ukrajna szeretne tagja lenni az EU-nak, akkor számvitalan feltételnek kell megfelelnie, amelynek egyik apropója a számvitel kiigazítása. Ha Magyarországot vesszük alapul, akkor neki sikerült a saját és az EU által megszabott feltételeknek megfelelő számvitel kialakítását az országban, amely több poszt szovjet állammal szemben jelentős fejlődést produkál [52].

Bár a Nemzeti Számviteli Standardok, olyan jogi aktus, amely meghatározza a vállalkozások számviteli és pénzügyi beszámolásának alapelveit és módszereit, amelyet a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok és az Európai Unió számviteli jogszabályai alapján fejlesztettek ki, és amelyet a központi végrehajtó szerv hagyott jóvá az állami politika kialakítása és végrehajtása a számvitel területén, mégis nem egyenlő a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal [8].

A modern számviteli elmélet és a   belül látható számviteli gyakorlat általi elemzés lehetővé teszi a számviteli standardizálás 3.5. ábrán látható megközelítések azonosítását.

3.5. ábra. A számviteli standardizálás megközelítései

Forrás: saját szerkesztés

1. Automatizált megközelítés, amely a bonyolult könyvelési műveletek egyszerűekre bontását jelenti a lehető legnagyobb egyszerűség és végrehajtásuk automatizálásának érdekében;
2. Csoportos megközelítés, amely a könyvelési műveletek együttes szervezését jelenti (az egyes végrehajtók tevékenysége a kollektív munka pontos szabályain alapszik, amelyeket a szabványok rögzítenek);
3. Folyamatszemlélet, amely magában foglalja az üzleti tranzakciókra vonatkozó szabványok kidolgozását, amelyek meghatározzák a számviteli

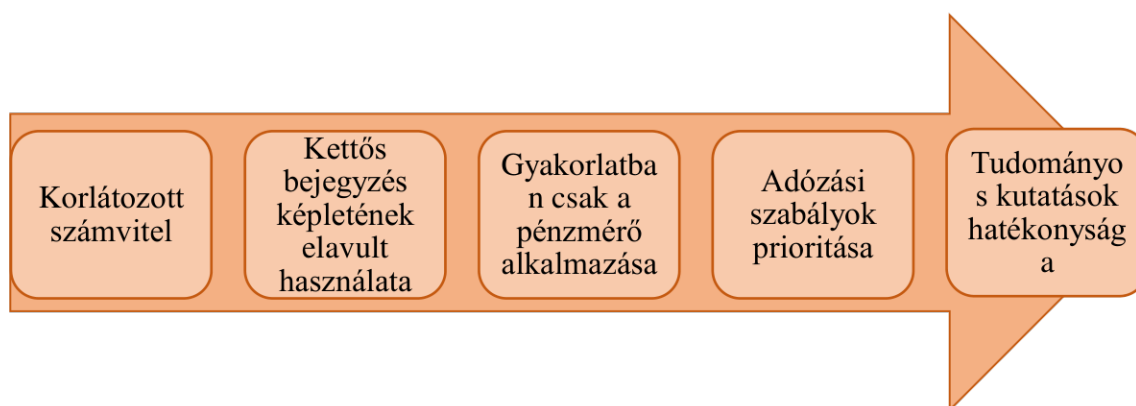
szakemberek megfelelő intézkedéseit, akik közvetlen végrehajtók a számviteli folyamatban;

4. Jogi megközelítés, amely magában foglalja a felelősség helyeinek és tárgyainak meghatározását az ilyen helyek analitikus elszámolásának későbbi megszervezésével (a számvitel standardizálása a jogi feltételek következménye, amely a felelősség tárgyainak állapotában és mozgásában változást idéz elő) [27, 48-49. o.].

Az elmúlt évtizedekben Ukrajnában jelentős változások mentek végbe az adóbevallási és számviteli rendszerekben, amelyek célja a nemzetközi normákkal való összehangolása volt [27, 48-49. o.].

Az adóbevallás és az elszámolás államilag bevezetett reformját azonban nem egészítette ki a tényleges gazdasági vagy számviteli, pénzügyi jogszabályok minden szükséges változása, amely negatív következményekhez vezetett [27, 48-49. o.].

Az ilyen hiányosságok negatív következményei az állam részéről a 3.6. ábrán feltüntetett elemeket vonja maga után [27, 48-49. o.].

3.6. ábra. A jogszabályok általi hiányosságok negatív következményei

Forrás: saját szerkesztés [27] alapján

A számviteli és pénzügyi beszámolók harmonizációja a költségvetési intézményekben előírja a számvitelre és az adóbevallásra vonatkozó egységes követelmények és normák alkalmazását, a számviteli információkat szabályozó egységes szabványkészlet alkalmazását, valamint a számviteli események tükröződését a jelentésben [27, 48-49. o.].

A harmonizáció lehetővé teszi a számviteli politikák globálissá és egységessé tételét, a nemzetközi és ukrán elvek, valamint a számviteli és pénzügyi beszámolási rendszer szabályozását.

Általánosságban elmondható, hogy a számviteli és pénzügyi beszámolás harmonizációjának koncepciója azt jelenti, hogy egyetlen szabványnak és követelménynek kell lennie minden országban minden számviteli helyzetre. A „harmonizáció” és a „szabványosítás” két fogalmát nem szabad összekeverni, hiszen ezek merőben eltérnek egymástól.

Ugyanakkor meg kell különböztetni a „számviteli és pénzügyi beszámolás harmonizációjának” fogalmát a „számviteli jogszabályok, a pénzügyi beszámolásra vonatkozó jogszabályok harmonizációja” fogalmától, mivel ezek a fogalmak nem azonos tartalmat takarnak [22, 47. o.].

A számviteli és pénzügyi beszámolók összehangolása lehetővé teszi, hogy ne az egyes országokra külön dolgozzák ki a nemzeti szabályozásokat és szabványokat, hanem a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokat alkalmazzák.

Az ukrainai könyvelés és pénzügyi beszámolás harmonizálásának folyamata bizonyos problémákkal jár.

Először is, a szabványok nem "működhetnek" önmagukban, mert az IAS és az IFRS alkalmazásának sikere elsősorban a gazdasági környezettől, a nemzeti infrastruktúra rendelkezésre állásától függ. Bár a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok magas színvonalú szellemi termék, teljes mértékben csak bizonyos gazdasági realitásokban működnek. Ezért fokozatosan kell dolgozni az ukrainai gazdasági feltételek javításán.

Másodszor, az IFRS alkalmazása összefügg az emberi tényezővel. A nemzetközi szabványok általános elveket állapítanak meg a jelentési mutatók kialakításához. Az összes helyzetet nem lehet meghatározni a szabványokban, ami annak köszönhető, hogy a pénzügyi kimutatások elkészítésekor a szakmai számviteli megítélést alkalmazzák.

Harmadszor, Ukrajnában nincsenek olyan struktúrák, amelyeknek aktívan együtt kellene működniük a Nemzetközi Szabványügyi Bizottsággal az IFRS

alkalmazásának technikai szempontjaival kapcsolatban (az IFRS legújabb verzióinak fordítása, vitairatok, projektek, részvétel projektbeszélgetésekben stb.), ezáltal a fejlődés tempója lelassult az elmúlt 8 évben [26, 210. o.].

Ukrajnában a Nemzetközi Számviteli Standard Testület által elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok azok a dokumentumok, amelyek meghatározzák a pénzügyi kimutatások elkészítésének eljárását [8].

Az IFRS alkalmazásának fő előnyei az állam számára a következők:

- az IFRS-ekre egyértelmű gazdasági logika jellemző, és általánosítják a pénzügyi kimutatások elkészítésének világgyakorlatát;
- az IFRS-információk lehetővé teszik a felhasználók számára a döntéshozatal következményeinek elemzését, a jövőbeli fejlemények előrejelzését, és ez a stratégiai döntéshozatal alapja;
- a vállalkozások nemzetközi standardok szerinti pénzügyi beszámolójának mutatóit összehasonlítás jellemzi, ami a befektetési vonzerő növekedéséhez vezet, növelve esetlegesen az exportot és az importot;
- a vállalkozások nemzetközi standardok szerinti pénzügyi kimutatásai nemcsak mennyiségi mutatókat tartalmaznak a vállalkozás gazdasági tevékenysége, hanem a folyamatok jellemzői, amelyek tükrözik mind az ilyen gazdasági tevékenység mértékét, mind minőségét, amelyek befolyásolják a makrogazdaságot;
- az IFRS szerint elkészített pénzügyi kimutatások a fogyasztók széles köre számára elérhetőek (nemcsak gazdasági ellenőrzés, hanem statisztikák céljából is) [25, 56. o.].

Ezért a nemzeti pénzügyi beszámolási standardok és a nemzetközi szabványok leggyorsabb és leghatékonyabb konvergenciája ma már az egyik legfontosabb feladata az állami aparátusnak, ha integrálódni szeretne az EU-ba, illetve ha le szeretné vetközni a poszt-szovjet állam megnevezést (a szabványok főleg meghatározzák az információk pénzügyi beszámolásban történő bemutatásának megközelítéseit, valamint az értékelési módszereket).

Jelenleg Ukrajnában tervezik az IAS és az IFRS használatára vonatkozó intézkedések megtételét. Ezen intézkedések hatékonyabb meghozatalához javasolandó:

- törvényi, szervezeti és szükséges elméleti előfeltételek kialakítása ahhoz, hogy az üzleti vállalkozások képesek legyenek szabadon elkészíteni a pénzügyi kimutatásokat az IAS követelményeinek megfelelően;
- olyan erőforrás létrehozása, amelyen a jogszabályok változásainak megfelelően folyamatosan frissítik a nemzetközi szabványokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék az információkhoz való szabad hozzáférés feltételeinek megteremtését;
- a könyvelők képesítésének stabil javítása és a pénzügyi kimutatásokat készítő szakemberek magas szintjének biztosítása; a képzési és átképzési bázisnak mindig összhangban kell lennie az aktuálisan érvényben lévő szabványokkal;
- a nemzeti számviteli szabályozási és jogi keret összefüggésének biztosítása a nemzetközi normákkal;
- az állami szabályozás rendszerének javítása, aktualizálása és automatizálása a számvitel területén;
- a vonatkozó Nemzeti Számviteli Standardok bevezetése és jóváhagyása állami szinten.

Más országok tapasztalatai alapján megjósolhatjuk, hogy a megfelelő Nemzeti Számviteli Standardok elfogadása csak az első lépés a számviteli politika felé. A nemzetközi számviteli és pénzügyi beszámolási standardok teljes körű alkalmazása jelentősen megváltoztatja a beszámolással járó munka mennyiségét és minőségét.

Meg kell jegyezni, hogy a gazdasági és számviteli munka ma fennálló hazai hagyományai, beleértve a könyvelést és a beszámolást, bizonyos előnyökkel járnak térségünk számára, amelyeket nem szeretnénk elveszíteni. Sok esetben ezek az egyediségek adják a térségünk eszenciáját. Viszont A Covid-19 okozta károk mind

a gazdaságon, mind pedig az életszínvonalon is csorbított, amely nem javította Ukrajna integrációs helyzetét.

Ezért az elszámolás további pozitív eredménnyel történő harmonizálásához szükséges feltételek egyike az IFRS szerinti számviteli szakemberek képzési és átképzési rendszerének javítása. Ez azonban nem megy egyik napról a másikra, viszont a kitermelt szakembereket az államnak képesnek kell lennie megtartani.

Emellett ma már nagy számban vannak online tanfolyamok, webes szemináriumok és egyéb távoktatási tanfolyamok, amelyeket a szakemberek fő tevékenységével párhuzamosan lehet megtartani.

Mindazonáltal az államnak, illetve a számviteli szakembereknek képensek kell átlátnia és érzékelnie a korrekciós pontokat az IFRS és az ukrain számviteli szabályozás területein.

Következésképpen, a számvitel megszervezése mind mikro-, mind pedig makrogazdaságilag egy igazán lehetőséggel teli, azonban időigényes feladat, amely képes meghozni a gyümölcsét és ezt a gazdasági felemelkedés jellemzi majd a legjobban.

Ukrajnában az ukrán vállalkozások számviteli és pénzügyi beszámolásának összehangolása során a fejlett országok tapasztalataira kell támaszkodni.

Az IFRS-re való áttérés folyamata nem szabad hogy deklaratív és éles legyen, hanem inkább fokozatosan ütemes. Ugyanakkor minden változásnak az ország megfelelő intézményi mechanizmusának jelenlétében kell megtörténnie.

A nemzeti számviteli rendszerrel kapcsolatos állami politikának egy konkrét stratégia végrehajtására kell irányulnia az ukrain számviteli reformra, és nem általában a harmonizációs folyamatra.

A világos stratégia kialakítása érdekében először meg kell határozni a reform általános koncepcióját. Ezután a meglévő stratégiának ki kell dolgoznia egy lépésenkénti cselekvési tervet és intézkedéseket annak végrehajtására, valamint ki kell választania a konkrét végrehajtókat. Ezen felül figyelemmel kell kísérni a terv végrehajtásának folyamatát, ezért létre kell hozni egy ellenőrzési rendszert ezen intézkedések elfogadása és végrehajtói szakmai fellépése felett.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Під час вивчення теми кваліфікаційної роботи було представлено міжнародний досвід гармонізації бухгалтерського обліку, а також можливості та рішення проблем цієї гармонізації. Крім того, був представлений процес організації бухгалтерського обліку на прикладі [REDACTED]. На основі досліджень слід було дослідити етапи організації бухгалтерського обліку, структуру фінансового звіту та можливості трансформації. Отримані з численних джерел та досліджень, також були описані позитивні та негативні наслідки загальних аспектів глобалізації та гармонізації.

У першому розділі кваліфікаційної роботи, дізнавшись про міжнародний досвід гармонізації бухгалтерського обліку, можна зробити висновок, що необхідність гармонізації бухгалтерського обліку була викликана кризою, яка переросла в процес глобалізації, який сприяв постійному розвитку міжнародних відносин на міжнародному рівні бухгалтерської інформації та спрощення бухгалтерського обліку.

Міжнародні стандарти фінансової звітності розглядалися з 1900-х років як основа для міжнародних відносин, що допомагає розробляти активні реакції на кризи, зміцнює відносини з міжнародними партнерами та сприяє прийняттю управлінських та державних рішень.

У другому розділі роботи, висвітлювалась тема організації та методики ведення обліку на [REDACTED]. Було представлено організаційно-методологічну характеристику [REDACTED] та аналіз її бухгалтерських показників. Можна констатувати, що компанія також змогла протистояти епідемічній ситуації, спричиненій Covid-19, і завершити звітний 2020 рік з позитивним показником.

Основною метою будь-якого комерційного підприємства є досягнення цілей, визначених власниками. Зазвичай вони полягають у генеруванні прибутку. Збільшення власного капіталу [REDACTED] на 2,65% в 2018-2020 рр. свідчить як про досягнення цієї мети, так і про зміцнення

фінансового потенціалу підприємства. Обсяг власного капіталу [ ] [ ] дорівнює 487,8 тис. грн. на кінець 2020 р. проти 475,2 тис. грн. в 2018 р.

В 2018 р. [ ] сформувало обсяг виручки в розмірі 3 069,7 тис. грн. На кінець періоду дослідження (2020 р.) виручка становить 3 333,9 тис. грн., що на 8,61% більше показника на початок періоду аналізу. Це вказує на здатність підприємства діяти в складних економічних умовах, використовувати наявні конкурентні переваги, задовольняти потреби свого цільового сегменту ринку. Це призводить до того, що у підприємства залишається більше фінансових ресурсів для того, щоб покрити постійні і змінні витрати, заохочувати ефективних співробітників, погашати фінансові зобов'язання, вирішувати інші оперативні та стратегічні завдання.

Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства є найбільш важливим індикатором, що свідчить про здатність підприємства створювати додану вартість, займати стійке ринкове становище за рахунок реалізації якісних бізнес-процесів. Чистий прибуток формується під впливом усіх управлінських рішень, які були зроблені протягом періоду аналізу, а також об'єктивних зовнішніх і внутрішніх процесів. Чистий прибуток товариства становить 525,6 тис. грн. в 2018 р.

Позитивна динаміка показника [ ] (приріст 18,06%) говорить про здатність нарощувати обсяг залученого капіталу власників і стійко функціонувати протягом тривалого періоду часу на ринку.

Більш швидке збільшення обсягу запасів підприємства в порівнянні з чистим доходом говорить про те, що підприємство використовує менш ефективні методики, не шукає можливостей вивільнення частини фінансових ресурсів, які загрузли в запасах. Як результат, такі фонди не можна використовувати за альтернативними напрямками. В цілому ефективність управління запасами знижується в 2018-2020 рр.

У третьому розділі роботи представлена гармонізація бухгалтерського обліку на основі Міжнародних стандартів фінансової звітності. У цьому

розділі підготовка фінансової звітності відповідно до МСФЗ надає підприємству свободу розкривати існуючі елементи, які, наприклад, воно не могло представити та оцінити найкращим чином згідно з українським законодавством про бухгалтерський облік. Варіанти трансформації фінансової звітності включають той факт, що бізнесу не потрібно купувати бухгалтерську програму, але це можна легше вирішити за допомогою інших дешевих або безкоштовних програм. Крім того, існують незаперечні економічні та інтеграційні переваги для держави при адаптації МСФЗ, навіть якщо:

- МСФЗ мають чітку економічну логіку та узагальнюють світову практику підготовки фінансової звітності;
- інформація за МСФЗ дозволяє користувачам аналізувати наслідки прийняття рішень, прогнозувати майбутні події та є основою для прийняття стратегічних рішень;
- показники фінансової звітності компаній відповідно до міжнародних стандартів характеризуються порівнянням, що призводить до зростання інвестиційної привабливості таких компаній, тим самим потенційно збільшуючи експорт та імпорт;
- фінансова звітність компаній відповідно до міжнародних стандартів включає не лише кількісні показники економічної діяльності компанії, але й характеристики процесів, що відображають як масштаби, так і якість такої економічної діяльності, що впливає на макроекономіку;
- фінансова звітність за МСФЗ доступна широкому колу споживачів.

Ці переваги можуть призвести до значного економічного розвитку, залучення іноземного капіталу, збільшення експорту та підвищення рівня життя.

Однак для того, щоб якомога швидше вирішити проблеми гармонізації та вжити заходів щодо використання МСФЗ, можна внести такі пропозиції:

- встановлення правових, організаційних та необхідних теоретичних передумов для того, щоб підприємства могли вільно складати фінансову звітність згідно з вимогами МСБО;
- створення ресурсу, на якому міжнародні стандарти постійно оновлюються відповідно до змін законодавства з метою сприяння створенню умов для вільного доступу до інформації;
- постійне підвищення кваліфікації бухгалтерів та забезпечення високого рівня фахівців з фінансової звітності; база підготовки та перепідготовки кадрів завжди повинна відповідати чинним стандартам;
- забезпечення відповідності національної нормативно-правової бази бухгалтерського обліку міжнародним стандартам;
- вдосконалення, оновлення та автоматизація системи державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку;
- впровадження та затвердження відповідних Національних стандартів бухгалтерського обліку на державному рівні.

Слід заохочувати наступні пропозиції щодо організації обліку

для економічного зростання та гармонізації:

- розробка та реалізація комплексної маркетингової політики компанії забезпечує стійкий розвиток внутрішньої та зовнішньої ринкової конкуренції, досягнення економічних цілей компанії, а саме активізацію та розвиток операційної діяльності, залучення нових клієнтів та підвищення існуючої лояльності. Все це забезпечує приплив фінансових ресурсів для зміцнення позицій
- висока рентабельність власного капіталу показує, що доцільно продовжувати інвестувати в роботу компанії, що зміцнює її поточні позиції на регіональному ринку. Це також забезпечує можливість залучення іноземного капіталу та розвитку гармонізованого бухгалтерського обліку;

- важливо не тільки реагувати на наявні фінансові проблеми, але й здійснювати превентивний контроль фінансових ризиків, що призведе до більш стабільної ситуації. В даний час коефіцієнт власного капіталу незначний, що підриває довіру постачальників фінансових ресурсів, оскільки їх інтереси не захищені. Тому важливо прагнути збільшити власний капітал, чого можна досягти, вийшовши на світовий ринок або залучивши інвесторів. Однак, якщо метою є зовнішня торгівля, доцільно складати фінансову звітність відповідно до МСФЗ. Крім того, це може бути необхідним кроком для іноземного власника, оскільки ви можете краще відстежувати рентабельність свого капіталу, вкладеного в бізнес;
- доцільно впровадити планування грошових потоків та планування бюджету на підприємстві, наприклад, використовуючи для цих цілей календар платежів, оскільки це контролює ліквідність компанії.

Слід зазначити, що сучасні вітчизняні традиції господарської та бухгалтерської роботи, включаючи ведення бухгалтерії та звітності, приносять регіону певні переваги, яких не хочеться втрачати. У багатьох випадках ці унікальності дають суть нашого регіону. Однак шкода, заподіяна Covid-19, розмила економіку та рівень життя, що не покращило інтеграційну ситуацію в Україні. Якщо українська економіка хоче набрати темпи глобалізації, вкрай важливо вжити заходів, згаданих вище.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A szakdolgozat témájának feltárása során megismerésre kerültek a számviteli harmonizációnak nemzetközi tapasztalatai, valamint ezen harmonizációnak problémái lehetőségei és megoldási javaslatai. Ezek mellett bemutatásra került a [ ] számviteli megszervezésének folyamata. Az általunk elvégzett kutatás alapján feltárandóak voltak a számvitel megszervezésének szakaszai, a pénzügyi beszámoló felépítése és átalakítási lehetőségei. Számtalan forrásból és tanulmányból merítve pedig az általános globalizációs és harmonizációs aspektusok pozitív és negatív hatásai is ismertetve lettek.

A szakdolgozat első fejezetében a számvitel harmonizációjának nemzetközi tapasztalatának megismerése során azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a számvitel harmonizációjának igényét egy krízis idézte elő, amely aztán kinőtte magát egy világméretű globalizációs folyamattá, amely elősegítette a nemzetközi kapcsolatok folyamatos fejlődését, a világgazdasági szerepek kialakulását, az életszínvonal növekedését, a számviteli információ nemzetközi szintű közérthetőségét, valamint a könyvelés leegyszerűsítését.

A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok az 1900-as évektől kezdve látható, hogy a nemzetközi kapcsolatok alapját képezik, elősegítik a krízisekre való proaktív lépések kidolgozását, a nemzetközi partnerekkel való kapcsolatok megerősödését, az vezetői és az állami döntéshozatal elősegítését.

A szakdolgozat második fejezetében a [ ] módszertani megszervezésének témaköre lett körbe járva. Bemutatásra került a [ ] szervezeti-módszertani jellemzése, valamint számviteli mutatóinak elemzése. Kijelenthető, hogy a vállalkozás a Covid-19 okozta járványhelyzetben is képes volt helytállni és pozitív mutatóval zárni a 2020-as beszámolóit évet.

Minden kereskedelmi vállalkozás fő célja a tulajdonosok által kitűzött célok elérése. Általában profitorientáltak. A saját tőke 2018-2020 közötti 2,65%-os növekedése mind e cél elérését, mind a vállalkozás pénzügyi potenciáljának

erősödését jelzi. A vállalkozás saját tőkéjének összege 487,8 ezer UAH volt 2020 végén, míg 2018-ban ez az összeg 475,2 ezer UAH-val.

2018-ban a [ ] 3 069,7 ezer UAH bevételt termelt. A vizsgálati időszak végén (2020-ban) a bevétel 3 333,9 ezer UAH, ami 8,61% -kal több, mint az elemzési időszak elején. Ez azt jelzi, hogy a vállalkozás képes nehéz gazdasági körülmények között működni, a meglévő versenyelőnyöket felhasználni, a célpiaci szegmens igényeinek kielégítésére. Ez oda vezet, hogy a vállalatnak több pénzügyi forrása van a fix és változó költségek fedezésére, a hatékony alkalmazottak ösztönzésére, a pénzügyi kötelezettségek visszafizetésére, egyéb operatív és stratégiai feladatok megoldására.

A vállalkozás végső pénzügyi eredménye a legfontosabb mutató, amely azt jelzi, hogy a vállalkozás képes hozzáadott értéket létrehozni, stabil piaci pozíciót elfoglalni a minőségi üzleti folyamatok megvalósításával. A nettó nyereség az elemzési időszak alatt hozott összes vezetői döntés, valamint az objektív külső és belső folyamatok hatására alakul ki. A társaság nettó nyeresége 525,6 ezer UAH volt 2020 végén.

A [ ] mutatóinak pozitív dinamikája (18,06% -os növekedés) azt jelzi, hogy képes növelni a tulajdonosok vonzott tőkéjét és stabilan működni hosszú ideig a piacon.

A társaság készleteinek gyorsabb növekedése a nettó jövedelemhez képest azt sugallja, hogy a vállalat kevésbé hatékony módszereket alkalmaz, és nem keresi a lehetőségeket a készletekbe töltött pénzügyi források egy részének felszabadítására. Ennek eredményeként az ilyen forrásokat nem lehet alternatív területeken felhasználni. Általánosságban elmondható, hogy a készletgazdálkodás hatékonysága 2018-2020 között csökkent.

A szakdolgozat harmadik fejezetében bemutatásra került a számvitel harmonizációja Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok alapján. Ezen részben a pénzügyi beszámoló IFRS szerinti elkészítése megadja a vállalkozás számára a szabadságot, hogy olyan meglévő elemeket mutasson ki, amelyeket például az ukrán számviteli törvénykezés keretében nem jól vagy nem a legjobb

módon tudott feltüntetni és értékelni. A pénzügyi beszámoló transzformációjának lehetőségei közé tartozik, hogy a vállalkozásnak nincs szüksége számviteli program beszerzésére, hanem ez könnyebben megoldható más olcsóbb vagy ingyenes szoftverek és programok segítségével. Ezek mellett az állam számára is vitathatlaan gazdasági és integrációs előnyökkel jár az IFRS-ek adaptálása, mégpedig:

- az IFRS-ekre egyértelmű gazdasági logika jellemző, és általánosítják a pénzügyi kimutatások elkészítésének világgyakorlatát;
- az IFRS-információk lehetővé teszik a felhasználók számára a döntéshozatal következményeinek elemzését, a jövőbeli fejlemények előrejelzését, és ez a stratégiai döntéshozatal alapja;
- a vállalkozások nemzetközi standardok szerinti pénzügyi beszámolójának mutatóit összehasonlítás jellemzi, ami az ilyen vállalkozások befektetési vonzerejének növekedéséhez vezet ezáltal növelve esetlegesen az exportot és az importot;
- a vállalkozások nemzetközi standardok szerinti pénzügyi kimutatásai nemcsak mennyiségi mutatókat tartalmaznak a vállalkozás gazdasági tevékenysége, hanem a folyamatok jellemzői, amelyek tükrözik mind az ilyen gazdasági tevékenység mértékét, mind minőségét, amelyek befolyásolják a makrogazdaságot;
- az IFRS szerint elkészített pénzügyi kimutatások a fogyasztók szélesebb köre számára elérhetőek.

Ezen előnyök jelentős gazdasági fejlődéshez, külföldi tőke bevonásához, export növekedéshez és életszínvonal növekedéséhez vezethet.

Azonban a harmonizációs problémák megoldása és az IFRS használatra vonatkozó intézkedések mihamarabbi megtétele érdekében a következő javaslatok tehetőek meg:

- törvényi, szervezeti és szükséges elméleti előfeltételek kialakítása ahhoz, hogy az üzleti vállalkozások képesek legyenek szabadon elkészíteni a pénzügyi kimutatásokat az IAS követelményeinek megfelelően;

- olyan erőforrás létrehozása, amelyen a jogszabályok változásainak megfelelően folyamatosan frissítik a nemzetközi szabványokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék az információkhoz való szabad hozzáférés feltételeinek megteremtését;
- a könyvelők képesítésének stabil javítása és a pénzügyi kimutatásokat készítő szakemberek magas szintjének biztosítása; a képzési és átképzési bázisnak mindig összhangban kell lennie az aktuálisan érvényben lévő szabványokkal;
- a nemzeti számviteli szabályozási és jogi keret összefüggésének biztosítása a nemzetközi normákkal;
- az állami szabályozás rendszerének javítása, aktualizálása és automatizálása a számvitel területén;
- a vonatkozó Nemzeti Számviteli Standardok bevezetése és jóváhagyása állami szinten.

A   számára a számvitel, a gazdasági növekedés és a harmonizáció tekintetében a következő javaslatok szorgalmazandók:

- a vállalkozás átfogó marketingpolitikájának kidolgozása és végrehajtása biztosítja a belföldi- és külföldi piacverseny fenntartható fejlődését, a vállalkozás gazdasági céljainak elérését, nevezetesen az operatív tevékenységek intenzívebbé tételét és fejlesztését, új ügyfelek bevonását, a meglévők lojalitásának növelését. Mindez beáramló pénzügyi forrásokat biztosít a vállalat helyzetének megerősítésére;
- a saját tőke magas megtérülése azt mutatja, hogy tanácsos továbbra is befektetni a vállalkozás munkájába, ami erősíti a jelenlegi regionálispiaci pozícióját. Valamint lehetőséget biztosít a külföldi tőke bevonására és a harmonizált számvitel kidolgozására;
- fontos nemcsak a meglévő pénzügyi problémákra reagálni, hanem a pénzügyi kockázatok megelőző ellenőrzésének végrehajtása is, amely stabilabb helyzetet fog elérni. Jelenleg a saját tőke aránya jelentéktelen, ami csökkenti a pénzügyi források szállítóinak bizalmát, mert érdekeik

nincsenek védve. Ezért fontos törekedni a saját tőke növelésére, amelyet a világpiacra való kilépés vagy a befektetők bevonása érhet el. Azonban ha a külföldi kereskedelem a cél, akkor tanácsos a pénzügyi beszámolók elkészítését az IFRS-ek alapján végezni. Valamint ez a külföldi tulajdonos tekintetében is egy szükséges lépés lehet, hiszen a vállalkozásba helyezett tőkéjének megtérülését jobban nyomon tudja követni;

- célszerű a pénzforgalom tervezését és a költségvetés tervezését megvalósítani a vállalatnál, például fizetési naptár használatával ezekre a célokra, mivel ez ellenőrzi a vállalat likviditását.

Meg kell jegyezni, hogy a gazdasági és számviteli munka ma fennálló hazai hagyományai, beleértve a könyvelést és a beszámolást, bizonyos előnyökkel járnak térségünk számára, amelyeket nem szeretnénk elveszíteni. Sok esetben ezek az egyediségek adják a térségünk esszenciáját. Viszont A Covid-19 okozta károk mind a gazdaságon, mind pedig az életszínvonalon is csorbított, amely nem javította Ukrajna integrációs helyzetét. Ha az ukrán gazdaság szeretné felvenni a globalizáció terjedésének ütemét, akkor a fent említett intézkedések megtétele elengedhetetlen lenne.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV (зі змінами та доповненнями від 14.11.2020) // Верховна Рада України, 1999. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) № 929_063 (зі змінами та доповненнями від 01.01.2013) // Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності № 929_010 (зі змінами та доповненнями) // Верховна Рада України, 2011. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності № 929_013 (зі змінами та доповненнями) // Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси № 929_021 (зі змінами та доповненнями) // Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби № 929_014 (зі змінами та доповненнями) // Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text
7. Наказ Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку № v0356201-00 (зі змінами та доповненнями від 29.12.2000) // Міністерство Фінансів України, 2000.

[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>

8. Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». № z0336-13 (зі змінами та доповненнями від 23.07.2019.) // Міністерство Фінансів України, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

9. Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" № z0288-00 (зі змінами та доповненнями від 03.11.2020) // Міністерство Фінансів України, 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>

10. Наказ Про затвердження національне положення(стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" № z0751-99 (зі змінами та доповненнями від 03.11.2020) // Міністерство Фінансів України, 1999. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

11. Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність" № z0161-00 (зі змінами та доповненнями від 03.11.2020) // Міністерство Фінансів України , 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

12. Наказ Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку № z0389-01 (зі змінами та доповненнями від 23.07.2019) // Міністерство Фінансів України, 2000. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>

13. Бахчиванжи Л.А. Проблеми та шляхи застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в акціонерних товариствах аграрного сектору / Л.А. Бахчиванжи, К.В. Самокіш // Социально-экономические реформы в контексте интеграционного выбора Украины: материалы международной научно-практической Интернетконференции, 21–22 ноября 2013 г.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2013-sotsialno-ekonomicheskie-reformi/1_bahchivanzhi.htm

14. Бутинець Ф. Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку. Ч. 1. : навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець – Житомир : ЖІТІ, 1999. – 928 с.

15. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні : аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія / С.Ф. Голов. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.

16. Державна служба статистики України Середні споживчі ціни на товари (послуги) у 2020 році / Державна служба статистики України, 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>

17. Задорожний З.В. Облік і звітність за міжнародними стандартами.: навчальний посібник (навчально-методичний комплекс)/ Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець Л.Я. - Тернопіль: ТНЕУ, 2015. - 304с.

18. Лучко М. Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.

19. Мардус Н. Ю. Особливості організації і методики обліку і аудиту фінансової звітності в умовах адаптації до міжнародних стандартів / Н. Ю. Мардус // Економіка, бізнес-адміністрування, право. – 2017. – № 2 (2), січень-лютий. – с. 254-264.

20. Мединська Т. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу в зарубіжних країнах: досвід для України / Т. Мединська, Р. Слюсар // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. : Економіка і управління. - 2014. - Вип. 30. - С. 231-244. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2014_30_26

21. Мельник Н. Історія виникнення і розвитку міжнародної системи обліку / Н. Мельник // Журнал європейської економіки, 2013. - Т. 12, № 4. - С. 507-518. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2013_12_4_8

22. Муравйов В. Зближення законодавства України з правом Європейського Союзу: сучасний стан та перспективи. / В. Муравйов // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка, 2007. № 35–36. С. 47–49.

23. Навчальні матеріали онлайн- Складові організації бухгалтерського обліку / Навчальні матеріали онлайн // Навчальні матеріали онлайн, 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/12631113/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/skladovi_organizatsiyi_buhgalterskogo_obliku

24. Навчальні матеріали онлайн- Поняття та принципи побудови звітності / Навчальні матеріали онлайн // Навчальні матеріали онлайн, 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/1237011453276/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/finansova_zvitnist

25. Олійник О. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / О.Олійник. – Чернівці: Українська консалтингова мережа, 2007. – 56 с.

26. Резнікова В. В. Напрями гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання в Україні до європейських стандартів / В. В. Резнікова, О. С. Орлова // Університетські наукові записки., 2014. - № 2. - С. 210-224. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2014_2_26

27. Шигун М. Стандартизація бухгалтерського обліку в системі прийняття управлінських рішень. / М. Шигун // Вісник ЖДТУ, 2009 - №2 (48)– С. 48-49 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1924/1/26.pdf>

28. Кирьянова З.В. Анализ финансовой отчетности: Учебник / З.В. Кирьянова, Е.И. Седова // М: Юрайт, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mobile.uchebniki.ws/165707229518/>

29. Мировая экономика и международный бизнес : учебник / В. В. Полякова, Р. К. Щенина. – М. : КНОРУС, 2008. – 688 с.

30. Модеров С. Практика внедрения МСФО в России – трансформация финансовой отчетности / С. Модеров // Международный бухгалтерский учет, 2004, № 12 (72). – С. 6-20
31. Палий В. Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности: учебник – 3-е изд., испр. и доп. / В. Ф. Палий. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 512 с.
32. Пыльцов, В. Трансформация российской отчетности в соответствии с МСФО / В. Пыльцов // Финансовый директор, 2004, № 4. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.evseev-d-a.ru/smi/40712_3.htm
33. Штурмина О. С. Международные стандарты учета и финансовой отчетности : учебное пособие / О. С. Штурмина. – Ульяновск: УлГТУ, 2010. – 247 с.
34. Ahmad S. M. The development of uniform international accounting: an enquiry into the problems, progress and prospects / Suleiman Mumtaz Ahmad. – Monterey, Calif. Naval Postgraduate School, 1975, pp.175.
35. Bartha Ágnes Nemzetközi számviteli ismeretek / Gellért Henriett, Madarasiné dr. Szirmai Andrea// Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zártkörűen Működő Részvénytársaság a Sanoma company, 2013, o. 304
36. Basoglu. B. International Accounting Standards and Selected Middle East Stock Exchanges/ Basoglu. B Goma. A.// Manhattan College, 2009 [Электронный ресурс]. Режим доступа: www.luc.edu/orgs/meea/volume4/Basoglu%20Revised.do
37. Dennis A. Taking Account of History: How much and how little have changed in a century / Anita Dennis // Journal of Accountancy, 2004. – Vol. 197, No. 5
38. Organisation for Economic Co-operation and Development. Declaration of the Summit on Financial Markets and the World Economy/ Organisation for Economic Co-operation and Development // 2016. [Электронный ресурс]. Режим доступа:

<http://www.oecd.org/g20/summits/washingtondc/declarationofthesummitonfinancialmarketsandtheworldeconomy.htm>

39. Doupnik T. International Accounting/ Doupnik, T., Perera, H // New York, 2007, 164 pp. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://pdfpremiumfree.com/download/international-accounting-doupnik-3rd-edition-pdf>

40. Flesher D. L. Gerhard G. Mueller Father of International Accounting Education / D. L. Flesher // Emerald Group Publishing Ltd, 2010, 220 pp. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.amazon.com/Gerhard-Mueller-International-Accounting-Development/dp/0857243330>

41. International Federation of Accountants IFAC History / International Federation of Accountants // International Federation of Accountants, 2021. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ifac.org/about-ifac/organization-overview/history>

42. IFRS Foundation IAS 8 Accounting policies, changes in accounting, estimates and errors / IFRS Foundation // IFRS Foundation, 2021. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-8-accounting-policies-changes-in-accounting-estimates-and-errors/>

43. IFRS Foundation IFRS for SME`s / IFRS Foundation // IFRS Foundation, 2021. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-for-smes/view-ifrs-smes.html/content/dam/ifrs/publications/html-standards/english/2021/required/sme/>

44. IFRS Foundation International Accounting Standard Board / IFRS Foundation // IFRS Foundation, 2021. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/>

45. IFRS Foundation Use of IFRS Standards by jurisdiction / IFRS Foundation // IFRS Foundation, 2021. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/#analysis>

46. IFRS Foundation Who uses IFRS Standards?/ IFRS Foundation// IFRS Foundation, 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction/#1>
47. NationMaster Group of 7 Countries (G7)/ NationMaster // NationMaster, 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https://www.nationmaster.com/country-info/groups/Group-of-7-countries-\(G7\)](https://www.nationmaster.com/country-info/groups/Group-of-7-countries-(G7))
48. The World Bank Group World Development Indicator / The World Bank Group // The World Bank Group, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://wdi.worldbank.org/table/4.2>
49. Vajay Julianna A számvitel nemzetközi harmonizációja az 1970-es évektől napjainkig; The International Harmonization of Accounting from the 1970s to the Present Days / J. Vajay // Gazdaság és társadalom, 2015 (különszám). pp. 88-98. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://publicatio.uni-sopron.hu/714/>
50. Veron N. The Global Accounting Experiment / N. Veron // Bruegel blueprint series, 2007. 71 p.
51. Zeff, S. A. The Evolution of the IASC into the IASB, and the Challenges it Faces / S. A. Zeff // The accounting review. – 2012. – Vol. 87, No. 3. – pp. 807–837.
52. T/4852. számú törvényjavaslat a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról./ Magyarország kormánya // Magyarország kormánya, 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.parlament.hu/irom40/04852/04852.pdf>
53. TradeWelt Kft. hivatalos honlapja // TradeWelt Limited Liability Company – 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradewelt.com.ua/>

MELLÉKLETEK

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи Пастеляк Кристини Яношівни
на тему: «Проблеми гармонізації національного обліку з міжнародними
системами»

У кваліфікаційній роботі було досліджено гармонізація національної та міжнародної систем бухгалтерського обліку та їх проблеми. Кваліфікаційна робота базувалася на аналізі та оцінках Міжнародних стандартів фінансової звітності, національної системи бухгалтерського обліку та

Об'єктом дослідження є гармонізація національного обліку з міжнародними системами бухгалтерського обліку.

Предметом роботи є дослідження проблем гармонізації бухгалтерського обліку, опис та аналіз його перспектив у аспекті та української системи бухгалтерського обліку та економіки.

Метою дослідження є опис розвитку та тенденції процесу гармонізації, виявлення відповідних проблем на рівні держави та підприємств.

Завдання, поставлені для досягнення мети:

- вивчення історії стандартизації бухгалтерського обліку;
- загальний опис та опис його можливої гармонізації бухгалтерського обліку;
- експертиза процесів гармонізації та трансформації;
- вивчення можливостей та загроз процесів гармонізації;
- презентація пропозицій для та української економіки.

Загальний об'єм роботи 96 сторінок. Робота містить 18 таблиць, 20 рисунків, 53 використаних джерел та 7 додатків.

Ключові слова: бухгалтерський облік, гармонізація, стандартизація, трансформація, МСФЗ, аналіз, інтеграція, економіка, національна система бухгалтерського обліку.

ANNOTÁCIÓ

Pasztellák Krisztina szakdolgozatához

„A nemzeti számvitel harmonizációjának problémái a nemzetközi rendszerekkel”

témára

A munkában a nemzeti és a nemzetközi számviteli rendszerek harmonizációja és annak problémái lettek feltárva. A szakdolgozat alapját képezték a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok, a nemzeti számviteli rendszer, valamint a [ ] elemzései és értékelései.

A kutatás objektumát képezi a nemzeti számvitel harmonizációja a nemzetközi számviteli rendszerekkel.

A munka tárgya a számviteli harmonizáció problémáinak feltárása, perspektíváinak ismertetése és elemzése a [ ] az ukrán számviteli rendszer és a gazdaság aspektusában.

A kutatás célja a harmonizációs folyamat kialakulásának, tendenciájának ismertetése, az ezzel kapcsolatos problémák felismerése és megnevezése állami és vállalkozási szinten.

A cél eléréséhez kitűzött feladatok:

- a számviteli standardizáció történetének feltárása;
- a [ ] általános jellemzése, valamint lehetséges számviteli harmonizációjának ismertetése;
- a harmonizációs és a transzformációs folyamatok vizsgálata;
- a harmonizációs folyamatok lehetőségeinek és veszélyeinek feltárása;
- javaslatok bemutatása a [ ] és az ukrán gazdaság számára.

A munka során következtetések és javaslatok lettek megfogalmazva a [ ] és a nemzeti számviteli rendszer harmonizációját és standardizációját érintő kérdésekben.

A szakdolgozat teljes terjedelme 96 oldal. A munka 18 táblázatot, 20 ábrát, 53 felhasznált forrást és 7 mellékletet tartalmaz.

Kulcsszavak: számvitel, harmonizáció, standardizáció, átalakítás, IFRS, elemzés, integráció, gazdaság, nemzeti számviteli rendszer.

ANNOTATION

to the qualification work by Pastelyak Kristina Yanoshivna
on the topic „Problems of harmonization of national accounting with international
systems”

The harmonization of national and international accounting systems and its problems were explored in the work. The qualification work was based on the analyzes and evaluations of International Financial Reporting Standards, the national accounting system and the [REDACTED]

The object of the research is the harmonization of national accounting with international accounting systems.

The subject of the work is to explore the problems of accounting harmonization, to present and analyze its perspectives in the aspect of [REDACTED]
[REDACTED] and the Ukrainian accounting system and economy.

The aim of the research is to describe the development and tendency of the harmonization process, to identify and name the related problems at the state and company level.

Tasks set to achieve the aim:

- exploring the history of accounting standardization;
- a general description of the [REDACTED] and a description of possible accounting harmonization;
- examination of harmonization and transformation processes;
- exploring the opportunities and threats of harmonization processes;
- presentation of proposals to [REDACTED] and the Ukrainian economy.

In the course of the qualification work, conclusions and suggestions were formulated on the issues concerning the harmonization and standardization of [REDACTED] and the national accounting system.

The total capacity of the qualification work are 96 pages. The work contains 18 tables, 20 figures, 53 references and 7 appendices.

Keywords: accounting, harmonization, standardization, transformation, IFRS, analysis, integration, economy, national accounting system.

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

Дата перевірки:
18.05.2021 01:03:22 EEST

Дата звіту:
18.05.2021 01:08:30 EEST

ID перевірки:
1007901280

Тип перевірки:
Doc vs Internet

ID користувача:
100006701

Назва документа: Szakdolgozat_Pasztellák_Krisztina

Кількість сторінок: 100 Кількість слів: 22293 Кількість символів: 177194 Розмір файлу: 1.11 MB ID файлу: 1007994239

3.69% Схожість

Найбільша схожість: 0.96% з Інтернет-джерелом (https://nmetau.edu.ua/file/conf-nmetau_accounting_2019_part1.pdf)

3.69% Джерела з Інтернету

860

Сторінка 102

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

9